

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
DRUGA SEDNICA
PRVOG REDOVNOG ZASEDANJA
Šesti dan rada
3. april 2018. godine

(Sednica je počela u 10.10 časova. Predsedava Đorđe Milićević, potpredsednik Narodne skupštine.)

*
*   *

PREDSEDAVAJUĆI: Dobar dan, poštovane dame i gospodo narodni poslanici. Nastavljamo rad Druge sednice Prvog redovnog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u 2018. godini.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika konstatujem da sednici prisustvuje 74 narodna poslanika.

Radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali, molim narodne poslanike da ubace svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema za glasanje.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da je u sali prisutno 88 narodnih poslanika, odnosno da su prisutna najmanje 84 narodna poslanika i da postoje uslovi za rad Narodne skupštine.

Da li neko od predsednika, odnosno ovlašćenih predstavnika poslaničkih grupa, želi da zatraži obaveštenje ili objašnjenje u skladu sa članom 287. Poslovnika o radu Narodne skupštine?

Reč ima narodni poslanik Sanda Rašković Ivić.

Izvolite.

SANDA RAŠKOVIĆ IVIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Moje prvo pitanje ide za ministra Ružića, ministra za državnu upravu i lokalnu samoupravu. Naime, šta je Ministarstvo za državnu upravu i lokalnu samoupravu preduzelo dosada povodom inicijative za osnivanje opštine Nova Pazova?

Predlog inicijative za osnivanje ove opštine predat je još 8. jula 2011. godine. Predlogu je prethodila jednoglasna odluka Saveta Mesne zajednice Nova Pazova o prihvatanju elaborata za osnivanje opštine Nova Pazova i pored toga bio je održan i zbor građana i potpisana je inicijativa u skladu sa zakonom, gde je sakupljeno šest i po hiljada potpisa. Liste potpisnika narodne inicijative za

osnivanje opštine Nova Pazova predate su takođe, zajedno sa ovim predlogom, i traži se izdvajanje opštine Nova Pazova iz Katastarske opštine Stara Pazova.

Napravljen je elaborat kojim se jasno utvrđuje zbog čega bi to bilo dobro. Interesuje nas koja ministarstva su dosada dala mišljenje opravdanosti inicijative za stvaranje opštine Nova Pazova, da bi se utvrdila zakonitost i opravdanost predloženih promena i koji redosled poteza predlaže Ministarstvo.

Ako smem da dodam još samo jednu stvar, ako se nekom čini da je 6.500 potpisa malo i da bi ta opština bila mala, želim da kažem da je Kraljevina Srbija 1878. godine imala čak 2.000 opština.

Drugo pitanje ide za predsednika Srbije. Naime, na osnovu kojih stavova, odnosno na osnovu kojeg pregovaračkog okvira predsednik Srbije obavlja razgovore i pregovore po svetu? Ko je predsednika ovlastio da te razgovore i pregovore vodi i na osnovu koje platforme on to radi?

Naime, Skupština Srbije, koliko se ja sećam, nije dala nikakvo odobrenje ni platformu za vođenje pregovora. Možda je to učinila Vlada, možda je Vlada dala neki pregovarački okvir predsedniku Srbije za KiM. Mi iz medija slušamo i čitamo o najrazličitijim predlozima, o podeli Kosova, o razmeni teritorija, jug Srbije za sever Kosova, o stolici u UN, o mestu posmatrača za Kosovo u UN.

Mi znamo da, pored okvira koje daju Skupština ili Vlada, takođe Ustav predstavlja jednu vrstu vrlo čvrstog ustavnog okvira koji bilo kakvu improvizaciju može da spreči. Međutim, nijedan od ovih predloga koji se vrte po medijima, koje čak i predsednik države sam pominje, ne spada u ustavna rešenja.

Znači, moje pitanje je – na osnovu koje i od koga odobrene pregovaračke platforme šef države vodi razgovore i pregovore o Kosovu i Metohiji? Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Goran Ćirić.

GORAN ĆIRIĆ: Pitanje za predsednicu Vlade – zbog čega javnosti Srbije nije prezentovan ugovor o koncesiji Aerodroma „Nikola Tesla“? Mi vidimo u javnosti prisutno negodovanje, pre svega građana Niša, u vezi sa zahtevom i preporukom Vlade za prenos vlasništva Aerodroma „Konstantin Veliki“ na državu Srbiju.

Mi smo u ovoj sali 2011. godine usvojili Zakon o javnoj svojini. Taj zakon je trebalo da ispravi pristup u kome treba limitirati lokalne samouprave u podsticanju lokalnog ekonomskog razvoja, a Zakon o sredstvima u svojini Republike Srbije je usvojen 1997. godine da bi se tada opozicione lokalne samouprave sprečile u upravljanju imovinom. Tu nepravdu smo ispravili 2011. godine usvajajući taj zakon sa rokom da se taj zakon primeni za tri godine. Dakle, tri godine su i lokalne samouprave i javna preduzeća imala priliku da upišu tu imovinu. Tri puta odlažemo primenu tog zakona, prvo 2014, a zatim i 2017. godine, a što je apsurdno, oni koji su ažurno uradili taj posao, a to je grad Niš, upisana je imovina i vlasništvo nad zemljištem i Aerodromom „Konstantin Veliki“.

Sada dolazimo u situaciju, i to je pitanje našoj predsednici Vlade – da li je to nagrada za one koji su bili ažurni, za one koji su radili svoj posao, da sada ponovo treba nacionalizovati, uslovno rečeno, tu imovinu i vratiti to vlasništvo Aerodroma Niš, jednog od retkih uspešnih javnih preduzeća u Nišu, ponovo državi? I šta će garantovati svim građanima Srbije, a pogotovo građanima Niša, da će upravljanje tim aerodromom biti efikasno?

Još jedno pitanje vezano za sumnje koje su prisutne upravo zbog toga što nemamo prezentovan sam ugovor o koncesiji Aerodroma „**Nikola** Tesla“. Da li je razlog za ovaj prenos imovine i preporuku Vlade i taj da je uslov koncesionara bio smanjenje frekvencije i saobraćaja i broja putnika na aerodromu u Nišu? To se može jednostavno otkloniti. Iznesite javnosti Srbije taj ugovor i mislim da je važno dati odgovore na ta pitanja.

A pitanja su sledeća. Šta je bio motiv za potpisivanje ovog koncesionog ugovora? Mi smo iz javnosti saznali da je naknada državi u iznosu od nekih 417 miliona evra, to će biti korist budžeta i korist malih akcionara oko 84 miliona evra, ukupno oko 500 miliona. Možemo iz javnih dokumenata da vidimo da je u ovom trenutku godišnja dobit Aerodroma „Nikola Tesla“ 30 miliona evra. Za 25 godina, koliki je rok koncesionog ugovora, to bi bilo oko 750 miliona evra, čak da nema rasta i broja putnika i prihoda. Dakle, 750 miliona potencijalnog prihoda za 25 godina u odnosu na 500 miliona. Tačno je da se predviđa investicija od milijardu evra u Aerodrom, ali se i tu postavlja pitanje i to je pitanje za predsednicu Vlade – da li su uspostavljene garancije i da li je tražena bankarska garancija za izvršenje tih investicija od milijardu i šta će garantovati da će se te investicije i izvršiti?

Drugo pitanje – ko će posle završetka koncesionog roka ostati vlasnik onoga što je investirano za tih milijardu evra na zemljištu Aerodroma „Nikola Tesla“?

To su sve pitanja koja su važna za građane Srbije i mislim da i ova skupština i mi poslanici zaslužujemo odgovore na ta pitanja.

Da se vratimo na Aerodrom Niš. Mi smo imali zaista teško razumljive odgovore gradonačelnika koji je rekao da grad Niš nije sposoban da servisira dug koji je preuzeo u odnosu na Vojsku Srbije. Pitam ministarku Mihajlović, koja je danas u Nišu, i dobro je da je u Nišu, ali neće biti dobro da se vrati iz Niša sa ovim posledičnim stanjem, mislim da je potrebno redefinisati ovaj zahtev Vlade, a to je – zbog čega nije aktivirana bankarska garancija od deset miliona evra za potpisani ugovor i aneksiran 2014. godine, koji upravo tretira tu obavezu grada Niša prema Vojsci Srbije za izgradnju 300.000 kvadrata stanova, a od toga bi 10% pripalo Vojsci Srbije? Mislim da je to upravo prostor i iznos koji može da kompenzuje i da obezbedi ono što je, po navodima gradonačelnika, bio glavni razlog da treba vratiti, pokloniti Aerodrom Niš Vladi Srbije.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Milorad Mijatović.

Izvolite.

MILORAD MIJATOVIĆ: Zahvalujem, gospodine potpredsedniče i predsedavajući.

Ja svoje pitanje upućujem Zorani Mihajlović, potpredsednici Vlade i ministarki građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, a radi se o Partizanskom putu.

Kao što vam je poznato, negde 70-ih godina preko Fruške gore omladinskim radnim akcijama izgrađen je Partizanski put, koji je imao veoma veliki značaj u turističkom ali i saobraćajnom smislu. Taj put se u poslednje vreme naziva „Grebenski put“, ja ne znam zašto, kao da se stidimo svoje antifašističke prošlosti i uloge partizana u Drugom svetskom ratu. No, nije moje pitanje ka tome, iz prostog razloga jer mi već i menjamo imena ulica, pa i gradova, kao da se stidimo zaista svoje antifašističke prošlosti.

Taj Partizanski put je vrlo značajan, značajan zbog toga što on povezuje južnu i severnu stranu Fruške gore, a isto tako značajan je i za građane opštine Šid i građane Republike Srpske. Zašto? Pa to je najkraći put između tih opština Republike Srpske i Novog Sada i veoma je opterećen. Međutim, taj put se vrlo neredovno i veoma loše održava. Na tom putu postoje i klizišta koja se već 20 i nešto godina ne opravljuju.

Postavljam ministarki saobraćaja sledeća pitanja. Prvo, ko je nadležan za održavanje Partizanskog puta? Drugo, da li se planira rehabilitacija ovog puta u ovoj godini? Da li se planira sanacija klizišta od Ležimirske petlje do naseljenih mesta Divoš i Vizić? Naime, taj deo je vrlo frekventan i upravo taj deo je najoštećeniji. Tu postoji jedno klizište koje već 25 godina niko ne opravlja.

Znajući značaj Fruške gore u turističkom smislu, znajući činjenicu da se na Fruškoj gori, jednoj veoma lepoj planini, nalazi 17 manastira, naše kulturno nasleđe, postavljam pitanje – pošto puno ulažemo u turizam, želimo da turisti dolaze u našu lepu Srbiju i Vojvodinu, naravno i u Srem, da li će se u ovoj godini izvršiti rehabilitacija tih puteva i, samim tim, da li ćemo omogućiti da građani opštine Šid, naseljenih mesta, građani Republike Srbije najkraćim putem dođu do Novog Sada? Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Fatmir Hasani.

Izvolite.

FATMIR HASANI: Poštovani predsedavajući Parlamenta, dame i gospodo narodni poslanici, Partija za demokratsko delovanje, sama i u koaliciji sa strankama preševske doline od decembra 1990. godine, uvek je imala po jednog ili dva predstavnika Albanca u Skupštini Republike Srbije. Od 2007. poslanici PDD-a su bili suštinski zainteresovani da se uključe u rad parlamentarnih većina u Skupštini Republike Srbije, kako bi zajedno sa Vladom Republike Srbije i sa njenim koordinacionim telom za ove tri opštine zajedno

radili na suštinskom rešavanju veoma teških, osetljivih i životnih problema Albanaca u Srbiji.

Međutim, čitavo ovo vreme nije bilo političke spremnosti od najvišeg državnog nivoa u Srbiji da obezbeđuju ozbiljan pristup u rešavanju statusa albanske nacionalne manjine u Srbiji. Upravo zbog toga nijedna parlamentarna većina do sada nije prihvatile saradnju sa legitimnim predstavnicima Albanaca. Čak državne strukture Srbije nisu ispoštovale Sporazum o principima rekonstrukcije Koordinacionog tela za opštine Preševo, Bujanovac i Medveđa, potpisanih od strane ministra državne uprave i lokalne samouprave, ambasadora OEBS-a, predstavnika Albanaca kao poslanika u Skupštini Srbije, koji je ozvaničen i odlukom Vlade Republike Srbije o uređenju Koordinacionog tela Vlade Republike Srbije za opštine Preševo, Bujanovac i Medveđa od 9. aprila 2009. godine, kao što nije ostvaren ni Program mera za urgentno rešavanje životnih problema Albanaca u ovim opštinama, koji je Vlada Republike Srbije usvojila svojom odlukom od 4. juna 2013. godine.

Ja sam, kao poslanik PDD-a, jedini legitimni predstavnik Albanaca u Skupštini Srbije, dopisom od 4.9.2017. godine pokušavao da dajem svoj doprinos u rešavanju ove veoma osetljive problematike. Međutim, veoma drastično sam ignorisan. Takođe, ignorisan sam i u saradnji sa Vladom, iako smo sa delegacijom PDD-a obavili dva veoma značajna razgovora, prvo sa mandatarom za predsednika Vlade Republike Srbije, 8.6.2016. godine, a zatim, posle godinu dana, 8.6.2017. godine, sa predsednikom Republike Srbije, Aleksandrom Vučićem, na temu – Reorganizacija Vladinog koordinacionog tela za Preševo, Bujanovac i Medveđu, koje je bilo spremno da efikasnije rešava veoma teške i osetljive životne probleme Albanaca u Srbiji.

I pored činjenice da je 8. juna 2016. godine aktuelni predsednik Srbije, Aleksandar Vučić, tada mandatar Vlade, izjavio da su zahtevi delegacije PDD-a prihvatljivi, do sada nemamo odgovor za navedene predloge koje smo uputili i u pisanoj formi, i to u uslovima u kojima sam ja kao poslanik podržavao parlamentarnu većinu.

Očigledno je da Vlada Republike Srbije i drugi najviši državni organi ne pokazuju dobru volju da transparentno sarađuju sa legitimnim predstavnikom albanske nacionalne manjine kako bi se obezbedio ozbiljan pristup u rešavanju veoma teškog stanja na ovom području.

U ovoj situaciji, zbog neodgovornih postupaka Vlade, prinuđeni smo da preispitamo naš odnos prema parlamentarnoj većini i Vladi.

Pitanje postavljam Vladi – šta treba još da radim da bi ovaj sporazum i dogovor između PDD-a i Vlade počeo da se primenjuje ili da se počne sa realizacijom zahteva? Zašto i po cenu grubih kršenja ustavnih i zakonskih normi obezbeđuju nezakoniti monopol političkoj stranci u Preševu koja se nezakonito finansira iz inostranstva, ali i iz državnih izvora, a istovremeno drastično ignoriše i oštećuje parlamentarnu stranku koja od 2007. godine pokušava da preko

legitimnih predstavnika i u legalnim procedurama rešava osetljive probleme u preševskoj dolini?

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Vojislav Šešelj.

VOJISLAV ŠEŠELJ: Dame i gospodo narodni poslanici, pitanje upućujem predsedniku Vlade, Ani Brnabić. Zašto je saopštila javnosti da sad rekonstrukcija Vlade nije prioritet, da treba čekati da se stabilizuju stvari oko Kosova i Metohije, pa da se tek onda tom ozbilnjom poslu pristupi? Treba obrnuto. Nama je potrebna konsolidovana Vlada da bismo se ozbiljnije suočavali sa svim problemima koji nam slede povodom Kosova i Metohije. Nama treba homogena Vlada. Nama treba Vlada sastavljena isključivo od patriota.

Zato hitno iz Vlade treba izbaciti Zoranu Mihajlović. Ja sam prošli put dao novinarima i dao svim prisutnim ministrima materijal, koji je ona na svoju ruku poslala ambasadi Amerike u Beogradu, gde predlaže sklapanje međudržavnog ugovora po kome bi američke firme imale absolutni prioritet u infrastrukturnim radovima u Srbiji i bez javnog konkursa bi dobijale poslove. Kada su je novinari pitali, onda je ona nešto smandrljala – to je samo prednacrt. Znam, ali prednacrt je ponuđen sa naše strane. Ispred prednacrta je morala da stane Vlada, a u Vladi niko za to nije znao, pa ni sam premijer Ana Brnabić, koju sam direktno pitao i potvrdila mi je da nema pojma o tome.

Iz Vlade treba hitno izbaciti ministra zdravlja Zlatibora Lončara. Vi se sećate, dame i gospodo, da je predsednik Republike Aleksandar Vučić pre izvesnog vremena saopštio da se u Srbiji svake godine tri i po milijarde evra izdvaja za zdravstvo a od toga jedna milijarda negde netragom nestane. Gde nestane? Nestane u mafijaškim rukama, nestane u nabavci opreme, tehnike, lekova, a ja će danas izneti jedan opširan materijal na konferenciji za štampu u 11 časova, gde će raskrinkati još jednu kriminalnu aferu Zlatibora Lončara, vezanu za nabavku opreme za Klinički centar u Nišu.

Takve ljude treba što pre izbaciti iz Vlade. Ima ih još, ne mogu ih sada sve nabrojati. Ima i ovih koji treba iz zdravstvenih razloga da se povuku; ne bih ništa loše o njima govorio, bolest je ipak razlog da oni ne mogu da obavljaju svoj posao. Najmanje su dvojica takvih, ali Vlada je defektna i ako ima dvojicu bolesnih ljudi. Verujte meni, ja sam pre izvesnog vremena, davno je to bilo, bio ozbiljno bolestan pa znam kako to izgleda. Pa oni lepo da se povuku. Ako ozdrave, hvala bogu, mogu biti reaktivirani, a ako ne ozdrave, šta se i tu može, priroda ide svojim putem, božja volja, ali Vlada mora biti maksimalno mobilisana, angažovana i kompaktna. U Vladi ne sme biti neko ko po mišljenje ide u zapadne ambasade u Beogradu, pogotovo u američku i britansku. U Vladi ne sme biti neko kome je preče da puni svoje džepove i džepove svojih saučesnika od zaštite zdravlja nacije.

Uostalom, ministar zdravlja se probudio tek nedavno po pitanju vakcinacije. Ima više od godinu kako sam ja tražio da se primenjuju krivične

sankcije protiv propagatora odbacivanja vakcine za malu decu. Sada, kada smo u situaciji da cela nacija može da se razboli, zapravo ljudi mlađe generacije, jer mi stariji smo bar ove bolesti prebolevali u svoje vreme, kada nije bilo vakcine... Mi smo to prebolevali, a iz sećanja znamo da to nije nimalo naivno bilo i da su neka deca i u to vreme od toga umirala. To se zvalo, kada sam ja bio mali, krzamak, koji sam u predškolskom uzrastu prebolovao, i pljuskavice u školskom uzrastu, negde peti ili šesti razred.

Ministarstvo je odmah moralo da reaguje i da traži intervenciju policije da se to zaustavi, jer to je najgori oblik širenja lažnih vesti, sa krajnje štetnim posledicama, i oblik širenja panike u narodu.

Dakle, prvo ova dva ministra da se odstrane iz Vlade, to je najurgentnije, a ima i drugih, koje ministarka zna bolje nego ja i po svom nahodjenju može da postupi. Prvo rekonstrukcija Vlade, pa ćemo se lakše suočavati sa kosovskometohijskim problemom.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Sonja Pavlović.

Izvolite.

SONJA PAVLOVIĆ: Hvala.

Dvadesetog jula 2017. godine, odlukom Odbora za administrativno-budžetska i mandatsko-imunitetska pitanja, obrazovana je Radna grupa za izradu predloga kodeksa ponašanja. Iz tog razloga predsedavajućem te radne grupe, dr Aleksandru Martinoviću, postavljam pitanje – zašto Radna grupa za izradu kodeksa ponašanja nije počela sa radom ni posle osam i po meseci od njenog osnivanja? Da li, po njemu, ona nikada neće početi sa radom jer je ponašanje poslanika u Skupštini primer pozitivnog parlamentarnog ponašanja? Lično ne verujem da ijedan poslanik želi da mu se kolega obrati sa „kompletan kreten“, „potpuni idiot“ ili kaže da je „40% funkcionalno sposoban“. Molila bih kolegu Martinovića da, ukoliko je voljan, nakon postavljanja mojih pitanja, odgovori na ovo pitanje, jer tiče se svih poslanika i mislim da bi rado čuli odgovor.

Pitanje za premijerku, gospodu Anu Brnabić. Nijedna civilizovana država ne može napredovati ukoliko ne reši pitanje vlasništva. Davnih godina je napravljena nepravda kojom je oduzeta privatna imovina građanima Srbije. Donose se novi zakoni vezani za razne namene zemljišta i ostalih nepokretnosti, a ignoriše se pitanje nad pitanjima, koje ja upravo postavljam premijerki – kada će biti pripremljen i stavljhen na dnevni red zakon o vraćanju oduzete imovine i obeštećenju u smislu opšte supstitucije drugom zamenskom imovinom? Napominjem da je i Vlada najavila da će po ovom pitanju biti efikasna i takođe najavila ovaj zakon decembra 2017. godine.

Drugo pitanje za gospodu Anu Brnabić se odnosi na pitanje rekonstrukcije Vlade. Ona je dala nekoliko oprečnih izjava, da Vlada ne radi kao tim i da je potrebno izvršiti njenu rekonstrukciju, a juče je izjavila da rekonstrukcija Vlade nije prioritet i biće odložena za kada se stabilizuje situacija na Kosovu. Pitam – kada je to bila stabilna situacija na Kosovu? Smatram da to

ne može biti razlog odlaganja rekonstrukcije, jer Vlada koja nije tim i nije dobra Vlada ne može dobro da reši ni situaciju na Kosovu, tako da smatramo da je rekonstrukcija neophodna.

Pitanje za Ministarstvo privrede. Već danima je najavlјivan štrajk u Pošti Srbije, a to se u Parlamentu ne sme ignorisati. Novembra 2017. godine postavila sam pitanje šta je prava priroda problema u Pošti Srbije i kada će biti raspisan konkurs za direktora s obzirom na to da je v.d. direktoru, gospodi Miri Petrović, već uveliko istekao mandat. Iz Ministarstva turizma i telekomunikacija dobila sam veoma brzo korektan odgovor, koji glasi – na održanim sastancima sa predstavnicima sindikata, istaknuto je da je glavni problem zaposlenih loš materijalni položaj, imajući u vidu da zarade u preduzeću nisu povećane već skoro 10 godina, da su ispod republičkog proseka, kao i da je smanjena plata od 10%, dodatno ugrozila standard zaposlenih. Osim toga, veliki broj zaposlenih je angažovan na određeno vreme, te im radnopravni status nije regulisan.

Na deo pitanja koji se odnosi na sprovodenje konkursa za izbor direktora upućena sam na Ministarstvo privrede, koje obavlja poslove državne uprave a koji se odnose na razrešenje i imenovanje upravljanja u javnim preduzećima. Vezano sa tim, moje pitanje za Ministarstvo privrede glasi – Ministarstvo privrede je 10. marta 2017. godine raspisalo konkurs za izbor direktora Javnog preduzeća Pošta Srbije Beograd. Šta se dešava sa tim konkursom, kao i kada možemo očekivati postavljenje novog direktora ovog javnog preduzeća?

Pitanje za Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture i Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i Ministarstvo životne sredine. Na Pančićevom vrhu, u centru Nacionalnog parka Kopaonik, na parceli 1877/1 Brzeće, izgrađen je nelegalni objekat od 1.000 metara kvadratnih, koji je izgradila investitorka Snežana Micković i to naočigled svih nadležnih institucija. Godine 2018. ovaj objekat je upisan u katastar nepokretnosti i bez napomene da se radi o nelegalnom objektu. Službe katastra opštine Brus navode da je zahtev za preparcelaciju podnelo Javno preduzeće Skijališta Srbije. Republička građevinska inspekcija je donela konačno rešenje o rušenju objekta 24. januara.

Ja pitam – kako je moguće da se izgradi bespravni objekat od 1.000 kvadrata u nacionalnom parku a da na vreme nisu obustavljeni radovi od strane građevinske, kao i inspekcije Ministarstva za zaštitu životne sredine? Zašto je Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva dozvolilo da se gradi nelegalni objekat na parceli koja je u javnoj svojini a na kojoj je ovo ministarstvo nosilac prava korišćenja? Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Reč ima narodni poslanik Miroslav Aleksić.

Izvolite.

MIROSLAV ALEKSIĆ: Zahvalujem, predsedavajući.

Poštovani narodni poslanici, poštovani građani Republike Srbije, prvo pitanje postavljam predsednici Narodne skupštine Republike Srbije, vezano za

jučerašnje opomene i oduzimanje reči koje mi je predsedavajući izrekao. Ovde se nalazi stenografska beleška o tome šta sam rekao. Dakle, nijednog trenutka reči koje je predsedavajući spomenuo ja nisam izgovorio. Rekao sam „da kolege poslanici čitaju sastave i radove“, a onda je on svojevoljno brutalno slagao i rekao da sam rekao „literarne radove i literarne sastave“.

Stoga postavljam pitanje predsednici Parlamenta – da li će povući opomene koje su meni juče izrečene i da li će kazniti predsedavajućeg Arsića zato što je brutalno zloupotrebio funkciju predsedavajućeg? Onemogućava normalnu diskusiju i normalan rad i sprovodi mobing nad poslanicima opozicije, zloupotrebjavajući svoju funkciju. Molim vas da dobijem odgovor pismeno, a kao dokaz prilažem stenografske zapisnike, a vrlo jasno se to vidi i na snimku juče šta sam ja govorio, a šta je predsedavajući posle toga rekao i tvrdio da sam ja rekao nešto, a zapravo nisam ni pomenuo tu reč.

Drugo pitanje postavljam premijerki Ani Brnabić i postavljam pitanje ministarki saobraćaja, građevinarstva i infrastrukture, vezano za poklanjanje Aerodroma u Nišu državi Srbiji. Dakle, pitanje je – zašto Vlada Republike Srbije baš danas, baš sada, u ovom trenutku, preuzima Aerodrom u Nišu? Da li je ugovorom o koncesiji koji je Vlada potpisala sa francuskom kompanijom „Vansi“ Vlada Republike Srbije preuzela obaveze da se ne razvijaju drugi aerodromi u Srbiji, da se ne pravi konkurencija toj stranoj kompaniji koja će upravljati Aerodromom „Nikola Tesla“ u Beogradu?

Treće pitanje koje postavljam je – kako je moguće da Vlada Republike Srbije nije bila u stanju da sama upravlja Aerodromom „Nikola Tesla“ u Beogradu pa ga je dala u koncesiju strancima, a sada i te kako hoće i zna i ume da upravlja Aerodromom u Nišu? Aerodrom u Nišu je u 2017. godini ostvario rekordan broj putnika – 331.582 prevezena putnika. Prema zvaničnim statistikama, Aerodrom je bio prošle godine na drugom mestu u Evropi po broju putnika, dakle ima ozbiljan rast, i zbog toga su lokalne vlasti u jednom trenutku odlučile da smanje takse kako bi karte bile još povoljnije za građane Srbije koji koriste taj aerodrom.

Dalje postavljam pitanje – da li je razlog što aerodrom u Nišu treba predati Vladi Republike Srbije i to što je rekao predsednik Republike, Aleksandar Vučić, u jednoj emisiji, kada je kazao da su pustili aerodrom u Nišu da se razvija uprkos činjenici da menadžment tog aerodroma nije shvatao da tako smanjuje brojke rasta Aerodroma „Nikola Tesla“ u Beogradu? Da li to znači da mi treba zbog interesa stranaca da žrtvujemo javni interes građana Republike Srbije iz svih delova Republike Srbije? Da li to znači da se neće razvijati ni aerodrom u Nišu, da se neće pustiti ni Aerodrom „Morava“ u Lađevcima, čije puštanje pominjete od 2012. godine u rad, da neće biti ništa ni od Aerodroma „Ponikve“? Da li to znači da svi ostali delovi Srbije ne treba da se razvijaju i da ne treba da se zastupa javni interes građana Republike Srbije da biste vi

udovoljili strancima i da rasprodajete strancima sve ono što je javni interes ove zemlje?

Takođe postavljam pitanje – zašto Niš treba da plaća nadoknadu za 170 hektara zemljišta koje mu je prenela Vlada Republike Srbije, Grad Niš, a da pritom Arapi, koji su dobili 120 hektara u Beogradu, ne plaćaju ništa? To su dobili bez nadoknade. Prema tome, zbog svega ovoga i zbog situacije u Nišu i zato što vlast lokalna u Nišu nije sposobna da se izbori za interes građana Niša, Narodna stranka predlaže da umesto Aerodroma Niš Vladi Republike Srbije Nišlije poklone gradonačelnika Niša Darka Bulatovića. Zahvaljujem, predsedavajući.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Aleksiću.

Reč ima narodni poslanik Đorđe Komlenški.

Izvolite.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zahvaljujem, predsedavajući.

Pitanje je za republičku vladu – da li će i kada formirati međuresornu komisiju koja će imati zadatak da se utvrdi tačan broj svih žrtava zločinačke NATO agresije 1999. godine?

Potrebno je utvrditi tačan broj vojnika, pripadnika policije i svih civilnih žrtava, kako poginulih tako i ranjenih tokom ovog nezapamćenog genocidnog čina, počinjenog od zlikovačke NATO alijanse. Dovoljno je, čak i previše vremena poteklo od ovog genocidnog pokušaja uništenja srpskog naroda, u kojem su stradali, pored Srba, i mnogi pripadnici nacionalnih manjina, a da nije utvrđen tačan, dokumentovan i nesporan broj direktnih žrtava NATO zločina. Poučeni osporavanjem žrtava u Jasenovcu i na svim drugim mnogobrojnim stratištima, na kojima su stradali Srbi, Jevreji i Cigani u vreme Drugog svetskog rata, poučeni osporavanjem i licitiranjem brojem ubijenih i prognanih Srba sa svojih vekovnih ognjišta u Hrvatskoj i BiH u vreme ratova devedesetih godina, ni u kom slučaju ne smemo dozvoliti licitiranje i relativizaciju broja žrtava NATO agresije, jer je takav naš odnos prema ovim činjenicama prostor da bitange koje služe interesima zločinaca, tvrde i dokazuju da nije bilo više od 758 žrtava bombardovanja i tako umanjuju krivicu zločinaca.

Sledeće pitanje je i ujedno i Ministarstvu poljoprivrede i Republičkoj Vladi, a to je – da li će preispitati odluku kojom je odobren uvoz ovaca i koza, odnosno njihovog mesa, iz Albanije? Pored očigledno više političkih razloga za preispitivanje ovakve odluke, treba još jednom temeljno izanalizirati kakav će to uticaj imati na dalji, za sada početni ali obećavajući uspeh u uvećanju stočnog fonda u Srbiji. Po meni, logičnije je ulagati u podsticanje za uvećanje stočnog fonda nego uvoziti meso. Uostalom, da je to meso kvalitetnije i jeftinije od domaćeg, verovatno bi već bilo izvezeno na mnoga tržišta u okruženju.

Nisam shvatio da je ovaj uvoz potreban da bi se poboljšale sorte koje se gaje u Srbiji, niti da bi se uvećao stočni fond. Možda sam u zabludi, ali nisam primetio ni nedostatak ovih vrsta mesa na tržištu Srbije. Da li je uvoz mesa iz

Albanije, a izvoz jeftinog kukuruza u Albaniju, pravi način za razvoj poljoprivrede i stočarstva u Srbiji? Meni je logično da bi izvoz mesa na strana tržišta i ulaganje kukuruza u povećanje stočnog fonda pod boljim i lakšim uslovima stočarima bio daleko isplativiji i korisniji za našu državu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Rečima narodni poslanik Ivan Kostić.

Izvolite.

IVAN KOSTIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani narodni poslanici, građani Srbije, postavljam pitanje ministru za rad i socijalna pitanja, Zoranu Đorđeviću, po pitanju Sporazuma o socijalnoj bezbednosti i sigurnosti između Srbije i Rusije.

Naime, delegacija Odbora za dijasporu i Srbe u regionu Skupštine Srbije je prošle nedelje bila u Rusiji. Imala je prilike da se sretne sa predstavnicima nadležnih komiteta Ruske dume i u razgovoru sa predstavnicima naše dijaspore i sa Ambasadom Republike Srbije čuli smo o jednom velikom problemu koji se tiče srpske dijaspore, to jest naših radnika koji rade u Rusiji i koji imaju izuzetno loše uslove za svoje poslove. Naime, trenutno svi srpski radnici koji rade u Rusiji imaju pravo za dobijanje radne dozvole na maksimalno mesec dana, što je izuzetno manje i mnogo manje nego predstavnici drugih nacionalnosti koji rade u Rusiji.

Pre nekoliko godina je potpisana sporazum koji bi trebalo da predvidi da naši radnici mogu da rade u Rusiji godinu dana, da za to vreme mogu da menjaju mesto boravka, da prelaze iz jednog grada u drugi i da za to vreme ne snose nikakve sankcije ako im taj period od mesec dana prođe, jer oni na taj način bivaju deportovani iz Rusije ili privrednici naši plaćaju velike kazne. Već tri godine taj problem traje i sada postavljam pitanje Ministarstvu rada i za socijalna pitanja, kada će se napokon taj problem rešiti i kada će naši radnici koji rade u Rusiji imati pravo da borave godinu dana, da im radna dozvola traje godinu dana i da imaju iste uslove kao radnici iz Turske i Azerbejdžana.

Takođe, postavljam pitanje premijerki Ani Brnabić i predsednici Skupštine – da li će u budućoj rekonstrukciji Vlade i možda u nekom novom zakonu o ministarstvima biti mesta za ministarstvo za evroazijske integracije, a takođe i za odbor za evroazijske integracije u okviru Skupštine, jer mi vidimo koliku podršku ova Vlada i ova država traži od Rusije u međunarodnim institucijama kada se postavlja pitanje zaštite suvereniteta Republike Srbije, zaštite naših ljudi na KiM, a kroz praktičnu delatnost, kroz rad Vlade i kroz rad Skupštine mi ne vidimo dobru volju da se unapredi ta saradnja. Mogu slobodno reći da je saradnja između Rusije i Srbije izuzetno mala, da su sastanci na nivou Skupštine izuzetno mali i da ovde apelujem na sve predstavnike i predsednike Odbora da u skladu sa sporazumom koji je potpisana 2009. godine, koji je počeo da se primenjuje kada je ova Vlada došla 2015. godine, insistiraju na učestalim susretima između predstavnika Odbora naše Skupštine i Ruske dume.

Jedino na taj način će moći da se pokrene i ekonomска saradnja o kojoj mi pričamo, jer nažalost mi ni dan-danas nemamo distributivni srpski centar u Moskvi. Saradnja na nivou prehrambenih poljoprivrednih proizvoda je izuzetno mala i tu postoji jedan ogromni kapacitet da se ta saradnja razvije, zato apelujem ovde na sve ljude koji vode odbore da krenu da sarađuju sa predstavnicima Ruske dume.

Takođe, želim da postavim i pitanje Ministarstvu prosvete, gospodinu ministru Mladenu Šarčeviću kada namerava da izjednači status svih srpskih studenata iz regionala, jer smo svedoci da mnogi studenti koji dolaze iz Albanije, Mađarske i Makedonije nemaju ista prava kao naši studenti i kao studenti srpske nacionalnosti koji dolaze iz Crne Gore i Republike Srpske. Znači, status svih naših studenata koji se vode kao studenti srpskog porekla iz regionala mora biti jednak. Studenti iz Makedonije i iz Albanije moraju imati pravo da studiraju u Srbiji na budžetu, da mogu da konkurišu da dobijaju domove i ne samo da mogu da konkurišu i da budu privilegovani nego treba i Ministarstvo prosvete da se angažuje da što više studenata iz regionala studira u Srbiji da bi upravo ti ljudi sutra bili naši ambasadori u državama, jer vidimo kakvo je stanje, kakav je položaj srpskog naroda u regionalu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Tatjana Macura.

Izvolite.

TATJANA MACURA: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dobar deo poslanika danas je komentarisao situaciju sa aerodromom u Nišu. Podsećam javnost da je naš nekadašnji kolega, poslanik Miloš Bošković, pokrenuo proteste upravo u Nišu, sa ciljem da se sačuva aerodrom i da ostane u vlasništvu grada.

Naime, 30. marta Skupština grada Niša, odnosno većnici grada Niša doneli su odluku da se praktično pokloni aerodrom, lokalni aerodrom, državi Srbiji. Ne razumem tu odluku lokalne vlasti, koja se poziva na decentralizaciju i ekonomsko osnaživanje ovog regionala. Imajući u vidu koliko su jug i istok Srbije devastirani, jednostavno ne mogu da shvatim da je ova odluka bila dobromerna i u interesu građana koji žive na ovoj teritoriji. Sporno je i to što je ova odluka usvojena samo nedelju dana nakon što je potpisana koncesija vezana za Aerodrom „Nikola Tesla“ i dovodi se u pitanje kakav smo mi ugovor uopšte potpisali kao država.

S tim u vezi moje pitanje je upućeno ministarki Mihajlović i pozivam je da Narodnoj skupštini Republike Srbije dostavi tajni ugovor, tj. da on prestane da bude tajan, kako bismo otklonili svaku sumnju da ova odluka gradske vlasti u Nišu ima bilo kakve veze sa tim spornim tajnim ugovorom.

Drugo pitanje upućujem ministarki Ani Brnabić, a isto tako i gradonačelnici u Somboru, koja se zove Dušanka Golubović. Naime, građanka koja se zove Dragana Đapić zaposlena je u Mesnoj zajednici Stanišić na mestu

organizatora kulturnih aktivnosti. Prošle godine je zbog svojih „aktivnosti“, koje nemaju veze sa radom u opštini, dobila otkaz. Nakon deset dana je vraćena na posao, odnosno vratili su je na posao i posle deset dana je ponovo otpustili i, nažalost, mi sada dovodimo u pitanje da to ima veze sa njenom aktivnošću upravo u ovoj lokalnoj zajednici, jer je ona radila na očuvanju seoske biblioteke.

Ti protesti koje je ona organizovala propraćeni su medijski sjajno i dobila je veliku podršku javnosti i mi smo sada dobili informaciju, kao poslanička grupa, da je Ana Brnabić, možete misliti, dakle predsednica Vlade, pozvala gradonačelniku da je zamoli da otpusti gospodu koja je zaposlena u Mesnoj zajednici u Stanišićima.

Dakle, čini mi se da mi u Vladi Srbije imamo veliki broj mikro menadžera koji se bave i ovim pitanjima i, ono što je najgore, ljudi se sankcionisu samo zbog svojih političkih uverenja, koja ni u kom slučaju ne utiču na njihov posao. Molim vas da nam gradonačelnica dostavi izveštaj o svim navodima koje sam ja danas u Skupštini rekla.

Treće pitanje upućujem Ministarstvu za državnu upravu i lokalnu samoupravu. Naime, nedavno je pokrenuta javna rasprava o novom nacrtu zakona o pristupu informacijama od javnog značaja i ono što je neobično u tom zakonu jeste da Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti nije bio uključen u izradu ovog nacrta zakona. Dakle, jedina nezavisna institucija koja se direktno tiče ovog zakona nije bila uključena u pisanje istog. I na javnoj raspravi, kojoj sam i sama prisustvovala, predstavnica kancelarije Poverenika za informacije od javnog značaja je upravo ove moje navode potvrdila.

Njihovi predlozi koji su dostavljeni Ministarstvu, nažalost, nisu usvojeni i postavlja se pitanje kakav ćemo dobiti zakon imajući u vidu da uskoro sledi preuzimanje, odnosno prestanak funkcije aktuelnog poverenika za informacije od javnog značaja. Dakle, postavlja se pitanje da li se taj novi zakon priprema za potrebe, da tako kažem, instaliranja novog, zavisnog-nezavisnog poverenika. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč imala narodni poslanik Danica Bukvić.

DANICA BUKVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovane koleginice i kolege narodni poslanici, pitanje upućujem ministru zdravlja i ministru zaštite životne sredine.

Naime, 24. marta navršilo se 19 godina od početka brutalne agresije na našu zemlju od strane zemalja NATO-a. Srbija je 78 dana neprekidno bombardovana. Pale su ogromne žrtve, izgubljeni su mnogi životi, uništena je ogromna imovina i zagađena životna sredina, kako voda, vazduh, tako i zemljište. Stručnjaci, domaći i strani, kao i različite organizacije i asocijacije sve češće argumentima govore o nesagledivim posledicama bombardovanja po zdravlje naše nacije.

U vezi sa tim, grupa stručnjaka, među kojima je i dosta mojih kolega lekara, pokrenula je inicijativu za formiranje jednog nacionalnog tela i laboratorije za ispitivanje i utvrđivanje uticaja i posledica NATO bombardovanja. Ovu inicijativu javno su podržali i predsednik države, Vlada, koja je spremna da logistički i finansijski podrži osnivanje nacionalne laboratorije za ispitivanje posledica NATO bombardovanja, kao i ministri zdravlja i zaštite životne sredine.

Nesporno je da su NATO snage u bombardovanju Srbije koristile osiromašeni uranijum, i to na jugu Srbije i području KiM. I sam NATO je to priznao. Pored toga, prilikom bombardovanja velikih industrijskih i energetskih postrojenja oslobođene su različite kancerogene materije, koje su štetne i po zdravlje ljudi i po životnu okolinu.

S druge strane, statistike govore da je u Srbiji poraslo obolevanje od autoimunih bolesti, leukemije i malignih bolesti, od kojih godišnje oboli oko 70.000 ljudi a čak 20.000 njih završi smrtnim ishodom. Ovu epidemiju kancera mnogi lekari i drugi stručnjaci vezuju neposredno i za upotrebu osiromašenog uranijuma, čije je vreme poluraspada čak 4,5 milijarde godina. Takođe ističem da su stručnjaci Svetske zdravstvene organizacije prihvatili podatke da je u Srbiji od 2001. godine drastično povećan broj obolelih sa malignitetima.

Iz tih razloga želim da pitam da li će država, odnosno resorna ministarstva preduzeti mere da se zaista utvrdi stvarna istina, kao i posledice bombardovanja Srbije na zdravlje nacije i stanje životne sredine. Mislim tu na osnivanje laboratorije koju stručnjaci traže i ostale mere države. Istinu dugujemo i sebi i budućim generacijama.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, svoje pitanje upućujem Vladi Republike Srbije i Ministarstvu građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, a tiče se odgovornosti predstavnika bivšeg režima, od Zorana Živkovića do Mirka Cvetkovića, za stanje na Aerodromu „Konstantin Veliki“ u Nišu i za ekonomsko devastiranje grada Niša.

Naime, da bih podsetio građane Srbije, Aerodrom Niš otvoren je 1986. godine, kada je osnovan kao društveno preduzeće na republičkom nivou. Godine 1999. aerodrom u Nišu je bombardovan, nakon čega je obnovljen sredstvima donacije Norveške vlade. Godine 2002. postaje javno preduzeće, a 2003. je obnovljen saobraćaj na ovom aerodromu. Od oktobra 2003. godine do 2010. godine praktično je samo „Jat“ leteo i ovaj aerodrom je služio kao alternativni aerodrom za Aerodrom „Nikola Tesla“ i ostale aerodrome u regionu.

Vlada Srbije na čelu sa Mirkom Cvetkovićem 2010. godine stavlja grad Niš u dužničko ropstvo prenoseći vlasništvo nad Aerodromom na grad Niš uz obaveze koje se mere milijardama dinara. Zoran Živković, koji ovih dana najviše ustaje protiv odluke grada Niša, bio je gradonačelnik Niša, a posle i premijer i

nikad nije pokrenuo inicijativu da vlasništvo nad Aerodromom Niš bude preneto sa nivoa Republike na Grad Niš.

Grad Niš ni danas nije u stanju, a posebno nije bio u stanju 2010. godine, da izdvaja sredstva za normalno funkcionisanje ovog aerodroma. Ukupne obaveze koje je grad Niš 2010. godine preuzeo po osnovu Ugovora koji je zaključen između Ministarstva odbrane i grada Niša iznose: prenos 158 hektara zemljišta Vojski Srbije na teritoriji grada Niša, 32 stana za pripadnike Vojske, 21% od buduće ukupno izgrađene površine stambenog prostora na lokaciji Kasarne „Bubanjski heroji“ – oko 20,8 miliona evra. U periodu od 2010. do danas Vojski Srbije je predato 32 stana ukupne vrednosti dva miliona evra i svega nepunih šest hektara zemlje vrednosti od 55.000 evra.

Posebno želim da istaknem da je u godinama 2010., 2011., 2012. i 2013., dakle za četiri godine, izdvojeno 3,6 miliona evra direktnih subvencija iz sredstava grada Niša, i to „Montenegro erlajnsu“ 2,7 miliona evra i „Vind džetu“ skoro milion evra, a sve da bi Aerodrom Niš uopšte mogao da funkcioniše. Osim toga, direktne subvencije iz sredstava grada Niša i Aerodroma „Nikola Tesla“ u istom periodu su date u iznosu od oko četiri miliona evra.

Sve prethodno navedeno je odraz neodgovorne politike rukovodstva grada Niša do 2012. godine i neodgovornog davanja sredstava, što je jedan od uzroka koji su doveli grad Niš u ogroman budžetski deficit.

Od 2014. godine do danas broj putnika, zahvaljujući subvencijama i pomoći Vlade Republike Srbije, porastao je od 1.335, koliko je iznosio, do današnjih 331.582 putnika. U istom periodu ukupna pomoć grada Niša za Aerodrom Niš iznosi 2,2 miliona evra kroz investicije, kroz program pomoći i pomoći finansijskoj likvidnosti. U istom periodu investicije Republike Srbije u Aerodrom Niš iznose 3,6 miliona evra, i to u zemaljsku radio-navigacionu opremu, obezbeđivanje rendgena za kontrolu putnika, prtljaga i predimenzionisanih paketa i pratećih vozila koja služe za aerodromske svrhe.

Potreba za novim investicijama iskazana od strane samog Aerodroma Niš i Razvojne agencije JUB iznosi punih 20 miliona evra do 2021. godine i svima je jasno da grad Niš te investicije ne može da obezbedi. U pitanju su sledeće investicije: toranj kontrole leta – 10 miliona evra, oprema za sletanje u uslovima magle i ograničene vidljivosti – dva miliona evra, proširenje terminalne zgrade – tri i po miliona evra, nova oprema – tri miliona evra i prilazna svetla za kategoriju jedan – jedan i po milion evra.

Prema dugoročnom planu poslovne strategije i razvoja JP Aerodrom Niš za period od 2021. godine do 2026. godine neophodne su značajne kapitalne investicije za rehabilitaciju poletno-sletne staze, proširenje platforme za koje planiraju da apliciraju za bespovratna sredstva iz međunarodnih i nacionalnih fondova u iznosu od oko 7,25 miliona evra.

(Predsedavajući: Molim vas da privodite kraju.)

Evo, završavam. U ovom trenutku potpuno je neizvesno da li će takva vrsta sredstava biti dostupna, što znači da Republika Srbija mora da pripremi sredstva u budžetu i za ovu investiciju kako bi se ostvario prognozirani saobraćaj od 774000 putnika do 2027. godine.

Dakle, ponavljam, postavljam pitanje Vladi Republike Srbije i Ministarstvu građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture o tome koja je odgovornost bivšeg režima, od Zorana Živkovića do Mirka Cvetkovića, zbog ogromne štete koju su naneli Aerodromu „Konstantin Veliki“ u Nišu i samom gradu Nišu.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pošto se više niko od predsednika, odnosno ovlašćenih predstavnika poslaničkih grupa ne javlja za reč, nastavljamo sa radom.

Obaveštavam vas da su sednici sprečeni da prisustvuju sledeći narodni poslanici: prof. dr Žarko Obradović.

Prelazimo na 1. tačku dnevnog reda – **PREDLOG ZAKONA O NACIONALNOM OKVIRU KVALIFIKACIJA REPUBLIKE SRBIJE** (nastavak pretresa u pojedinostima).

Saglasno članu 90. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da su povodom pretresa u pojedinostima 1. tačke dnevnog reda pozvani da današnjoj sednici prisustvuju: Mladen Šarčević, ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, prof. dr Vladimir Džamić, državni sekretar u Ministarstvu prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, docent dr Bojan Tubić i ministar Branko Ružić.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Jovica Jevtić.

Reč ima narodni poslanik Jovica Jevtić.

JOVICA JEVTIĆ: Poštovani predsedavajući, uvaženi ministri, drage kolege narodni poslanici, na Predlog zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije, koji je podnela Vlada Republike Srbije podnosim amandman koji glasi: „U članu 2. Predloga zakona dodaje se tačka 15. koja glasi – afirmacija stečenih kvalifikacija, kapitalizacija stečenih zvanja u cilju sveukupnog razvoja Republike Srbije, sa posebnim osvrtom na ravnomerni razvoj“.

Vlada Republike Srbije svakodnevnim aktivnostima u svim delovima Republike Srbije, vodeći odgovornu i nadasve državotvornu politiku, koja za cilj ima ravnomerni teritorijalni razvoj i bolji život građana, bez obzira na to u kojem delu države žive, pravi jedan društveni okvir i sistem u kome dolazi do pune afirmacije stečenih znanja i do pune kapitalizacije stečenih zvanja i kvalifikacija.

Taj društveni okvir je kamen temeljac budućnosti naše države kao savremene i prosperitetne sa sistemom vrednosti koji je prihvatljiv za sve njene građane i koji im istovremeno otvara mogućnosti da svoju volju za sticanjem znanja i usavršavanjem, a koja je naslonjena na kvalitetni sistem obrazovanja, kapitalizuju u cilju individualnog i sveukupnog razvoja čitave zajednice. Da bi

taj sistem u budućnosti bio realan i uspešan, potrebno je predstaviti instrument koji uređuje oblast kvalifikacija i povezanost tih kvalifikacija sa realnim tržistem rada, a koji u sebi za osnovu uzima koncept celoživotnog učenja.

Predloženo zakonsko rešenje je svakako na dobar način predstavljenog kao jedan od tih instrumenata, te stoga smatram da predloženi amandman dodatno definiše osnovne pojmove i njihovo značenje ovog predloga zakona, a samim tim utiče na bolji kvalitet predloženog zakonskog rešenja. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Majkić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Aleksandra Majkić.

Izvolite.

ALEKSANDRA MAJKIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani ministri sa saradnicima, podnela sam amandman na član 2. zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije kako bismo u stavu 15. razjasnili još jedan pojam, zbog toga što se ovaj član odnosi na razjašnjavanja određenih pojmoveva u predloženom zakonu.

Bez obzira na to što se ovaj zakon odnosi na prosvetu, pre svega na reformu prosvete, on se odnosi i na sve ostale oblasti našeg društvenog života, pa tako i na sudstvo, te sam ovu izmenu člana povezala sa unapređenjem sudstva.

Mi u Srbiji moramo da podignemo kvalitet sudstva da nam se ne bi ponavljaljalo, kao što je bio slučaj, da pojedine sudske Miškoviću vraćaju pasoše, a zatim da postanu funkcioneri Jeremićeve ili bilo koje druge stranke. Moramo da podignemo kvalitet sudstva da nam se ne bi dešavalо da narod bude žedan pravde, a da sa druge strane gleda kako sudovi oslobađaju ili puštaju bez dokaza one koji su uništili fabrike, one koji su ostavili mnogo, mnogo ljudi bez posla, kako ih te iste sudske proglašavaju divnim i nevinim kao dečija suza.

Srbiji trebaju sudske koje će da sude u ime naroda, kao što piše na početku svake presude. Srbiji trebaju ljudi koji će znati da sude u ime naroda, a ne u ime tajkuna i njihovih političara. Srbiji trebaju sudske koje se ne biraju na sednicama opštinskog odbora DS, kao što je bio slučaj. Trebaju nam sudske koje će da reše ko je i kako privatizovao fabrike i uništio srpsku privredu, ko je ostavio radnike na ulicama i kako su se neki političari bogatili dok je država propadala. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik prim. dr Milovan Krivokapić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Milovan Krivokapić.

MILOVAN KRIVOKAPIĆ: Hvala.

Poštovani predsedavajući, uvaženi ministri sa saradnicima, poštovane koleginice i kolege, podneo sam amandman na član 2. ovog zakona, kojim se

dodaje tačka 15, koja glasi – afirmacija stečenih kvalifikacija, odnosno kapitalizacija stečenih znanja u cilju razvoja nerazvijenih opština.

Znamo da kvalifikacija predstavlja formalno priznanje stečenih kompetencija, gde pojedinac stiče kvalifikaciju kada nadležno telo utvrdi da je dostigao ishode učenja prema zadatom standardu kvalifikacija, što se i potvrđuje javnom ispravom, odnosno diplomom ili sertifikatom.

Nivo kvalifikacije određen je opisom znanja, veština, sposobnosti i stavova neophodnih za obavljanje posla ili dalje učenje. Upravo stručna zvanja različitih kompetentnosti neophodnih za obavljanje poslova, kao i veštine koje se manifestuju kroz primenu metoda i tehnika rada, kreiranje novih rešenja, korišćenje novih informacija, rukovanje alatom i mašinama i korišćenje materijala, kao i sposobnost i stavovi koji se ogledaju u samostalnosti i odgovornosti i upravljanju u procesu rada, doprinose razvoju nerazvijenih opština.

Dakle, stečenu kvalifikaciju treba adekvatno afirmisati, odnosno kapitalizovati stečeno znanje. Činjenica koja je vrlo bitna je da kapitalizacija znanja predstavlja pokretač ekonomije. Taj proces se odvija kroz inovacije uključujući naučna istraživanja s tehnološkim inovacijama i patentima i njihovom komercijalnom eksploracijom, tj. kapitalizaciju stečenih znanja u zemljama u razvoju možemo posmatrati kroz broj patenata, stope i strukture finansiranja naučnih i razvojnih istraživanja i ljudske resurse u nauci i tehnologiji, a sve to upoređujući sa razvijenim evropskim zemljama i globalnim trendom s vodećim zemljama sveta. Upravo zbog nepovoljne pozicije zemalja u razvoju potrebna su sistemska rešenja, a na početku svega zakonski okvir, odnosno donošenje predloženog zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija.

U članu 2, u tačkama od 1 do 14 detaljno je definisano značenje pojmove ovog zakona, ali je potrebno dodatno definisati da se afirmacija stečenih kvalifikacija, odnosno kapitalizacija stečenih znanja, vrši u cilju razvoja sa posebnim osvrtom na nerazvijene opštine, što je vrlo bitno i zato sam pažljivo analizirajući pomenute tačke predložio amandman kojim se član 2. dopunjuje tačkom 15. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Stanija Kompirović.

Reč ima narodni poslanik Stanija Kompirović.

Izvolite.

STANIJA KOMPIROVIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani ministri sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, podnela sam amandman na član 2. tačka 15 – afirmacija stečenih kvalifikacija, kapitalizacija stečenih znanja u cilju sveukupnog razvoja Republike Srbije sa posebnim osvrtom na unapređenje pravosuđa.

Proces razvoja u našoj zemlji i društvu zastupljen je u svim oblastima obrazovanja, zdravstva, pravosuđa. Težimo da živimo u boljem i modernijem

društvu i da njega možemo stići samo svojim radom, znanjem i trudom. Zato i sprovodimo reformu obrazovanja da bismo kroz reforme dobili generacije sposobne da razvijaju i sačuvaju svoju zemlju i da doprinose društveno ekonomskom razvoju. Težimo da gradimo efikasniji pravosudni sistem, bolji poslovni ambijent za brzo rešavanje sporova i odlučnu borbu sa korupcijom.

Morali smo da učinimo mnogo na poboljšanju i kvalitetu i da se uloži za izgradnju i adaptaciju poslovnog prostora. Urađeno je više od 60 hiljada kvadratnih metara, kako u Beogradu, tako i širom Srbije. Urađene su nove zgrade sudova u Raški, Prekršajni sud u Raški, u Valjevu, Loznicu, Šapcu, jer se godinama, pa možda i 20 godina pre toga nije ulagalo u pravosuđe, te se omogućuje bolji prostor za rad pravosudnih organa i pružanje usluga. Uvedene su nove profesije, novi zakoni, novi sistem rada, stvoreno nezavisno sudstvo i dobar poslovni ambijent za sigurnost svakog građanina ove zemlje.

Težimo da sprovedemo i učinimo da to što su ranije vlasti nanele štetu našem društvu otklonimo na bilo koji način, jer one to nisu učinile, nego su ga dovele u katastrofalno stanje i uspeli smo da našu zemlju dovedemo, naš pravosudni i obrazovni sistem, u bolje i efikasnije stanje. Dokazali smo da smo moćni i sposobniji na izborima 2012. godine, predsedničkim izborima i na izborima u Beogradu koji su održani 4. marta. Predloženim amandmanom će se doprineti da se zakoni što bolje sprovode u našem društvu i doprineće se razvoju našeg društva. Zahvalujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Jolović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Nikola Jolović.

NIKOLA JOLOVIĆ: Zahvalujem, predsedavajući.

Uvaženi ministri, ovim amandmanom tačno i precizno se definiše da se afirmacijom stečenih kvalifikacija tj. kapitalizacijom stečenih znanja utiče na sveukupni razvoj Republike Srbije sa posebnim osvrtom na bolji pristup ekonomskim resursima.

Kako NOKS precizno definiše okvir kvalifikacija, standard zanimanja, odnosno opis dužnosti i zadatka, ishod učenja i ključnih kompetencija za celoživotno učenje, potrebno je definisati i mogućnost kapitalizacije stečenih znanja i uticaj tih znanja na sveukupni razvoj Republike Srbije. Kroz formalno i neformalno obrazovanje, kao i kroz registar NOKS-a, potrebno je definisati na koji način će se unovčiti stečeno znanje, tj. unaprediti privredni potencijal i društveni razvoj. Ulaganjem u obrazovanje, koje je na istom stupnju razvoja kao u evropskim zemljama, pružaju se nove mogućnosti za ostvarivanje naknade za uloženi rad i stečene kvalifikacije.

Unapređenjem obrazovnog sistema i definisanjem kvalifikacija stečenog znanja unaprediće se mogućnost bavljenja poslom za koji se mladi i oni koji

pristupaju celoživotnom učenju zaista i školuju i unapređuju svoje znanje i iskustvo. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Ana Karadžić.

Reč ima narodni poslanik Ana Karadžić.

Izvolite.

ANA KARADŽIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani ministri sa saradnicima, članom 2. zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije data su značenja pojmovima kojima se zakon služi. Smatram da u okviru ovih pojmove treba dodati pojam kapitalizacije znanja, kao što sam već govorila, sa specijalnim naglaskom na rodnu ravnopravnost, kao jedan od načina da ostvarimo još bolje rezultate.

Htela bih da naglasim da mere koje je najavio predsednik Vučić, a tiču se podsticanja nataliteta, umnogome će pomoći upravo unapređenju rodne ravnopravnosti. Smatram da će žene biti mnogo motivisane za rad, da će se boriti u svetu rada i da će na mnogo bolji i lakši način postizati ove rezultate.

Mogućnost kapitalizacije znanja i iskustva takođe pomaže ženama, jer je to, na neki način, afirmacija njihovog rada i pomaže da se što bolje razvije to načelo rodne ravnopravnosti.

Na rodnu ravnopravnost utičemo kroz različite načine – ekonomskim osnaživanjem žena, kroz rodno odgovorno budžetiranje, jačanjem institucija, ali pre svega zakonima. Znači, rodna ravnopravnost mora biti sastavni deo svakog zakona koji u budućnosti usvajamo.

Jedan od četiri kriterijuma kojima se globalni indeks, *Global Gender Gap* indeks služi, jeste obrazovno dostignuće kada govorimo o rodnoj ravnopravnosti i zbog toga je važno da upravo ono bude sastavni deo svih zakona, a posebno kada govorimo o zakonima iz domena obrazovanja.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Mirko Krlić.

Reč ima narodni poslanik Mirko Krlić.

MIRKO KRLIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Uvažene kolege narodni poslanici, afirmacija stečenih kvalifikacija, zaista veoma značajan zakon, i moj amandman ima smisla da još jednom ukaže da sva kompetencija i sva afirmacija ovih znanja treba da se proširi i na region.

Jučerašnja rasprava moje koleginice koja dolazi iz istog grada kao i ja, gospodice Janošević, podstakla me je, ona je taksativno navela sva zrenjaninska, ili možda uskoro petrogradska, preduzeća koja su upravo zbog kompetencija i zbog kvalifikacija završila na volšeban način i potpuno u privatizaciji uništena ili zatvorena mada je tu bilo izuzetne saradnje sa regionom, posebno sa tajkunima iz kompletног regiona.

Jedan poslanik iz prošlog saziva i predsednik poslaničke grupe često je koristio monologe i dijaloge iz velikog literarnog dela Dušana Kovačevića i filma Slobodana Šijana „Maratonci trče počasni krug“. Pitao sam se odakle stalno asocijacije na upravo ovaj detalj i onda sam shvatio da je kompetencija stečenih znanja porodice Topalović i Vlade do 2012. godine gotovo ista. Te privredne aktivnosti potpuno liče jedna na drugu. Bilo je značajno preduzeće zakopati u zemlju ili sanduk što dublje, a onda posle izvesnog vremena iskopati, prelakirati i prefarbatiti, radnike otpustiti ili pokojnika se rešiti, a onda to preprodati, da li domaćim tajkunima ili, još bolje, u regionu. Samo što je u ulozi Belog Bore bio Mile Jerković, Nebojša Žabac, Darko Šarić i ko zna već ko još drugi. Vama, gospodo narodni poslanici, ostavljam na maštu da odredite sve druge Topaloviće u ovom procesu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Bojan Torbica.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Bojan Torbica.

Izvolite.

BOJAN TORBICA: Zahvaljujem.

Poštovani predsedavajući, uvaženi ministri sa saradnicima, kolege poslanici, u cilju da upotpunimo ovaj zaista kvalitetan Predlog zakona, predložio sam amandman kojim se u članu 2. Predloga zakona dodaje tačka 15, koja glasi – afirmacija stečenih kvalifikacija, kapitalizacija stečenih znanja u cilju sveukupnog razvoja Republike Srbije, s posebnim osvrtom na efikasnost pravosuđa, s ciljem da se ovim amandmanom dodatno definišu osnovni pojmovi i njihovo značenje u pokušaju da kroz afirmaciju stečenih kvalifikacija i unapređenje profesionalnih kompetencija zaposlenih u pravosuđu utičemo na povećanje efikasnosti pravosuđa u celini.

Efikasnost pravosuđa zavisi kako od broja sudija i tužilaca tako i od njihove kompetencije, što nam govori da jedna od mera za povećanje efikasnosti rada sudova mora biti i unapređivanje obrazovnog sistema kroz obrazovanje kompetentnih pojedinaca koji će moći da na adekvatan i profesionalni način odgovore potrebama našeg pravosuđa.

Moramo priznati da pravosuđe u Srbiji dugi niz godina ima problem sa velikim brojem nerešenih predmeta. Ovo se posebno odnosilo na problem starosti i dužinu trajanja nerešenih predmeta, a jedan od osnovnih razloga za ovakvo stanje bila je katastrofalna reforma pravosuđa 2009. godine.

U cilju rešavanja ovog problema Ministarstvo pravde već nekoliko godina preduzima niz konkretnih mera, koje su uticale na značajan pomak u ovoj oblasti.

Posmatrajući efikasnost sudova u okviru kako domaće statistike tako i poredeći ih sa statistikom zemalja Evropske unije, primetno je da naša zemlja poslednjih nekoliko godina ostvaruje veliki napredak, kako kroz smanjenje starih

predmeta koji su opterećivali sudstvo tako i kroz ubrzanje sudske postupaka, pa slobodno možemo konstatovati kako je Srbija u poslednjih nekoliko godina ostvarila značajan napredak na polju povećanja efikasnosti pravosuđa. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Marković.

Da li želite reč?

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Marković.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministri, dame i gospodo narodni poslanici, amandman na član 2. koji sam podneo predstavlja logični nastavak u odnosu na amandman na član 1. Predloga zakona i ovde se predviđa afirmacija modernizacije u kontekstu sveukupnog razvoja Republike Srbije, a što je u direktnoj vezi sa ciljevima koje ovim zakonom želimo da postignemo, kao i problemima koje ovaj zakon treba da reši.

Tri su problema koje ovaj zakon treba da reši. To je problem neuskladenosti sistema kvalifikacija sa potrebama privrede i institucionalnih veza između oblasti rada i oblasti obrazovanja u procesu razvoja i sticanja kvalifikacija. Zatim, problem nedovoljne uključenosti građana u celoživotno obrazovanje kao rezultat nedostatka transparentnosti u pogledu prohodnosti, mobilnosti i veza između kvalifikacija, kao i fleksibilnosti sistema obrazovanja. I problem prepoznavanja i priznavanja kvalifikacija i njihove međunarodne i uporedivosti sa evropskim okvirom kvalifikacija.

Šta je još važno istaći ovde? Stvaramo osnov, kako smo i čuli, za uspostavljanje jedinstvenog i funkcionalnog nacionalnog sistema kvalifikacija, zatim stvaramo osnov za formiranje tela u koja su uključeni predstavnici privrede i zapošljavanja i uspostavljanje mehanizma saradnje i odlučivanja, zatim, utvrđujemo procedure i smernice za razvoj standarda kvalifikacija na svim nivoima, njihovo usvajanje i registraciju.

Dakle, iz svega ovoga navedenog potpuno je jasno da je ovaj predlog zakona kvalitativan iskorak unapred u procesu reformi sistema obrazovanja, a moj amandman je potpuno u skladu sa ovim ciljevima.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Markoviću.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Đorđe Komlenski.

Reč ima narodni poslanik Đorđe Komlenski.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo, drugarice i drugovi, uvaženi ministri sa saradnicima, na član 2 sam podneo amandman koji glasi da se dodaje nova tačka 15, koja bi trebalo da glasi da se afirmacija stečenih kvalifikacija kao pojam uvede u član 2 i da on predstavlja kapitalizaciju stečenih znanja u cilju sveukupnog razvoja Republike Srbije sa posebnim osvrtom na veću socijalnu ravnopravnost.

Prvo, razlog za podnošenje ovog amandmana jeste to što sam amandman, koji je u skladu sa ovim, podneo i na član 1, na član 3 i na član 4, a upravo uvođenje ovog amandmana u pojmovnik treba da olakša i omogući realizaciju člana 4, člana 9 i člana 10 ovog zakona.

Član 4, gde se definišu principi NOKS-a, takođe je predmet amandmana, ali o tome će govoriti kada dođe na red. Jednostavno smatram da se u principima NOKS-a mora ustanoviti pitanje socijalne ravnopravnosti kao jednog od bitnih principa na kojima se temelji rad i agencije, a i samog ovog zakona.

Zašto je to bitno? Bitno je jer će to olakšati primenu članova 9 i članova 10 pogotovo člana 10 koji se odnosi na karijerno vođenje i savetovanje, jer usluge karijernog vođenja i savetovanja – obezbeđuje se podrška pojedincu za ostvarivanje prohodnosti kroz razne nivoe NOKS-a, čime se omogućava primena koncepta celoživotnog učenja i lakša pokretljivost radne snage.

Mislim da je apsolutno jasna povezanost i potreba za ovakvim amandmanom. Tako da u danu za glasanje, ja će u svakom slučaju glasati za svoj amandman, ali mislim da i vi treba da razmotrite da li ima mesta da ga i Vlada direktno inkorporira u ovaj tekst. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik Ljibuška Lakatoš.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč imala je narodni poslanik Ljibuška Lakatoš.

LJIBUŠKA LAKATOŠ: Zahvaljujem.

Uvaženi predsedavajući, ministri sa saradnicima, kolege poslanici, podnela sam amandman kojim predlažem da se u članu 2 Predloga zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije doda tačka 15 koja glasi – afirmacija stečenih kvalifikacija, kapitalizacija stečenih znanja u cilju sveukupnog razvoja Republike Srbije, sa posebnim osvrtom na razvoj školskog sistema.

Školski sistem, sistem vaspitnoobrazovnih ustanova jeste okosnica svakog sistema vaspitanja i obrazovanja, jer sve ustanove u školskom sistemu su međusobno povezane. Obrazovanje kao proces usvajanja znanja, sticanja veština, razvoja o sposobnosti bitan je segment svih društvenih aktivnosti. To je proces koji traje tokom celog života i zato nacionalni okvir kvalifikacija Srbije i prepoznaje potrebu za celoživotnim učenjem.

Obrazovanje je suštinski osnov i egzistencijalna potreba svakog čoveka. To je proces koji se odvija u obrazovnim institucijama, ali isto tako i izvan njih. Nije dovoljno usvojiti određen fond znanja. S obzirom na to da znanja i veštine moramo obogaćivati, neophodno je kontinuirano obrazovanje. Upravo uspostavljanjem NOKS-a omogućiće se jedinstvenost statističkog praćenja obrazovanja, usklađivanje evidencija u oblasti obrazovanja i zapošljavanja, kao i uporedivost sa drugim sistemima u Evropi.

Uvođenje tehnoloških novina u radni proces podrazumeva da kadrovi raspolažu novim znanjima koja treba uneti i u planove razvoja kadrova i planove razvoja obrazovanja. Mora se obezbediti efikasnije ulaganje u školski sistem kako bi se prilagodio ishod učenja potrebama tržišta rada, da se sticanjem novih veština prilagodimo novim uslovima i mogućoj promeni zanimanja. Na taj način se smanjuje i nezaposlenost i povećava radna produktivnost. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Krsto Janjušević.

Reč ima narodni poslanik Krsto Janjušević.

KRSTO JANJUŠEVIC: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministri sa saradnicima, poštovane kolege narodni poslanici, kapitalizacija stečenih znanja je svakako u funkciji ekonomskog razvoja.

Ovih dana u Priboru pregovaramo sa jednom od najboljih srpskih kompanija da započne svoju proizvodnju u Slobodnoj industrijskoj zoni u Priboru i ono što je zanimljivo jeste da vlasnik te kompanije podjednako analizira kapacitete Slobodne industrijske zone u Priboru i Mašinsko-elektrotehničku školu u Priboru. A onda Kancelarija za javna ulaganja izdvaja 407 miliona dinara za kompletну rekonstrukciju Mašinsko-elektrotehničke škole u Priboru, OŠ „Desanka Maksimović“ i fiskulturne sale te škole. Onda, u istom programu to očekujemo i za OŠ „Vladimir Perić Valter“ u Prijepolju, zatim OŠ „Boško Buha“ u Prijepolju. Onda, u istom programu očekujemo rekonstrukciju OŠ „Živko Ljubić“ u Novoj Varoši.

Vi ste bili, ministre, u Sevojnu, u Osnovnoj školi „Aleksa Dejović“, gde je vaše ministarstvo izdvojilo 60 miliona dinara za rekonstrukciju školske sale. Videli ste kako funkcioniše i dualno obrazovanje u Užicu, posebno u jednoj izuzetnoj kompaniji kakva je „Impol Seval“, koju ste takođe nedavno posetili.

Poštovani ministre, čuli ste i mnogo kritika na sve ovo. Na neki način, a to je lepo rekao Dositej Obradović, postoje i najgori su oni ljudi koji se protive prosvećenju i obrazovanju naroda. Takvi, da mogu, i sunce bi ugasili. Neki od njih su govorili da su najobrazovaniji, pa niko od njih nije smeо da stavi svoj indeks pored indeksa Aleksandra Vučića. Govorili su da su najpametniji, najsposobniji pa su iza sebe ostavili pustoš. Govorili su da su sve pa su iza sebe ostavili ništa, a narod je na prethodnim izborima za njih rekao da su još malo pa ništa. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIC: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, kao neko ko je 40 godina radio u poljoprivredi, kao neko ko je radio pet i po godina u IMT-u, zadovoljstvo mi je

što smo ponovo čestite glodače, strugare, varioce, metalce i ostale ponovo doveli do posla.

Više neće biti nezaposleni, otpušteni i slabo plaćeni. Verujem da je to vreme, vreme zla koje je donela stranka bivšeg režima zajedno sa stečajnim upravnicima, daleko iza nas. Poslednji hleb treba dati i onima koji rade u industriji i onima koji rade u poljoprivredi. Srbija treba da se razvija, po meni, u energetici, u poljoprivredi, prerađivačkoj industriji i na servisiranju te tri grane, proizvodnji opreme i zato pozdravljam što će IMT, koji je nekada imao proizvodnju za 800 miliona maraka godišnje, koji je proizvodio 400.000 traktora, prikolice IMT Knjaževac, jednoosovinske traktore, dostići tu istu proizvodnju ako ne odmah, onda u godinama koje su pred nama zato što imamo 400.000 dvoosovinskih traktora koji su prosečno stari 20 godina.

Mi moramo i subvencije usmeriti ubuduće, kada proizvodnja krene, za nabavku domaće mehanizacije i na određeni način, koliko je to moguće, favorizovati tu vrstu proizvodnje.

Što se poljoprivrede tiče, nama trebaju kvalifikovani srednjoškolci poljoprivredne struke, trebaju nam stočari, trebaju nam voćari, trebaju nam i agronomi. Da bismo to postigli, moramo da dižemo našu poljoprivrednu proizvodnju i ona ne može biti zasnovana samo na ratarstvu, ne možemo kao stranka bivšeg režima davati na 30.000 hektara određenim tajkunima, koji odmah farme razbucaju, radnike sa farme otpuste, klaničnu industriju ostave bez ikakve sirovine. Mi moramo raditi obrnuto.

Mi izvozimo kukuruz i stočnu hranu za 800 miliona evra, a to ukupno izađe preko četiri miliona tona, što je hrana za ishranu stočnog fonda koji bi bio težak oko milijardu kilograma i njegova vrednost žive vase bi bila dve milijarde. Znači, mi izgubimo 1,2 milijardu samo na tome što izvozimo stočnu hranu a onda iz tih zemalja uvozimo meso sumnjivog kvaliteta. Ukoliko to meso žive vase preradimo u našim mesarama, ne baš u finalni, u konzerve, već u polufinalni proizvod, mi ćemo umesto dve milijarde zaraditi četiri milijarde i tako naći posla i za seljake na njivama i za radnike u fabrikama.

Naći hleba i posla za sve, to je deviza moje stranke koja se zove Narodna seljačka, a verujem da tu devizu dele svi iz vladajuće većine. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Mladen Šarčević.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Samo, ako dozvolite, da se uključim ja u ovu diskusiju, ovo što kaže poslanik Rističević, u poslednjih godinu i po dana shvatili smo da su poljoprivredne škole jako važne i to je odličan resurs, mogu vam reći da su jedne od najboljih u Srbiji. One koje još treba da dostignu taj nivo ministar Nedimović i ja i te kako podupiremo i podržavamo. Ulazi savremena oprema, imaju dovoljno zemlje, dovoljno mehanizacije. Sve su ekstremno ili većina ocenjene najvišim ocenama, četvorkama. To su male fabrike. Ako iko može da dođe u Srbiju i da traži dobru lokaciju za prehrambenu industriju bilo gde, naći će je baš u blizini takvih škola. Da ne nabrajam, ima ih desetinu, nekog ću da

povredim ako nabrojim samo neke, ali mislim da smo baš zbog njih vrlo ponosni i većina ih je u samom vrhu.

Takođe moram da kažem i oko mnogih diskusija poslanika juče i danas, a vezanih za ulaganja u škole. Zaista, da ne bude da je to moja zasluga, niti Marka Blagojevića, niti Ane Brnabić, celu priču je započeo sadašnji predsednik, bivši premijer, gospodin Aleksandar Vučić. Mi smo samo nastavili. Ja to nikad nisam govorio, ali je pošteno to jasno reći. Znači, motor za ulaganje, za forsiranje cele te priče, a meni svakako kao ministru i školskom čoveku to odgovara, i mislim da je to jedan ukupan timski rad kada je u pitanju i predsednik, premijerka, Kancelarija za ulaganja, koja inače nama obavlja najveći deo posla. Manje radi Jedinica za upravljanje projektima, to je već odlukom Vlade 2016. godine tako rešeno, i nešto manje radimo mi, deo radi samouprava i ta sinergija sveg tog novca i svih tih potreba dovodi do rešenja da se u Tehničkom centru u Palanci izdvaja preko 300.000.000 iako nemamo partnere, ali će doći zato što su odlični profesori, direktori i radnici koji rade тамо, sposobljeni za mnoge stvari. Takođe sam posetio škole u Priboju, Prijepolju, Novoj Varoši, Sevojnu, sve ovo što ste pomenuli, i ta ogromna ulaganja imaju upravo ovo za smisao. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Milija Miletić.

Izvolite, kolega Miletiću.

MILIJA MILETIĆ: Zahvalujem se, predsedavajući.

Uvaženi ministri, kolege poslanici, građani Srbije, ja sam kao narodni poslanik koji dolazi iz najlepše opštine u Srbiji, a to je Opština Svilajnac, koja se nalazi pored najlepšeg grada, a to je grad Niš, podneo amandman na član 2 sa željom da stavimo akcenat na nedovoljno razvijena područja. Ja sam sa područja u koja treba da ulažemo, sa područja u koja se sada i ulaže, i ja sam na mestu poslanika od 2014. godine, i od te godine sam puno stvari video, mnogo šire nego kada sam bio i predsednik Opštine Svilajnac.

Inače, ja sam i predsednik Ujedinjene seljačke stranke. Kao što kaže gospodin Ristićević, mi iz tih političkih opcija koje imaju prefiks seljačko želimo da što veći doprinos damo selima i poljoprivredi. Još više stavljam akcenat na razvoj nerazvijenih područja i baš u tome me podržava i naš predsednik Vučić, koji je zajedno sa nama bio u obilasku svih tih naših malih opština i svojim angažovanjem je dao vетар u leđa razvoju takvih sredina.

Evo, mi smo kod nas u okviru rada lokalne samouprave unazad nekoliko dana doneli skupštinsku odluku gde kao lokalna samouprava izdvajamo po 5.000 dinara za svakog učenika koji upiše prvi razred srednje škole u Svilajncu, a 7.500 dinara dajemo za onog ko želi da upiše smer dualnog obrazovanja, jer želimo da na taj način što veći broj mlađih ljudi bude obučen, kroz stimulaciju koju daje lokalna samouprava.

Mogu da kažem da opština Svrlijig nema dugovanja, nema zaduženja i mislim da opština Svrlijig jeste opština za primer kako se domaćinski poštuje i radi, što se tiče lokalne samouprave.

Inače, ja kao predsednik USS želim ovim amandmanom koji sam podneo da se u narednom periodu stavi što veći akcenat na nedovoljno razvijena područja i da ulažemo, da radimo u tim područjima. Uradili smo kod nas u Svrlijigu opštinu, školu, kompletну rekonstrukciju, a sada je u planu da se radi fiskulturna sala, koja je započela da radi devedesetih godina prošlog veka. Ja očekujem da ćemo ulaganjem u opštine kao što su opština Svrlijig, Bela Palanka, Gadžin Han, Aleksinac, ulaganjem u školstvo, ulaganjem u infrastrukturu, imati mogućnost da obezbedimo i bolji život svih naših građana koji tamo žive. Još jednom kažem, iz malih sredina dolaze veliki ljudi. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Po amandmanu, narodni poslanik Gordana Čomić.

GORDANA ČOMIĆ: Podrška ideji narodnog poslanika Milije Miletića da se razgovara o nedovoljno razvijenim opštinama, regionima, gradovima, bez obzira na to što Vlada nije prihvatile ni ovaj amandman smatrajući da je formulacija iz predloga sasvim adekvatna i da dovoljno dobro povezuje sa Evropskim okvirom kvalifikacija, ali, bez obzira na to da li će ostati u procesu glasanja, a ako ostane, ja ću glasati za, ne samo zbog sadržaja amandmana nego zbog ideje da se otvorи dijalog o nedovoljno razvijenim oblastima u Srbiji i kakva je uloga nacionalnog okvira kvalifikacija u tome, kakva vrsta znanja nam treba da nemamo, koleginica Nada Lazić i ja smo malopre komentarisale, Brus kao nerazvijenu opštinu na čijoj je teritoriji Ski-centar Kopaonik.

Srbija kontrasta, koja je kontrastna na štetu mnogih koji žive u Srbiji, a ne mora. Održivi razvoj i ima još amandmana koji spominju Agendu 2030, što je isto dobra ideja da se uvede kao tema, bez obzira na to što Vlada neće prihvati taj amandman, ali ako od ovih ideja i obrazlaganja ostane seme da treba da razgovaramo o znanju koje je potrebno za ravnotežu razvoja društva, teritorije i države, onda će oni ispuniti svoju svrhu. Kakvo nam je znanje potrebno da nam se ne dogodi da imamo nerazvijenu opštinu na čijoj teritoriji... Nadam se da više nije tako...

Ali da ne bude Brus jedino mesto koje spominjemo, ima takvih opština, delova Srbije, regija i šire od Ski-centra Kopaonik. Nedovoljno razvijeni krajevi da ne ostanu sa ehom onoga što je bilo do 1990. godine sa sve Fondom za nerazvijene, ali je i to bila dobra ideja, nego da bude tema da uspostavimo dijalog o znanju potrebnom za ravnotežni, ravnometri regionalni razvoj u Srbiji.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar Mladen Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Radi upoznavanja javnosti, pošto je pomenuo Brus kao opština, po nekim drugim pričama, pošto sam nedavno bio u Brusu,

tamo se isto ulaže u školstvo intenzivno. Za zgradu osnovne škole se pripremaju sredstva u visini blizu 60.000.000, a za srednjoškolski centar sa salom preko 77.000.000. Što se tiče obrazovanja kadrova za potrebe Kopaonika, ugostiteljstva i svega toga, upravo se dešava. Bar da kažem sa ove školske strane da država ulaže i radi dobar izbor zanimanja i školovanja. Inače, vrlo je stručno zastupljen kadar u svim školama iako je nerazvijeno područje.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Vladimir Petković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik dr Aleksandar Martinović.

Reč ima narodni poslanik dr Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, intencija mog amandmana ide u pravcu da se poveže afirmacija stečenih kvalifikacija sa jačanjem bezbednosnih struktura i bezbednosnih kapaciteta Republike Srbije.

S tim u vezi želim da naglasim, budući da je to aktuelna tema ovih dana, i to tema koju potenciraju predstavnici bivšeg režima, odnosno vlasti koja je postojala u Srbiji do 2012. godine, a tiče se štetnog ugovora koji je zaključen 2010. godine između Vlade Republike Srbije, odnosno Ministarstva odbrane i Grada Niša, kog je te 2010. godine predstavljao Miloš Simonović, ako se ne varam, iz DS-a. Ugovor je bio štetan kako po Ministarstvo odbrane, odnosno po Vojsku Srbije, tako je bio štetan i po sam Grad Niš i, naravno, bio je štetan kada je u pitanju Aerodrom „Konstantin Veliki“ u Nišu.

Naime, svoju ugovornu obavezu, po tom ugovoru iz 2010. godine, prema Ministarstvu odbrane, kao nadoknadu za prenos nepokretnosti sa Vojnog aerodroma Niš na Grad Niš, Grad Niš nije izvršio. To je ono što Zoran Živković i predstavnici bivšeg režima ne žele da kažu. Dakle, Grad Niš tu svoju obavezu prema Ministarstvu odbrane nije izvršio, iako je ugovorom između Republike Srbije i Grada Niša utvrđen rok za izvršenje te obaveze. Inače, ugovor je potpisani 22. oktobra 2010. godine.

Rokovi, gospodine ministre, za izvršavanje većeg dela obaveza Grada prema Republici Srbiji, utvrđeni ugovorom iz 2010. godine, davno su istekli. Republika Srbija je svoje obaveze u smislu prenosa nepokretnosti, a to znači Aerodrom Niš i Kasarna „Bubanjski heroji“, u potpunosti ispunila, što je konstatovano zapisnikom o primopredaji nepokretnosti iz 2011. godine. Istim ugovorom predviđena je i finansijska obaveza Grada Niša prema Republici Srbiji u slučaju da Grad ne ispuni svoje obaveze prema Republici Srbiji i ne predava ugovorene nepokretnosti.

Ono što se postavlja kao pitanje, a to je pitanje za sve one koji su vladali Srbijom od početka 2000. do 2012. godine, za sve one koji ovih dana vode kampanju protiv Aleksandra Vučića i protiv Vlade Republike Srbije i naravno

protiv rukovodstva grada Niša, a pitanje je i za Zorana Živkovića i za Borisa Tadića i za Mirka Cvetkovića i za sve ostale – šta bi bilo kada bi Republika Srbija u ovom trenutku pokrenula sudski spor zbog toga što Grad Niš nije ispunio svoje obaveze prema Republici Srbiji a tiču se Aerodroma „Konstantin Veliki“ u Nišu?

Samo želim da vas podsetim kolika je šteta naneta Ministarstvu odbrane dosada. Dakle, od 2010. godine pa dosada Republika Srbija je prenela pravo korišćenja na Aerodromu „Konstantin Veliki“ na Grad Niš i prenela je pravo korišćenja na Kasarni „Bubanjski heroji“ u Nišu. Sam aerodrom je 2010. godine procenjen na 55 miliona evra, a Kasarna „Bubanjski heroji“ na nešto više od 11 miliona evra. Dakle, govorim o vrlo velikim brojevima koji vam govore o razmeri štete koju su predstavnici bivšeg režima naneli Republici Srbiji.

Jedina, praktično, ugovorna obaveza koju je Grad Niš pod rukovodstvom DS-a realizovao prema Ministarstvu odbrane jeste dodela 32 stana ukupne površine od 2.380 kvadrata i ukupne vrednosti od nešto manje od dva miliona evra. Međutim, ono što nije izvršeno kao obaveza Grada Niša od 2010. godine prema Ministarstvu odbrane jeste obaveza iz ugovora, a to je da se za Kasarnu „Bubanjski heroji“, koju je Republika Srbija ustupila na korišćenje Gradu Nišu, Grad Niš se obavezao da 21% predviđene stambene izgradnje na lokaciji „Bubanjskih heroja“ bude u funkciji izgradnje stanova za potrebe Ministarstva odbrane, i to tako da se u periodu od pet godina, prve godine uradi tehnička dokumentacija, a da se svake naredne godine izgradi 25% objekata.

Ja sada imam ovde ispred sebe tabelu koja govori o tome da je ova obaveza Grada Niša, dakle da izgradi stanove za potrebe pripadnika Ministarstva odbrane i Vojske Srbije u gradu Nišu, izvršena sa 0%. To su oni koji nam danas drže predavanje o tome kako je današnje rukovodstvo grada Niša donelo katastrofalu odluku zbog toga što je odlučilo da Aerodrom Niš ustupi državi Srbiji, a pri tome je rukovodstvo grada Niša, pod vođstvom DS-a, svoju obavezu prema Ministarstvu odbrane izvršilo sa 0% i, naravno, time je naneta ogromna šteta Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije.

Za razliku od DS-a i svih ostalih stranaka koje su vodile Srbiju do 2012. godine, za razliku od Zorana Živkovića, za razliku od Borisa Tadića, za razliku od Dragana Šutanovca, koji su sistematski upropoštavali sve resurse Vojske Srbije i Ministarstva odbrane, Ministarstvo odbrane Republike Srbije je samo u prošloj godini pokrenulo jedan značajan projekat izgradnje stanova za potrebe pripadnika Ministarstva odbrane i Vojske Srbije i u 2017. godini nastavila se politika jačanja operativnih sposobnosti Vojske Srbije.

Zbog nedostatka vremena, ja će samo reći da su u 2017. godini realizovane sledeće aktivnosti – 48 vežbi komandi i jedinica i 15 logorovanja jedinica Vojske Srbije; osnovnu obuku je prošlo 497 vojnika Vojske Srbije, a specijalističku obuku 538 vojnika na dobrovoljnem služenju vojnog roka; realizovan je kurs višednevna i jednodnevna obuka sa 2.067 lica iz rezervnog

sastava u komandama i jedinicama Vojske Srbije. I, od prošle godine, praktično, stalno je otvoren javni konkurs za prijem profesionalnih vojnika u Vojsku Srbije. Samo u 2017. godini primljeno je 1.114 profesionalnih vojnika u Vojsku Srbije.

Ovaj amandman sam podneo u želji da podržim ove napore države Srbije, Vlade Republike Srbije i Ministarstva odbrane i u nastavku obrazlaganja amandmana pokušaću da ubedim gospodina ministra da sa ovakvom politikom jačanja operativnih sposobnosti Vojske Srbije i svih drugih njenih kapaciteta treba nastaviti dalje.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Gospodin Živković, po amandmanu.

Izvolite.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Vi, naravno, niste čuli šta je sada izrečeno? Niste čuli, dobro. I dalje ne čujete šta se priča? Ne čujete.

Nastavlja se pravljenje farse od ovog parlamenta, kao što je prethodni govornik iskoristio priliku da iznese masu neistina, koje nemaju, naravno, nikakve veze: a) sa istinom, b) sa mnom, c) sa tačkom dnevnog reda. Ja ću morati da, u samoodbrani, dam nekoliko odgovora koja su mi eksplisitno postavljena imenom i prezimenom.

Naravno da jeste tema ta otimačina niškog aerodroma Nišljamama. Nije to pitanje da će neko da ga stavi sebi na leđa i da ga prenese. Ja sam mislio da ministri i ministarke u Vladi Srbije znaju da je to nemoguće, čak i kad bi hteli, ali da je to jedan prljav posao, to je više nego očigledno.

Razne laži su izrečene. Jedna od tih je da neke ranije vlasti nisu radile ništa. Nažalost, ja sam bio predsednik Skupštine grada Niša u vreme kada je taj aerodrom bombardovan. Bio sam svedok stradanja ljudi koji su bili na tom aerodromu, pored tog aerodroma, ne samo pored aerodroma, u celom Nišu, tako da je to iskustvo koje nikada neću da zaboravim.

Nakon završetka bombardovanja aerodrom je obnovljen. Ja sam imao tu nesreću, ali istovremeno i čast, da budem predsednik Vlade Srbije koji je leteo prvim letom od Beograda do Niša kada je otvoren aerodrom, ako se dobro sećam, negde krajem leta i početkom jeseni 2003. godine. Tada je i dobio svoj naziv. Nije bilo nikakve sumnje da tada civilni deo aerodroma nije imao nikakve veze sa Vojskom Jugoslavije. Moguće je da je onaj vojni deo, pošto je to bio aerodrom sa dve namene, i civilne i vojne, bar tada, znači taj drugi deo aerodroma moguće je da je bio u vlasništvu Vojske. Tu su pre svega bili objekti koji su bili mahom porušeni u bombardovanju i verovatno jedan deo piste i ostalih tehničkih sredstava.

Znači, aerodrom Niš je u funkciji od, recimo, septembra 2003. godine i tada je uz pomoć donacije Vlade Kraljevine Norveške i uz sredstva Grada Niša i uz logističku pomoć Srbije taj aerodrom otvoren i počeo je da radi. Naravno da je razvojem loukost kompanija i loukost saobraćaja došlo do unapređenja poslovanja tog aerodroma i sigurno je tačno da je danas sto puta više letova,

odnosno putnika nego što je to bilo pre pet-šest godina, tu nema nikakve sumnje. Ali to su razlozi da taj aerodrom radi dobro, a ne da radi loše, kako kaže SNS vlast, i centralna i lokalna. Kažu da je to loše i da to mora da se uzme gradu.

Kako nešto može da bude loše ako je sto puta veći promet? To je jako teško da se objasni, bez obzira na to ko dobro čuje ili kako čuje, ali tu postoje logika i matematika, koje se uče negde do četvrtog osnovne, i one bi bile dovoljne za analizu da, ako nešto ima sto puta veći promet ili trista puta veći promet, kao što se tvrdi, od hiljadu trista i nešto putnika 2010. godine na trista osamdeset i nešto hiljada putnika prošle godine, to ne može da bude šteta nego može samo da bude korist.

To što je nesposobno, nepismeno rukovodstvo grada Niša dovelo taj aerodrom u loše stanje, ako je to tačno, ako je stanje loše, onda njih treba poslati u zatvor, smeniti i postaviti novo rukovodstvo koje će moći da radi svoj posao na valjan način, a ne tu prebacivati u ruke Vlade Srbije, koja već ima dovoljno svojih problema, koja, naravno, ne zna da hendluje, odnosno da radi sa beogradskim aerodromom pa mora da ga izda nekim Francuzima koji su pametniji za letenje sa „Nikole Tesle“ nego što je bilo ko iz Srbije.

Ugovor koji je pomenut, iz 2010. godine – nisam učestvovao, ja sam tada već bio šest-sedam godina van politike, bez bilo kakvog uticaja. Ne branim se, samo kažem da ne znam detalje. Ali u tom ugovoru sigurno nije pisalo da u roku od godinu dana treba da se izgradi trista i nešto stanova i da se plate neke pare, nego su te ugovorne obaveze preuzete od strane nove vlasti, SNS(-)ovaca i drugih korisnih partnera koji su utvrdili...

(Aleksandar Martinović: Šta je sad ovo?)

... Da su nesposobni da reše taj problem, a imali su od 2012. godine do današnjeg dana, kol'ko se ja razumem u matematiku, jedno pet i po godina najmanje, možda i celih šest. Prema tome, dug prema Vojsci, ako je postojao, ako je predviđen ugovorom, ako ima svoje nepobitne činjenice koje ga utvrđuju, taj dug nije rešen od strane prethodnog rukovodstva grada, koji je vodio SNS takođe – ako se ne varam, neki hirurg je bio gradonačelnik – a naravno ni od ove sada. Danas je gradonačelnik..., ne znam šta je čovek po obrazovanju, struci i poziciji.

Prema tome, nemojte da prebacujete odgovornost na prošlost. U prošlosti, nažalost, vlada koju sam ja vodio morala je da taj aerodrom diže iz pepela u koji su ga bacile NATO bombe. I to zna javnost i o tome postoje dokumenti. To je jasno kako dan.

Aerodrom je, inače, osnovan hiljadu devetsto osamdeset i neke godine i da vam kažem da je do pre dve-tri godine tamo stajala reklama mog privatnog preduzeća, koja je postavljena 1986. godine na tom aerodromu. Tako da, toliko o istoriji.

Manite se čorava posla, nego rešavajte probleme. Svako od nas može da potegne i da kaže – bivša vlast. Da li je to bivša vlast koja je bila u devedesetim,

da li je to bivša vlast koja je bila na početku 2000. godine, najlakše je da se kaže da je neko... Ali i oni koji su krivi za to, za neke loše stvari koje su urađene, treba da za to odgovaraju ne samo politički, nego i krivično.

Evo, ja sam van bilo kakve pozicije vlasti od, ako se sećam dobro, negde marta 2004. i otad je prošlo više od 14 godina. Vođene su razne istrage i nije pokrenut nikakav postupak koji ima bilo kakve veze sa mnom, o bilo kojoj laži. Da li je to Duvanska, da li je to vinograd, da li su to bunde, čarape, ne znam šta vam je sve palo na pamet. Znači, to je laž do laži.

Hajde lepo pogledajte sebe u ogledalo, posebno prethodni govornik, koji je očigledno najlepši među vama, i najiskreniji i najčistiji, pa onda vidite šta ste vi uradili i dajte da i građani Niša i Beograda i svih drugih gradova u Srbiji više ne slušaju tone i tone izmišljenih laži, nego daj da se rešavaju pravi problemi.

A vlast je odgovorna, trenutna vlast. I pre 15 godina, i pre 20 godina i danas je aktuelna vlast zadužena i odgovorna da rešava probleme. Ja vas pozivam da najzad počnete to da radite i da prestanete sa igranjem jedne, stoti put će da ponovim ali nemam bolje poređenje, bedne besmislene operetske predstave.

PREDSEDAVAJUĆI: Povreda Poslovnika, narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani predsedavajući, niste reagovali kada su se mom kolegi poljoprivredniku priviđale ovce. Dakle, ne znam gde je on u Skupštini video ovce. Verovatno ga je to prenelo sa vračarskog pašnjaka, ali on je ovde pokušavao da uvredi kolege poslanike. U tome nije uspeo. Teško je uvrediti bolje od sebe, a goreg od njega ja nisam video.

Danas imamo slučaj da neko ko je pobegao iz Niša, neko ko je, nažalost, bio premijer, neko ko je pre ubistva premijera, zajedno sa Crvenim beretkama, slavio verovatno desant i osvajanje Aerodroma u Nišu, danas smo slušali njegovu zaštitu grada Niša, zaštitu Nišlija, verovatno onih Nišlija kojima je rekao da pobacaju račune u bure sa vatrom pa su kasnije platili i kamate. Slušali smo čoveka koji je pokušao da nas uvredi, koji je zauzeo mesto pokojnog premijera iako je zajedno sa ovim čovekom, ministrom unutrašnjih poslova, Mihajlovićem – on je bio savezni, a ovaj je bio republički – dopustio da premijera marta 2003. godine ubiju pred ulaskom u Vladu. Zatim je zauzeo njegovo mesto i zajedno sa ovim drugim čovekom vladao, nažalost, Srbijom. I zato je ona kletva – dabogda vam Živković bio premijer. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Rističeviću.

Nisam, nažalost, primetio to na šta ste ukazali. Pregledaću, naravno, kasnije stenografske beleške, ali još jednom upućujem molbu svim narodnim poslanicima da kroz diskusiju i raspravu po amandmanima vode računa o dostojanstvu i ugledu Narodne skupštine Republike Srbije i svakog poslanika, i pozicije i opozicije.

Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika? (Ne.) Zahvaljujem, gospodine Rističeviću.

Po amandmanu, narodni poslanik Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, evo, ja priznajem da sam i švercovao bunde i da sam ružan i da sam glup i da sam ovca. Priznajem i da sam se preselio iz Niša u Beograd u stan od 200 kvadrata. Sve priznajem. Ali hoću da pitam gospodina Živkovića, kada toliko brine o interesima građana Niša vezano za Aerodrom „Konstantin Veliki“, zašto, kada je bio premijer, kada je bio predsednik Vlade Republike Srbije, nije preneo vlasništvo ili korisništvo sa Republike Srbije na Grad Niš. Dakle, mogao je to da učini 2003. godine, ali on to nije učinio.

Ono što ja želim da kažem, što gospodin Živković očigledno ne razume, to je da su dugovi Grada Niša prema Republici Srbiji, pre svega prema Ministarstvu odbrane, u ovom trenutku 64 miliona evra. Grad Niš taj novac nema. Dug je nastao zbog štetnog ugovora koji je potписан između Ministarstva odbrane, odnosno Vlade Republike Srbije, i Grada Niša, čiji je u to vreme gradonačelnik bio gospodin Miloš Simonović iz DS-a. Dakle, nije učinjeno skoro ništa da se ispune obaveze Grada Niša prema Ministarstvu odbrane i time je naneta velika šteta državi Srbiji, a posebno je naneta velika šteta Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije.

Da vas podsetim, obaveze grada Niša, to je ono što predstavnici bivšeg režima neće da kažu građanima Niša i građanima Srbije, a važno je da se kaže da bi se shvatilo koliko je njihova štetočinska politika razarala srpsko društvo i srpsku ekonomiju, dakle obaveze Grada Niša prema Republici Srbiji po ugovoru iz 2010. godine su – prenos skoro 158 hektara Vojsci Srbije na teritoriji grada Niša, nije ispunjeno skoro ništa; 32 stana za pripadnike Vojske, to je učinjeno odmah; dvadeset jedan posto od buduće ukupno izgrađene površine stambenog prostora na lokaciji Kasarne „Bubanjski heroji“ u vrednosti od skoro 21 milion evra, nije urađeno apsolutno ništa. Procenat ispunjenosti te obaveze Grada Niša prema Republici Srbiji je nula procenata. U periodu od 2010. godine do danas Vojsci Srbije, kao što sam već rekao, predato su samo 32 stana, ukupne vrednosti dva miliona evra, i od onih 158 ha zemljišta predato je nešto manje od šest hektara zemljišta, u vrednosti od 55.000 evra.

Nadam se da je gospodinu Živkoviću sada jasno da Grad Niš sa svojim ekonomskim kapacitetima ne može da ispuni ugovornu obavezu prema Republici Srbiji koja je nastala 2010. godine, kada je njegova bivša stranka upravljala državom Srbijom i kada je upravljala gradom Nišom.

To što se on povukao iz politike ne znači da se povukao iz javnog života. On je nastavio da pustoši Republiku Srbiju ekonomski, jer je 2007. godine potpuno protivzakonito uzeo subvencije za vinograd koji je, navodno, zasadio u novembru. Subvencije je dobio u aprilu, a vinograd je sadio u novembru 2007. godine, o čemu je moj kolega Rističević više puta u ovoj skupštini govorio.

Takođe želim da kažem da je Aerodrom Niš kao javno preduzeće uspešan, ali samo zahvaljujući bezrezervnoj finansijskoj podršci Vlade Republike Srbije. To je ono što predstavnici bivše vlasti, štetočinske vlasti, vlasti koja je nanela ogromnu štetu, koja je devastirala grad Niš, a mi sada iz SNS-a pokušavamo da grad Niš ponovo učinimo ekonomskim gigantom na jugu Srbije, dakle zbog te štetočinske vlasti Aerodrom „Konstantin Veliki“ u Nišu ne bi mogao redovno da funkcioniše.

Zahvaljujući podršci Vlade Republike Srbije i Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, iz godine u godinu imamo povećanje broja aviona i broja putnika na niškom aerodromu i podaci o tome govore. Samo u 2009. godini bilo je 349 aviona, odnosno poletanja i sletanja na niški aerodrom, da bi u 2017. godini bilo 1.477 poletanja i sletanja na niški aerodrom. Što se tiče robe u tonama, o tome tek ne treba posebno govoriti. Godine 2009. bilo je 390 tona robe transportovano sa Aerodroma „Konstantin Veliki u Nišu“, a 2017. godine 2.542 tone.

Ja mislim da iz ovih podataka jasno proizilazi da bez podrške, finansijske podrške pre svega, materijalne, logističke, tehničke podrške Vlade Republike Srbije, Aerodrom Konstantin Veliki u Nišu jednostavno ne bi mogao da funkcioniše, ne bi mogao da funkcioniše čak ni na način da isplaćuje samo plate zaposlenima na aerodromu. To građani Niša i građani Srbije moraju da znaju.

Neće niko iz Vlade Srbije, ni predsednica Vlade, ni ministarka saobraćaja, neće ni predsednik Republike Aleksandar Vučić Aerodrom „Konstantin Veliki“ da stavi u svoj džep i neće to postati ničija privatna svojina. To će i dalje ostati u Nišu, na raspolaganju građanima Niša, samo što će sada to postati jedno preduzeće koje će moći da funkcioniše tako da Grad Niš bude oslobođen obaveza koje objektivno ne može da ispunи prema Republici Srbiji i što će ova kompanija postati još efikasnija nego što je bila do sada. Kao što vidite, od 2014. do 2017. godine JP Aerodrom „Konstantin Veliki“ u Nišu je uspešno preduzeće, ali zahvaljujući finansijskoj podršci Vlade Republike Srbije.

Ono što kao pravnik moram da naglasim, što gospodin Živković neće da kaže, i zbog toga što je Vlada Republike Srbije imala razumevanja za tešku finansijsku situaciju u Gradu Nišu, nije tražila sudskim putem izvršenje svojih ugovornih prava po ugovoru iz 2010. godine koje je imala prema Gradu Nišu i prema Aerodromu „Konstantin Veliki“ u Nišu.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

(Zoran Živković: Replika.)

Nemate pravo na repliku.

(Zoran Živković: Po amandmanu.)

Reč ima narodni poslanik Zoran Živković, po amandmanu.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Naravno da imam pravo na repliku, pomenut sam deset puta, ali ako vi to ne shvatate, nije problem, mogu da potrošim i ovo vreme.

PREDSEDAVAJUĆI: Niste pomenuti nijednom otkad predsedavam.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Niste čuli. Pogledajte posle, da ne trošimo vreme sada.

PREDSEDAVAJUĆI: Pa možemo da pogledamo, ali čak i da ste spomenuti, samo je bio odgovor šta je Vlada uradila i ništa više.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Dakle, 2003. godine nije postojao institut imovine lokalnih samouprava, tako da nije mogao nijedan grad, ni Beograd tada nije imao imovinu, niti je Vojvodina imala imovinu, niti opštine i gradovi, tako da vrlom pravniku, da ga podučim malo, da je 2003. godine bilo nemoguće da tadašnji premijer ili Vlada ili bilo ko prenese u vlasništvo bilo kome bilo šta. Mogao je grad da bude korisnik, kao što je i bio.

Taj ugovor o nekih, ne znam, 300 stanova, da vam verujem da postoji. Koliko se sećam, to je trebalo da gradi jedna američka firma kojoj je Grad Niš prodao bivšu kasarnu „Bubanjski heroji“. Predsednik vaše stranke, u svojstvu kandidata za predsednika države i u svojstvu premijera, dva puta je prisustvovao sahranjivanju kamena temeljca na istom mestu, za iste objekte koji nikada nisu započeti. Društvo mu je pravio i neki američki ambasador, vi volite da ga zovete Skot, Skat, kako god hoćete. I od toga nije bilo ništa. Prema tome, to je o tome ko je sposoban, koja vlast je sposobna, koja je nesposobna.

Optužen sam za, verovatno je to nivo veleizdaje, za to što sam se preselio iz Niša u Beograd. Ja bih voleo da bilo ko ko ima neke veze sa pravom edukuje, možda vi, predsedavajući, kolegu poslanika, pa da mu kaže da je pravo slobode kretanja i nastanjivanja u Srbiji odavno utemeljeno i da niko živ ne može to da zabrani nikome. Naravno, ja nisam postao Beograđanin, ostao sam Nišlija, naravno, ali sada u Beogradu. Stan, veličina stana je potpuni promašaj, kao jedna onako hrpa laži – pardon, neistina – vezanih za taj nesretni vinograd.

Znači, evo da vas i tu podučim, više zbog javnosti. Subvencija se dobija tako što zasadite vinograd, pa onda dobijete tu subvenciju kad se država uveri da ste zasadili. Vinograd je zasađen aprila, ja mislim 2007. godine, a subvencija je dobijena oktobra 2007. godine, što je utvrđeno, a vođena je istraga od strane Tužilaštva za organizovani kriminal, gde je osumnjičen bio samo jedan čovek, nekadašnji državni sekretar. Znači, organizovani kriminal je mislio da se jedan čovek organizovao, pošto definicija organizovanog kriminala, da podučim neke kolege, podrazumeva učešće više ljudi od kojih su neki deo državne uprave. Ne, protiv samo jednog jedinog, koji je 50 dana držan u pritvoru i koji je pre pola godine oslobođen od bilo kakvih optužbi. Nadam se da trenutno tuži državu zbog štete koja mu je naneta.

Prema tome, masa neistina, čak i sa ovakvim medijima u Srbiji, čak i da se ponavlja na najbrutalniji, najprizemniji način, nikad neće postati istina. Možete da izmišljate šta god hoćete, možete da pokušate da me uvredite na bilo koji način. Prešao sam iz Niša za Beograd. To je nešto opasno? Pa nekim bi bilo bolje da su ostali na drvetu, ili oni ili njihovi preci, da nisu sišli, ali naravno to je deo evolucije koji нико ne može da spreči.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević, povreda Poslovnika.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvalujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, reklamiram član 107 – dostojanstvo Narodne skupštine.

Kolega Živković je izneo notorne laži. Dakle, ovde su kopije originalnih dokumenata i, ukoliko nisu istiniti, ja nudim ostavku i da nikad više ne dođem u Parlament. Ako su ovo kopije originalnih dokumenata, onda je povreda dostojanstva dokazana i u tom slučaju gospodin Živković da podnese ostavku.

Ovo je uredba o sadnji vinograda, prolećnoj sadnji 2007. godine. Znači, u proleće 2007. morali ste imati poljoprivredno gazdinstvo i morali ste imati zemljište na kome ćete izvršiti sadnju. Gospodin Živković je u proleće 2007. godine raspolagao parcelama KO Krajkovac, od 1,1 hektar, iz Merošine, koje su u vlasništvu njegove supruge Biserke Živković, i više nije imao ni komad zemlje, a navodno je u proleće 2007. godine, na parceli od 52 hektara zasadio 42 hektara vinove loze u Krčedinu. To zemljište je zakupio u novembru 2007. godine. Ovo je kopija ugovora. Ugovor je potpisao u njegovo ime jedan od direktora „MK komerca“, Jaroslav Stuparski. Novac koji su dobili, 525.000 evra, raspodelili su tako što jednu trećinu dobije „MK komerc“, drugu trećinu „Agrounija“, čiji je vlasnik takođe „MK komerc“, a treću trećinu je prebacio „Empresi“, čiji je vlasnik i direktor bio on. Tu treću trećinu novca je zadržao za sebe.

(Predsedavajući: Privedite kraju.)

Kako je gospodin Živković izvršio prolećnu sadnju 2007. u novembru 2007. godine, koje je to proleće u novembru neka odgovori, a ja sam spremam da dam ostavku ukoliko ova dokumenta nisu verodostojna. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Martinović, replika.

ALEKSANDAR MARTINOVIC: Nisam rekao da je preseljenje iz Niša u Beograd opasno, nego da je skupo, jer mi nije jasno kako neko može kao predsednik Vlade da kupi stan od preko 200 kvadrata a imao je platu od 100.000 dinara. Ta stvar mi nije jasna. Ali da se više ne vraćam na to.

Gospodin Živković kaže – ako postoji taj neki famozni ugovor vezan za Aerodrom „Konstantin Veliki“ u Nišu. Evo ja ću ga sada pokazati da ga građani Srbije vide i da ga vidite vi, gospodine potpredsedniče Narodne skupštine. Dakle, ugovor je zaključen između Republike Srbije, koju zastupa direktor Republičke direkcije za imovinu, Bratislav Pejković, i Grada Niša, koji zastupa gradonačelnik grada Niša, Miloš Simonović. Ugovor je zaveden u Gradskoj upravi grada Niša pod brojem 2887/2010. Inače je potписан 22. oktobra 2010. godine.

Gospodin Zoran Živković, po svom dobrom starom običaju, ne zna šta priča. Dakle, nije se radilo o 300 stanova, nego o 32 stana koje je Grad Niš

odmah ustupio Vojsci Srbije. Ali gde je nastao problem? Nastao je problem u ispunjenju ugovorne obaveze koju Grad Niš ni 2010, ni 2018. godine objektivno ne može da ispuni, a to je da izgradi stanove za potrebe Ministarstva odbrane i Vojske Srbije na lokaciji Kasarne „Bubanjski heroji“ u Nišu. Znalo se i 2010. godine da Grad Niš nema te finansijske kapacitete, kao što se zna i danas, ali je neko u želji da obmane građane grada Niša rekao da je to moguće i po tom osnovu je nastao dug Grada Niša prema Republici Srbiji od 64 miliona evra. Dakle, za taj dug odgovoran je Zoran Živković, Simonović, Boris Tadić, DS i svi oni koji su vodili Srbiju do 2012. godine.

PREDSEDAVAJUĆI: Narodni poslanik Zoran Živković, replika.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Dakle, bilo bi lepo da kažete srpskoj javnosti kada ističe obaveza ispunjenja ugovora. Da li je to 2010, 2011, 2012. godina ili možda kasnije, pa onda da vidimo ko je kriv za neispunjerenje. Ti stanovi trebalo je da budu napravljeni na mestu bivše kasarne „Bubanjski heroji“. Trebalo je da ih pravi ta neka fantomska američka firma gde su svi časnici i čelnici raznih vlasti pored njih stajali kao, da ne kažem kako, i nisu radili ništa. I to nema veze sa mnom – mart 2004. godine.

Što se tiče preseljenja, to smo apsolvirali.

Što se tiče plate premijera, u moje vreme je to bilo mnogo manje. Tad je, inače, kada sam ja bio predsednik Vlade, evro bio 67 dinara, ne 120 koliko je sada. A moja plata je bila nekih 30 i nešto hiljada. Znači, to računajte jedno 300-400 evra. Mnogo manje od one koju vi...

Odakle je poreklo moje imovine? Da vam kažem, pored nepostojećeg zakona o poreklu imovine, postoji u sadašnjem Zakonu o finansijskoj policiji, mislim da je član 83, 84, nisam siguran koji tačno, koji dozvoljava poreskim organima da ispitaju imovinu svakog građanina Srbije. Taj zakon je donet u moje vreme i, nažalost, jedini sam političar nad kim je primenjen. Naravno, sve je čisto, tu nema nikakve sumnje. To je proveravano više puta. Ali mi je žao što i vama nije data prilika da se i vi pokažete čistim pred tim zakonom. Prema tome, manje neistina, više rada i to će biti na korist Srbije.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Aleksandar Martinović, replika.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIC: Dame i gospodo narodni poslanici, tu američku firmu o kojoj govori Zoran Živković je dovodio, a na insistiranje tadašnjeg američkog ambasadora, tadašnji gradonačelnik Niša, Miloš Simonović. Aleksandar Vučić nikada nije polagao bilo kakve kamene temeljce za izgradnju stanova na lokaciji bivše kasarne „Bubanjski heroji“ u Nišu. To je još jedna laž i još jedna neistina. Ne zbog Zorana Živkovića, to je čovek kome ne vredi objašnjavati bilo šta. To je čovek koji je i te kako uspeo u životu. Od nekoga ko je bio švercer bundi, postao je predsednik Vlade. Kao onaj prvi jevrejski car

Saul, koji je u travi našao carsku krunu a tražio je izgubljene magarce. Eto, to se desilo Zoranu Živkoviću i ja mu na tome čestitam.

Ali zbog građana Srbije želim da kažem nešto što je jako bitno. Godine 2010, kada je potpisani ugovor između Grada Niša i države Srbije, znalo se da Grad Niš nema finansijske i ekonomске kapacitete da ispunji svoje obaveze prema državi Srbiji. Problem je nastao 2010. godine. Mi danas, u 2018. godini – kada kažem mi, mislim i na rukovodstvo grada Niša i na Vladu Republike Srbije, koju mi u Skupštini podržavamo bezrezervno i apsolutno – pokušavamo da taj problem rešimo, da Niš bude ekonomski gigant na jugu Srbije, da u Niš dovodimo investitore, da zapošljavamo ljudi i da grad Niš oslobodimo jedne obaveze koju on ne može da ispunji.

Nije mogao da je ispunji ni 2010. godine, niti može da je ispunji 2018. godine. Ali odgovornost za to snose oni koji su potpisali štetan ugovor po grad Niš 2010. godine i napravili obaveze, to je ono što građani Niša treba da znaju, grada Niša prema državi Srbiji od 64 miliona evra.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Zoran Živković.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Usput je bio još jedan pokušaj uvrede, ali u te laži o bundama i ne znam čemu sve više ne veruje niko, zato što, naprosto, ja imam dovoljno godina i ima dovoljno dokumenata i ljudi koji to znaju, bundu video nisam u životu. Ali nije da se ja pravdam, nego je to besmisleno. Smislite nešto drugo. Smislite nešto malo više.

Rekao sam vam već malopre da je na tom aerodromu, za koji vi kažete da vrlo uspešno posluje ali mora da ima pomoći države... Znači, ko uspešno posluje, on plaća porez državi i ne treba mu pomoći države. To su pravila, u koja će vas ubediti i potpredsednik jedan koji sedi tamo i koji ne vodi sednicu a koji se razume u to. Ako je nešto neuspešno, onda mu treba pomoći države, a ako je uspešno, onda mu država ne treba nego državi plaća porez.

Godine 1987. sam ja osnovao ugovornu organizaciju udruženog rada, to se tada tako zvalo, i radio do 1996. godine, kada sam ušao u politiku malo dublje nego što je to, očigledno, trebalo da učinim zbog sebe i zbog svoje porodice, ali to je bila moja obaveza kao čoveka koji voli ovu zemlju i koji želi da da svoj doprinos da ona bude iole normalna država za život budućih generacija.

Ne postoji ništa prljavo u mojoj karijeri. Onoliko para koliko sam ja oteo od države, toliko da živate vi, zajedno, svi koji ste ovde. Onoliko bundi koje su prošle kroz moje ruke, toliko pameti i toliki je nivo inteligencije koji vi posedujete. Izmislite nešto novo. Recimo, bilo je i većih gluposti – da mi je 1999. godine Vojska dala milion i po evra da kupim municiju za tenkove. To je kretenizam najvišeg nivoa, ali malo ima više smisla, malo je više duha nego bedna priča o bednim bundama.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Evo, mene zaista živo zanima kako se zove ta delatnost i taj biznis kojim se bavio Zoran Živković. Mi kad spomenemo bunde, on kaže – nisam video bunde u životu. Kad spomenemo vinograd – nije video vinograd u životu. Kad spomenemo stan na Vračaru – nije u životu video stan na Vračaru. Kad spomenemo crni džip koji vozi – nije video crni džip u životu. Pa kojom delatnošću se gospodin Zoran Živković bavio kao biznismen? Kako se zove taj posao? Kojoj oblasti ekonomije pripada taj posao kojim se bavio gospodin Zoran Živković i njegova porodica?

Zbog građana Srbije, ponavljam još jednom. Šteta za državu Srbiju, za Ministarstvo odbrane, ali šteta i za grad Niš nastala je 2010. godine. Grad Niš nije preneo skoro 158 hektara zemlje Vojsci Srbije. Nije izgradio stanove na lokaciji bivše kasarne „Bubanjski heroji“ u Nišu. Vrednost tog zemljišta je skoro 21 milion evra.

U periodu 2010., 2011., 2012. i 2013., dakle za četiri godine, iz sredstava grada Niša, dakle građani Niša ovo moraju da znaju, iz budžeta grada Niša, na ime subvencija dato je stranim kompanijama, ne „Jatu“, stranim kompanijama, „Montenegro erlajnsu“ 2,7 miliona evra i „Vind džetu“ skoro milion evra, da bi Aerodrom Niš uopšte bio živ. Drugim rečima, da bi „Montenegro erlajns“ sletao na niški aerodrom, građani Niša su morali da plaćaju subvencije „Montenegro erlajnsu“. Da bi „Vind džet“ sletao na Aerodrom „Konstantin Veliki“, građani Niša su za to morali da plaćaju. Inače bi se Aerodrom ugasio još 2010., 2011. ili 2012. godine. To je ono što Nišlje treba da znaju, a to je sve nastalo kao posledica lošeg ugovora iz 2010. godine.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Zoran Živković.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Naravno da ugovor o Kasarni „Bubanjski heroji“, šta god da piše u njemu, nema nikakve veze sa Aerodromom, ali nije to to. To ne mogu da objasnim, to treba da se razume.

Pitanje je čime se bavila moja firma. Evo, ako sluštate, firma je 1987. godine, recimo, učestvovala na tenderu za opremanje Centra za marksizam Beogradskog univerziteta. Neki Jagoš Purić je bio predsednik Upravnog odbora. Bio je tender i pobedili smo „Hanivel bul“ i „IBM“ i „Didžital“ i prodali Centru za marksizam Beogradskog univerziteta IT opremu u vrednosti od preko 100.000 maraka. Prvi pi-si računari koji su na Šumarskom fakultetu u Beogradu, sledeće godine, 1988. godine, isto su preko tendera prodati od strane firme koja se zvala „Supertim“.

Nakon toga je firma „Supertim“, koja je imala sedište i u Aleksincu, integrisana sa firmom „Tehnomeding“ iz Niša i narednih sedam-osam godina se ta firma, koja je imala od osam do 15 zaposlenih, bavila servisom elektromedicinske opreme i snabdevanjem zdravstvenih ustanova potrošnim medicinskim materijalom na teritoriji cele bivše Jugoslavije, a posle raspada na teritoriji onoga što je ostalo. Takođe se bavila izvozom bele tehnike za Bugarsku,

a uvozila u kompenzaciji iz Bugarske ono što je u sankcijama falilo Srbiji, a nije bila nafta i derivati i ostale prevare, nego je bio ofset papir, fotokopirni papiri, masa stvari koje su bile vezane, čak i tehnička so za posipanje ulica koje su bile pod ledom.

Prema tome, to se sve zna. I na tom aerodromu je, i time završavam, od decembra 1988. godine do pre jedno tri godine, znači to je 20 i nešto godina, skoro 30 godina, kad se uđe, ceo desni zid, koji je polovina ovog prostora ovde, tu je pisalo „Tehnomeding“ Niš. To je pisalo i 15 godina posle i 20 godina posle nestanka te firme koja je otišla u likvidaciju.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Živkoviću.

Pravo na repliku, narodni poslanik Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, nadam se da ste čuli isto ono što sam čuo i ja, a to je da je u vreme samoupravnog socijalizma 1987. godine, da su SIZ-ovi, samoupravne organizacije udruženog rada, kako li su se već zvale, raspisivale, kaže, tendere, pa je Zoran Živković 1987. godine u vreme samoupravnog socijalizma sa svojom firmom od osam zaposlenih dobio...

(Zoran Živković: Sa dva.)

... Sa dva zaposlena pobedio, kaže, na tenderu IBM, sve velike svetske kompanije, i on je opremao, pazite, gospodine Šarčeviću, vi se tog vremena bolje sećate nego ja, ja sam o tome samo čitao, u vreme socijalističkog samoupravljanja SIZ-ova, SOUR-a, OUR-a, Zakona o udruženom radu itd. Zoran Živković sa dva zaposlena pobedi na tenderu IBM i onda sa tim kompjuterima, veš-mašinama, šta je već sve radio, opremi Marksistički centar u Beogradu. Ako je to tačno, onda nešto zaista nije u redu ili sa gospodinom Živkovićem ili sa mnom. Dakle, ovde je u pitanju neka do te mere masna laž da ja mislim da i oni koji veruju u čudovište iz Loh Nesa ne mogu da poveruju.

Da se vratimo mi na ozbiljne teme. Žalosno je što mi u 2018. godini moramo da ispravljamo greške koje je neko napravio pre više od osam godina i naneo gradu Nišu štetu koja se meri u milionima evra. Da budem potpuno precizan – dugovanja Grada Niša u ovom trenutku, to građani Niša treba da znaju i to treba da im kažu ovi koji se navodno brinu za njihove interese, iznose prema državi Srbiji 64 miliona evra.

Ja ponovo postavljam pitanje – šta bi bilo da je Vlada Republike Srbije *lege artis*, poštujući ugovor...

(Predsedavajući: Privodite kraju, kolega Martinoviću.)

... Pokrenula sudski spor protiv Grada Niša zbog neispunjena njegovih ugovornih obaveza prema državi Srbiji, prema Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije? Da vam kažem šta bi bilo? Grad Niš bi bankrotirao, isto kao što bi bankrotirala i Srbija 2012. godine da su oni ostali na vlasti.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pošto vidim kuda ovo ide, sada, u skladu sa članom 112. Poslovnika, određujem pauzu u trajanju od pet minuta.

(Posle pauze)

PREDSEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo sa radom.

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik Jasmina Obradović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Obradović, izvolite.

JASMINA OBRADOVIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani ministre sa saradnicima, uvažene kolege poslanici, podnela sam amandman na član 2 Predloga zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije, a on se ogleda u uvođenju nove tačke 15 koja definiše afirmaciju stečenih kvalifikacija sa posebnim osvrtom na funkcionisanje javnih preduzeća. Dakle, i ovaj amandman očekujem da daje snažnu podršku Predlogu zakona i definiše potrebu za afirmacijom stečenih kvalifikacija.

Kao i u amandmanu na član 1 tema mog amandmana je bolje funkcionisanje javnih preduzeća. Obrazovanjem budućih kadrova, kao i pravilnom preraspodelom istih tih kadrova, postiže se sveukupni napredak zemlje, a samim tim i javni sektor Republike Srbije biće bolji i funkcionalniji.

Nakon godina propadanja, SNS je preuzeila zemlju uništenu korupcijom i kriminalom, jednom rečju nebrigom, pokrenuli smo proces i sada idemo sigurnim korakom napred. Sve ovo uviđaju i građani koji nam iz izbora u izbore, bili oni predsednički, parlamentarni ili lokalni, daju sve veće i veće poverenje. Uprkos teškoćama koje se svako malo postavljaju pred nas, nastavićemo da obnavljamo i unapređujemo Republiku Srbiju.

Na kraju želim gospodina ministra da podsetim da u Srbiji, u prigradskom naselju Futog, nadomak Novog Sada, postoji poljoprivredna škola na koju smo, nadam se, ministre, zajedno ponosni. To nije samo škola, to je verujte mi, kolege poslanici, mali kombinat. Kombinat o kome ozbiljnu brigu vodi kako resorno ministarstvo, tako i lokalna samouprava. Gradonačelnik Miloš Vučević pomno prati dešavanja u školi i svesrdno se zalaže da im u svakom smislu pruži podršku.

Ono što od vas očekujemo, gospodine ministre, a sve u skladu sa ovim predlogom zakona, to je da u narednom periodu kako druge škole tako i poljoprivredna škola zaista obrazuje kadrove koji će se naći u ovom okviru kvalifikacija kako bismo imali obrazovane, koji će sutra odmah na licu mesta moći svoje znanje da materijalizuju. Evo, ovom prilikom, ministre, pozivam vas da sa vašim saradnicima posetite Poljoprivrednu školu u Futogu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar Mladen Šarčević.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Živa istina za školu u Futogu, ali ja nisam htio da pomenem nijednu, sad moram da pomenem još jedno 20. Tako da, dva puta je trebalo da sam dođem i sve me je nešto sprečavalo, slao sam svoje saradnike. Istina je da se i Grad Novi Sad jako mnogo brine. Ne brinite uopšte za sav kadar koji stvaraju naše poljoprivredne škole, u ogromnoj većini će svaki poslodavac poželeti da ih ima. Oni su obučeni, IT sistem i sektor je već napravljen, digitalizaciju smo već proveli zajedno sa Institutom „Biosens“ upravo u Vojvodini, u blizini Bačke Topole. Tako da naše škole, i u Rumi i u Šapcu i u Valjevu i u Svilajncu i u Zrenjaninu, sad zaista nemojte mi zameriti da ih ne pobrojim sve, sve su izuzetno kvalitetne ustanove. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Po amandmanu, reč ima narodni poslanik Zoran Živković.

Izvolite.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Hvala lepo.

Građani Srbije koji su, neki su izašli na izbore kada smo mi izabrani, neki nisu, ali svi su u prilici da, u stvari, vide čemu služi ova rasprava o navodnim amandmanima vladajuće većine. To je težnja da se afirmiše rad vlasti, da se veličaju predstavnici te stranke, tih stranaka, njihovo učešće u vlasti i navodni uspesi i to je svima jasno, tu nema nikakve sumnje. Ali pitanje je da li to ima smisla, da li to ne umanjuje vrednost institucije u kojoj se nalazimo. Mislim da – da.

Evo vam još jedan dokaz za to. Poslanici vladajuće većine su podneli nekoliko stotina amandmana na prvih par članova ovog zakona koji je prvi na redu da bi potrošili vreme za raspravu. Poslanici Kluba samostalnih poslanika su podneli 154 amandmana, nas pet. Od vaših 500 i nešto amandmana, koliko sam ja video, nije usvojen nijedan. To znači da je džaba papira i mastila za sve to što ste pisali. Od ovih 154 je usvojeno 24, što bi neko mogao da proglaši sa 13 zarez nešto posto u odnosu na ono što je uloženo. Prema tome, time možemo da merimo ko se ovde šali i misli da se dobro zabavlja, a ko radi svoj posao na odgovarajući način.

Znači, od 154 amandmana koji su upućeni ka poboljšanju ili suštine teksta ili teksta samog, da on bude bliži srpskom jeziku nego što je bio u predlozima zakona, Vlada Republike Srbije koja ima vašu podršku je prihvatile 24, smatrujući ih doprinosom da ti zakoni budu jasniji, kvalitetniji i korisniji građanima Srbije, a od vaših 600 i nešto su odbili sve ili skoro sve. To je, u stvari, jasna slika šta se ovde dešava.

Bez obzira na to što se iznosi masa neistina, bez obzira na to što postoji pokušaj uvreda koji je na dnevnoj bazi, koji je u svakom mogućem trenutku, ja bih voleo da se samo suočite sa tim, da vam neko kaže – hajde napišite 700 amandmana, a mi ćemo sve da im odbijemo, ali to je mnogo dobro za Srbiju i za našu stranku, i vi kažete – važi. To vam je na nivou pameti kao kad neko kaže da je jedna firma uspešna, ali ne može da živi bez subvencija države. To ne da ne

može da čovek bude doktor pravnih nauka, ko god da je takav, ma koliko da je lep, pametan i koliko dobro čuje, nego to je dete u prvom osnovne, ovde se hvale ljudi da su iz prosvete, meni je drago što ima ljudi iz prosvete u sali, ali to je nedostatak osnovne logike. To je nešto što je potpuna besmislica.

Prema tome, ako neko želi da mitinguje, kao što čujem neki prijatni glas koji to pokušava da radi kada ja govorim, postoji i za to mesto, prijavi se skup, plati se struja, priključak i održi se miting, a možete na tom mitingu i da štrajkujete žedu, glađu i nedisanjem ili čime god hoćete ili čete da napravite neki veličanstveni skup sa 10.000 prisutnih autobusa, ali to nije posao narodnih poslanika. Pogledajte šta piše u Ustavu Srbije, šta je Skupština Srbije, pogledajte šta piše u Zakonu o Skupštini Republike Srbije, da pogledate šta je obaveza narodnih poslanika, pogledajte zakletvu koju smo svi podneli, zakleli smo se da ćemo raditi na dobro Srbije i pogledajte sebe kada vam neko kaže – hajde sad pišite nešto bezveze, pa ćemo mi to da vam odbijemo, ali ćemo da im potrošimo vreme. To je suština onoga što vi radite. Trošite vreme, ali ne opozicije; nažalost, trošite vreme građanima Srbije.

Apelujem na vas da prekinete sa tom praksom i da sledeći put kad pišete amandmane, ti amandmani imaju i početak i kraj i da imate za cilj da poboljšate zakone isto onako kao što je to Poslanička grupa Klub samostalnih poslanika uradila u ovom sazivu. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Orliću, imate pravo na repliku.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Hvala lepo.

Pričali smo mi o ovim amandmanima ovih dana i baš juče podsetisno ovde jednoga koji se takođe pojavljuje onda kada smatra da se dovoljno naspavao a u međuvremenu propusti sve što smo imali da kažemo. Rekli smo njemu, pa da se ponovi i ovaj put. Tri puta je manje predloženih amandmana od strane Poslaničke grupe SNS u odnosu na one predložene s druge strane sale. Dakle, šta god neko ima da kaže na temu broja amandmana, neka bude svestan da govori o sebi tim svojim rečima tri puta više i tri puta značajnije nego o nama, ako mu to smeta. Ne može, naravno, da se poredi neka poslanička grupa, praktično nepostojeća u suštinskom smislu, dakle grupa napravljena od restlova raznoraznih grupa koje su se raspale. Sve ono što je napisano kumulativno s one strane sale može da se poredi sa nama, ako hoćete da pričamo o tome.

Ako je reč o vremenu za raspravu, juče su preko 40 puta, i to je lako proverljiv podatak, predstavnici tzv. samozvane opozicije tražili pravo na reč, dobili ga, koristili to svoje pravo, neko u trajanju od minut-dva, neko u trajanju od sedam-osam minuta. Kome tu onda šta ovde pa smeta? Kome tu smeta naša rasprava i ko to neko svoje pravo ima, odnosno nema, odnosno uskraćeno mu je? Toga ovde u ovoj sali, dame i gospodo, nema. To ne postoji. Dokaz da toga ovde nema i da to ne postoji, recimo, upravo je najbolji ova diskusija od malopre. Četiri minuta budžašto trošenja vremena. Je l' nekome uskraćeno pravo da to

svoje vreme iskoristi na taj način? Naravno da nije. Zašto je onda njemu sporna naša želja da neke stvari ovde iznesemo, a smatramo da su važne?

Na primer, mi smatramo da jeste važno da građani Srbije koji ovo gledaju, stanovnici Niša, čuju šta je istina o njihovom gradu, čuju šta je istina o problemu koji su napravili upravo oni koji se sada nešto kao sablažnjavaju i brinu nad sudbinom aerodroma. Šta je njima sporno da mi ovde kažemo da postoje dobre stvari postignute realno u ovoj zemlji, između ostalog, npr. činjenica da je i danas pominjani IBM na svojoj listi državu Srbiju, na osnovu broja stanovnika, proglašio za najuspešniju u investicijama?

(Predsedavajući: Privodite kraju.)

Završiću time, gospodine predsedavajući. Nećete verovati, dame i gospodo, IBM je to saopštio kao zvanični podatak, a da se pritom nije žalio da je bio nešto katastrofalno pobeden na nameštenom međunarodnom tenderu 1987. godine. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Po Poslovniku, reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Hvala.

Pa ne želim, naravno da ne želimo da se mešamo u ovu raspravu. Na osnovu člana 27 Poslovnika govorim. Ali mislim da radi javnosti treba da se zna da su poslanici i drugih poslaničkih grupa podnosili amandmane.

Mi iz SRS na ovaj zakon smo podneli, ja mislim, 115 amandmana i tu smo da obrazlažemo svaki od podnetih amandmana, i ne stavljamo primedbe nikome ko to isto radi jer podnošenje amandmana na Vladine predloge i jeste posao svih narodnih poslanika.

Ja sam više puta ranije molila, i sad molim kada se tako međusobno prepucavate, da nas na neki tako čudan način svrstavate u ovu neku stranu. Mi smo poslanici SRS, nismo ni na ovoj, ni na onoj strani. Mi smo opoziciona politička partija. Ne smetaju nam ničiji amandmani, ali mi smo podnosili svoje amandmane.

Za svaki smo uvereni i da je smislen i da predlažemo... Za svaki smo, i ubuduće ćemo predlagati ministru da ih prihvati, uvereni da našim amandmanima želimo, da bismo našim amandmanima zaista popravili tekst predloženog zakona. Radićemo tako i ubuduće, branićemo sve ono što napišemo, zato što to ne radimo reda radi, zato što to ne radimo da trošimo vreme, već jednostavno, zato što je to obaveza svakog narodnog poslanika ukoliko misli da ima potrebu za tim.

Dakle, nije ovo možda najklasičnija povreda Poslovnika, ali bih vas molila, i ranije sam to radila, da skrenete pažnju narodnim poslanicima da nas izdvajaju iz te grupe opozicionih poslanika koji tu povremeno dolaze. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Smatram da nije bilo kršenja Poslovnika. Vi ste hteli da pošljete svoju poruku. Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni? (Ne.) U redu.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Milimir Vujadinović.

Izvolite.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Povređen je Poslovnik u članu 106 i 107. U članu 106 stav 2 bi se moglo reći, ali i 107, koji se tiče dostojanstva Narodne skupštine.

Podsetiću vas samo na jedan istorijski podatak. Hitler je 27. marta 1933. godine zapalio državni parlament da bi tada preuzeo neograničenu vlast i neograničena prava. Pomalo mi sve ovo danas liči na to – pokušaj da preuzmete neograničena prava i neograničenu vlast time što ćete učutkati poslanike bilo jedne ili druge strane.

Isto to se desilo nama 5. oktobra 2000. godine, potpuno kao 1933. godine ono što je urađeno u Nemačkoj. Zapaljen je Parlament, preuzeli su neograničenu vlast i neograničena prava tadašnji lideri DOS-a, na čijem čelu je bio i ovaj današnji veliki zaštitnik srpskog parlamenta, gospodin Živković, Đilas, Šutanovac itd. Iz tih neograničenih prava, iz te neograničene vlasti je proizašlo sve ono o čemu danas govorimo – i onaj famozni vinograd, i 500.000 evra, i stan od 200 kvadrata i zgrade na pašnjaku na Vračaru itd.

Ja vas molim da ubuduće, prosto, ne dozvolite jedno takvo ponašanje i da ubuduće prekinete sve ove koji, prosto, pokušavaju navući maglu na Srbiju i pokušavaju nam nametnuti zaborav na sve ono što su radili 5. oktobra 2000. godine i što su uradili i do unazad godinu i po dana. Jer sve ono što se radilo u Srbiji do 2000. godine, tj. u centralnoj Srbiji do 2012. godine, u Vojvodini smo imali priliku da osetimo na svojoj koži do unazad godinu i po dana.

S tim u vezi ne tražim da se glasa o povredi Poslovnika nego da samo ubuduće opomenete govornike.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Vujadinoviću, kao što vidite, ovde može da govori svako skoro sve što hoće, samo ne smeju da se vredaju poslanici i članovi njihovih porodica.

Kolega Rističeviću, vi po amandmanu? Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ja ću podržati amandman koji je koleginica podnela.

Vlada taj amandman nije prihvatile. Recimo, kada Vlada odbije amandman opozicije, onda nastane kuknjava – Vlada je takva i takva, apriori odbacuje amandmane opozicije. A kad im usvoji 20 i nešto amandmana, onda im opet nešto ne valja, umesto da kažu da Vlada radi ni po babu ni po stričevima, da radi po kvalitetu, i to ukazuje ne samo na vrednost amandmana već i na vrednost Vlade.

Ja ne verujem da je predлагаč usvojenih amandmana, koje je Vlada usvojila, te amandmane pisao sam. Ovde je on govorio o nekoj pameti, i ja ću na kraju reći da je on stvarno retko pametan čovek, ali stvarno retko. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Po amandmanu, narodni poslanik Zoran Živković. Izvolite.

ZORAN ŽIVKOVIĆ: Tako je. Da, rekao sam da je to izigravanje prava. Naravno da svako ima pravo da podnese amandman, ali isto tako postoje neka nepisana pravila. To se zove, inače, kodeks, džentlmensko ponašanje, dobar običaj, a to znači da poslanici opozicije naravno da više koriste pravo za predlaganje amandmana jer naprsto to je njihovo ukazivanje na ono sa čime se oni ne slažu, makar to bilo samo iz ideoloških razloga a ne zato što je to suštinski loša stvar, jer svako ima pravo na svoju ideologiju ako nije zabranjena zakonom.

Nigde u svetu poslanici vlasti ne pišu stotine amandmana. U normalnom svetu, a to je veći deo sveta. I potpuno je besmisleno da pišete amandmane Vladi koju ste vi izabrali, i to u stotinama primeraka, hiljadu. Time hoćete da kažete da Vlada nije dala dobre predloge zakona. A onda posle toga ta Vlada odbije te vaše amandmane, a posle toga vi glasate za taj predlog Vlade. To je malo bezveze, to je jako mnogo bezveze.

Pošto se pominje svašta u ovoj raspravi o ovom zakonu, pa i spaljivanje Skupštine, tačno je da je paljenje Rajhstaga bio pokušaj da jedna fašistička vlast – ne opozicija, fašistička vlast, to je bilo 1933. godine, čitajte malo istoriju – uzme svu vlast. Državni udar je, definicija, kada vlast uzima više od onoga što po ustavu i po zakonu ima pravo, a ne kada opozicija ili narodna masa ili strani okupator, ne znam ko, preuzme vlast.

Imam vremena, pričam o amandmanu.

To ko je spaljivao 5. oktobra, evo, da vam kažem, pa i to proverite isto kao i ovo sa IBM i „Digitalom“. Poslednja rečenica – jedan od učesnika spaljivanja Parlamenta 5. oktobra, o čemu postoji i fotografija, jeste bivši direktor Elektromreža Srbije, poznat kao kum Aleksandra Vučića.

PREDSEDAVAJUĆI: Po Poslovniku, narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovani potpredsedniče Narodne skupštine, reklamiram član 107, dostojanstvo Narodne skupštine. Prethodni govornik je zaista uvredio ne samo nas narodne poslanike, nego i sve učenike, studente i građane Republike Srbije, jer sad su odmah reagovali studenti kada je izjavio da je kodeks nepisana knjiga. Upravo je obrnuto. Kodeks je knjiga od najmanje dve stranice, ali pisane.

Ne čudi me što to dolazi od prethodnog govornika. Ja mu zaista preporučujem na neki način da pre nekih reči koje upotrebljava ovde zaviri u rečnik pre nego što ih izrekne.

Ne tražim da se o ovome glasa.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Atlagiću, potpuno se slažem sa vama da ovde već šestu godinu slušamo razne uvrede. Za ovih šest godina imali smo, koliko ja znam, 2014, 2016. godine parlamentarne izbore, predsedničke izbore i dva puta beogradske izbore, jedne lokalne i svaki put su valjda zbog tih uvreda i lošije prolazili. Ja tu ne mogu da im pomognem. Nemojte vi da im u tome pomažete. Pustite neka to rade, izdržaćemo njihovo vaspitanje ili nevaspitanje, kako hoćete.

Da li želite da se Skupština izjasni? (Ne.)

Po amandmanu ili po Poslovniku, kolega Rističeviću?

(Marijan Rističević: Po amandmanu.)

Pre vas ima reč kolega Orlić, pravo na repliku.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Iako sam uveren da će odgledati i ovaj odgovor sa onog mesta na kome se trenutno nalazi onaj koji je repliku izazvao, neću da ulazim u detalje da li je reč o restoranu ili o kabinetu u Skupštini ili van nje, na nekom drugom mestu.

Poznato je, dame i gospodo, da se Aleksandar Vučić uvek zalagao i borio protiv svega onoga što su oni pokazali kao svoj odnos prema institucijama, između ostalog i spaljujući Narodnu skupštinu. Tako da, potpuno je besmisleno da na bilo šta u vezi sa ulogom Aleksandra Vučića u njihovim nečasnim poslovima ja ovde odgovaram, nego na temu odnosa prema istoriji i na temu odnosa prema dostojanstvu i poštovanju Narodne skupštine, raznim kodeksima i šta smo sve naslušali malopre.

Suštinu problema upravo je verovatno nesvesno prikazao onaj čovek malopre. Suštinu problema koja je noseća po pitanju naših amandmana i naših izlaganja u raspravi u pojedinostima. Evo, upravo je malopre, to je cela Srbija mogla da čuje i da vidi, pokazao da je zapravo po njegovom shvatanju, takvom kakvo ima, svo pravo na raspravu u pojedinostima, pravo za njega, njemu slične i oko njega okupljene na onoj strani sale. Reče čovek – pravo da podnose amandmane imaju oni koji se nalaze među tom tzv. opozicijom i to je to. I on dalje ništa ne razume, ne shvata i nije mu jasno naprosto kako smo se usudili da jednu jedinu reč mi kažemo u raspravi u pojedinostima. To vreme je po njegovom shvatanju i sudu samo njegovo, odnosno njihovo.

Nego, na temu uvreda, kodeksa i ostalih stvari bilo bi dobro ako hoće o tome da prozbori neku reč sa nama neko ko nije koleginice nazivao prostitutkama, nije kolege nazivao stokom, konjima i šta je već taj čovek radio. Dakle, nemojte da se sa nama vodi rasprava na tu temu od strane ljudi koji su to i takvo ponašanje pokazali.

Istoriju koliko poznaju više je nego jasno, ali jedna istorijski interesantna stvar, a evo, vidim, biće i komentara s druge strane – da li znate ili ne znate, dame i gospodo, ali preteča Britanske unije fašista u periodu pre Drugog svetskog rata zvala se, verovali ili ne, Nova stranka Osvalda Mozlija. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, čim ja uzmem reč, moj kolega poljoprivrednik pobegne. Bukvalno pobegne.

Ja sam rekao da već podržavam ovaj amandman. Vezan je za javna preduzeća. Ali ovde se nama spočitava samo od dela opozicije da, navodno, koristeći svoja prava, kršimo njihova prava.

Demokratija je zasnovana na jednakosti. Svi građani su jednaki, svi njihovi predstavnici su jednaki, sa jednakim pravima, ali trebalo bi da bude i sa jednakim obavezama.

Ja sam, čini mi se, glasao za više amandmana gospodina Živkovića nego što je on glasao za svoje amandmane. To je jedno. Sećam se i njegove intelektualne posluge, Vladimira Pavićevića, koji je štancao amandmane „briše se“ u hiljadama, hiljadama primeraka i to smo mi uvek sve stički izdržavali, dok su oni govorili o svemu osim o svojim amandmanima.

Ovde je govoreno o državnim udarima. Slažem se da je državni udar kada neko uzme više vlasti nego što mu pripada. Slažem se sa kolegom poljoprivrednikom. Upravo je on uzeo više vlasti nego što mu pripada.

Svi se sećamo proglašenja vanrednog stanja i zakona koji je tada donet, a to će gospoda Radeta znati, koji je bio kombinacija ustavnih ovlašćenja ratnog i vanrednog stanja, i to je primjeno marta 2003. godine. Takođe se sećamo i šta je dovelo do tog zakona, a to je proglašenje vanrednog stanja, koje se, po važećem Ustavu Republike Srbije, moglo proglašiti samo na delu teritorije Republike Srbije.

S obzirom na to da je Nataša Mićić, a i njegova malenkost to crpela i koristila, uvela vanredno stanje na celoj teritoriji Republike Srbije, što je bilo protivustavno, ja se slažem da su oni tada uradili jedan državni udar i stoga bi kolega poljoprivrednik trebalo da odgovara. Njemu je to malo teže objasniti, jer se radi o prvorazrednom političaru, koji je jedva završio prvi razred srednje škole. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Išli ste zajedno u razred, je l' tako?

(Marijan Rističević: Molim?)

Zajedno ste išli u prvi razred srednje škole?

(Marijan Rističević: Da, ali ja sam prešao u drugi, treći...)

Vi ste prešli u drugi, treći, a on je ostao?

(Marijan Rističević: I u vojsku smo išli zajedno.)

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik Dragana Barišić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima koleginica Barišić.

Izvolite.

DRAGANA BARIŠIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, poštovane kolege narodni poslanici, poštovani građani Srbije, podnela sam amandman na član 2, a u cilju sveukupnog razvoja Republike Srbije.

Smatram da je Srbija na dobrom putu, i sveukupni razvoj i politika koju vodi naš predsednik, gospodin Aleksandar Vučić, i cela naša Vlada, a da je tako mogu samo da potvrdim time što će reći da je upravo Ministarstvo prosvete prethodnih godina rekonstruisalo skoro 400 objekata iz oblasti prosvetnog sistema, a da će se ove godine uraditi još više i da je u planu rekonstrukcija čak

deset gimnazija u Srbiji, i to su sve grantovi koji su od milion evra, pa i više, što znači da se zaista ulaže dosta i da se radi i da se oporavlja sve ono što nije urađeno do 2012. godine, a što se, nažalost, oni poslanici koji su doveli Srbiju do propasti ne stide danas da kritikuju rad kako Vlade Republike Srbije tako i nas narodnih poslanika koji sedimo sa ove strane.

O njihovom radu su građani govorili i govore iz izbora u izbore i zaista mi nije jasno da neko može ovde da dođe i da kaže da SNS ne radi dobro i da ne radi u interesu građana kad upravo sve ovo što se radi u prethodnih nekoliko godina i postignuti rezultati govore više od bilo kojih reči.

Ja bih, iskreno, ovom prilikom želela da pohvalim vaša ulaganja i vašu saradnju, kako sa lokalnim samoupravama i sa Kancelarijom za javna ulaganja, jer, evo, pošto dolazim iz Kruševca, u ovoj godini se planira oko milion evra da se uloži u Kruševac, i to ne samo u objekte iz oblasti prosvete već i za rekonstrukciju kruševačke bolnice, što je i najavio gospodin Marko Blagojević prilikom nedavne posete kada ste i vi bili u Kruševcu i kada ste rekonstruisanu školu „Nada Popović“ prikazali javnosti, što je zaista za svaku pohvalu.

Znači, ove godine nas očekuje mnogo toga i zbog toga imamo sve veću i veću podršku građana, i ja im se ovom prilikom javno zahvaljujem, i to ne samo na podršci već i na aktivnom učestvovanju u obnovi naše zemlje i u reformama. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik Olivera Ognjanović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Ognjanović, izvolite.

OLIVERA OGNJANOVIĆ: Zahvalujem.

Poštovani predsedavajući, uvaženi ministre sa saradnicima, predloženim amandmanom se dodaje tačka 15 u članu 2, koja glasi – afirmacija stečenih kvalifikacija, kapitalizacija stečenih znanja u cilju sveukupnog razvoja Republike Srbije sa posebnim osvrtom na finansijsku stabilnost.

Ljudski resursi, odnosno njihovo znanje, stvaraju vrednost i uspeh poslovanja preduzeća, pa treba imati kompetentne i vredne kadrove kako bi preduzeće bilo u prednosti nad konkurencijom. Zato preduzeća na sve načine pokušavaju od konkurenциje da sakriju vrednost intelektualnog kapitala, znajući da im je on glavni izvor uspeha u tržišnoj utakmici koja je nemilosrdna.

Ubrzani privredni razvoj zahteva promenu poslovanja organizacija i prilagodavanje novim zahtevima tržišta, a upravljanje znanjem postaje primat konkurentnosti. Zato će se primenom nacionalnog okvira kvalifikacija omogućiti da se kroz afirmaciju stečenih kvalifikacija, odnosno znanja, postigne brža proizvodnja, bolji plasman proizvoda, odnosno brži privredni razvoj, što stvara povoljan ambijent za strane investitore.

Strukturne reforme i poboljšan poslovni i investicioni ambijent privukli su veći priliv stranih investitora. U 2017. godini neto priliv stranih direktnih

investicija iznosio je 2,4 milijarde evra. Dovele su do pozitivnih trendova na polju zaposlenosti i proizvodnje i izvoza. Investicija u izvozno orijentisane sektore biće glavni pokretač rasta BDP od 3,5% u 2018. i 2019. godini.

U poslednje tri godine najviši rast produktivnosti beležimo u industrijama s najvišim prilivima stranih direktnih investicija u proizvodnji čelika i duvana, hemijskoj i farmaceutskoj industriji, kao i u proizvodnji gume i plastike i proizvodnji mašina i opreme.

Rast produktivnosti proizvodnje koji proizlazi iz direktnih stranih investicija doprinosi višoj poziciji naše države i na Duing biznis listi, odnosno prikazuje povećan privredni rast i bolju finansijsku stabilnost. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik Olivera Pešić.

Koleginice Pešić, izvolite.

OLIVERA PEŠIĆ: Hvala, poštovani predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, moj amandman ide u pravcu da se poveže afirmacija stečenih kvalifikacija sa ostvarenjem socijalne ravnopravnosti.

Uspostavljanjem nacionalnog okvira kvalifikacija u Republici Srbiji doći će se do pouzdanih i kvalitetnih kvalifikacija izgrađenih prema potrebama tržišta rada i prepoznatljivim od strane svih poslodavaca.

Dakle, ovaj zakon se donosi u cilju prevazilaženja problema i pravljenja spone između obrazovanja i tržišta rada, a na taj način će se svakako i uticati na ostvarenje socijalne ravnopravnosti.

Sistem obrazovanja u Srbiji treba da bude takav da pojedincu omogući da za vrlo kratko vreme, za relativno kratko vreme postane lako upošljiv, da omogući da on može da, po završetku svog obrazovanja, primeni stečeno znanje i na taj način unapredi svoj položaj na tržištu rada.

U danu za glasanje glasaču za ovaj amandman. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik Ivana Nikolić.

Koleginice Nikolić, izvolite.

IVANA NIKOLIĆ: Zahvalujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, ovim amandmanom želim još jednom da ukažem na važnost nacionalnog okvira kvalifikacija, a kroz isticanje značaja obrazovanja i kompetencija lica koja se bave saobraćajem.

Za poslove u vezi sa izgradnjom saobraćajne infrastrukture, koordinacijom svih vidova saobraćaja i odgovaranjem na sve izazove koje ova oblast sadrži apsolutno je neophodan izbor dobro kvalifikovanih lica koja su spremna na celoživotno sticanje znanja i veština, počev od upravljača vozilima, preko saobraćajnih tehničara, saobraćajnih inženjera i lica koja se bave naučnoistraživačkim radom.

S obzirom na to da je dolaskom na vlast SNS u Republici Srbiji u poslednjih nekoliko godina postao trend otvaranje fabrika, privlačenje stranih investitora, a koji polaze od toga da ulažu u sistem gde su stabilne finansije, gde se smanjuje javni dug, gde je dobra infrastruktura, gde se ulaže u industrijske zone, gde su dobre i kvalitetne saobraćajne veze, važno je da nosioci poslova projekata svakako imaju kvalitetno primenjivo znanje i da se odgovorno ophode prema svom poslu, prema građanima.

Dobar mehanizam za razvoj privrede svakako će biti ishod i dualnog obrazovanja, koji je inicirao predsednik Republike Srbije Aleksandar Vučić a koje sprovodi Ministarstvo prosvete na čelu sa ministrom Šarčevićem.

Sticanje kvalifikacija kroz sistem formalnog, neformalnog i dualnog obrazovanja, a iz oblasti saobraćaja, apsolutno mogu imati mnoge koristi i biti preduslov da Republika Srbija bude prava destinacija za dobre investicije i razvoj privrede. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik Katarina Rakić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Milosav Milojević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Milojeviću, izvolite.

MILOSAV MILOJEVIĆ: Hvala.

Uvaženi potpredsedniče Narodne skupštine, cenjeni ministre u Vladi Republike Srbije, dame i gospodo poslanici, na osnovu člana 161 stav 1 Poslovnika Narodne skupštine Republike Srbije, podneo sam amandman na Predlog zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije.

U članu 2 Predloga zakona predlažem da se doda tačka 15, koja glasi – afirmacija stečenih kvalifikacija, kapitalizacija stečenih znanja u cilju sveukupnog razvoja Republike Srbije, sa posebnim osvrtom na upoređenje privrednog sektora.

Ovim amandmanom definiše se pojam afirmacija stečenih kvalifikacija u smislu posebnog osvrta na upoređenje privatnog sektora. To znači da postoji potreba za usklađivanjem odnosa tržišta i potražnje konkretne radne snage. Sada privatni sektor ima potrebu za mladim ljudima, obrazovanim i stručnim, spremnim da rade i napreduju. Naša obaveza je da taj trend prepoznamo i u godinama koje dolaze radimo još više na razvijanju bliže saradnje sa privatnim poslodavcima.

U 2017. godini zabeležen je veliki rast proizvodnih kapaciteta lokalnih kompanija, pa je tako, nakon podsticajnih subvencija Vlade, kompanija „Bekament“ otvorila novi pogon za proizvodnju građevinskog stiropora i na taj način zaposlila stotinu novih radnika. Očekuje se još proširenje proizvodnih kapaciteta u ovoj godini. Na svečanosti otvaranja pogona bio je i tadašnji premijer, gospodin Aleksandar Vučić. Kompanija „Peštan“ je tokom prošle

godine zabeležila rekordan rast proizvodnje i izvoza, a trenutno ova firma zapošljava preko 1.000 radnika.

Nije mali broj radnika ne samo u ovim već i u drugim privatnim kompanijama u Aranđelovcu koji su nakon stručnog usavršavanja i sticanja novih znanja, odnosno veština promenili opis poslova i sektore rada. Takođe, prema evidenciji Nacionalne služe za zapošljavanje u 2017. godini broj nezaposlenih u opštini Aranđelovac smanjen je za 215 lica, što je još jedan dokaz da politika ekonomске konsolidacije i podrške Vlade Republike Srbije daje vidljive rezultate. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

(Sonja Pavlović: Javljam se za reč.)

Koleginice Pavlović, nemate...

(Sonja Pavlović: Imam pravo poslaničke grupe, kao ovlašćeni.)

Samo da provere službe, molim vas.

Izvolite.

SONJA PAVLOVIĆ: Hvala.

Kolega je rekao da je bitna afirmacija stečenih kvalifikacija i ja se slažem sa tim. Znači, mi se zaista zalažemo kao Klub samostalnih poslanika...

PREDSEDAVAJUĆI: Koleginice, ja se izvinjavam, sada sam proverio sa službom, zaista možete da proverite i u elektronskom parlamentu, kolega Živković je potrošio kompletno vreme koje je imao, kao poslanička grupa i kao ovlašćeni. Sve je potrošeno.

(Sonja Pavlović: Sve od 21 minuta?)

Apsolutno sve.

Ja se izvinjavam, ovo je moja greška bila, ali zaista je tako.

(Sonja Pavlović: U čemu je vaš problem? Da li je vaše vreme potrošeno?
U čemu je vaš problem?)

Molim kolege...

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Vlado Babić.

Kolega Babiću, izvolite.

VLADO BABIĆ: Poštovani predsedavajući, cenjeni gospodine ministre sa saradnicima, poštovane koleginice i kolege narodni poslanici, cilj podnošenja ovog amandmana je da se u članu 2 Predloga zakona dodaje tačka 15, koja glasi – afirmacija stečenih kvalifikacija, kapitalizacija stečenih znanja u cilju sveukupnog razvoja Republike Srbije, sa posebnim osvrtom na razvoj medicinskih centara.

Dugi niz godina Opšta bolnica „Dr Radivoje Simonović“ u Somboru je tavorila u radu. Za bolju obučenost specijalista, primenu novih znanja, zatim uvođenje novih tehnologija u rad bivša vlast na čelu sa DS absolutno je bila inertna, bar što se tiče ove zdravstvene ustanove, a i doma zdravlja, koji više nije u sklopu Opšte bolnice u Somboru.

Probleme u našem zdravstvu odlično je sagledalo Ministarstvo zdravlja Republike Srbije i otvorilo put mladim ljudima da se edukuju i završavaju željene specijalizacije. Ne dajući specijalizacije bivša vlast je ograničavala građanima kvalitet i mogućnost boljeg lečenja. Do pre par godina prosečna starost specijalista u somborskoj bolnici bila je oko 60 godina.

Pre tri godine, na inicijativu mlađih lekara sa internog odeljenja somborske bolnice, bio sam u prilici da ministru Lončaru predočim preku potrebu osnivanja sale za kateterizaciju srca na nivou našeg Zapadnobačkog regiona, odnosno okruga. Nakon uvida u potrebu Opšte bolnice, ministar je krajem decembra 2015. godine doneo rešenje u kojem daje svoju saglasnost da se u Somboru otvori angio sala, koju ne bi koristili samo kardiolozi već i vaskularni hirurzi i neurolozi, i da se na taj način u rad somborske bolnice može uvesti nova tehnologija. To se nije realizovalo zbog osporavanja dotadašnjeg direktora koji je bio kadar DS-a i sve dok nije on skinut i dok ceo projekat nije potpomogla i Pokrajinska vlada sa nadležnim Sekretarijatom za zdravlje. Za sada je edukaciju završio jedan lekar i on ima svoju ekipu od šestoro ljudi, koji uspešno vrši kateterizaciju srca. Pri kraju edukacije je i drugi kolega.

Znamo da je kod infarkta miokarda najbitnije reagovati u prva dva sata. Sada su i naši građani u istom, ravnopravnom položaju i nisu više građani drugog reda. Nema više dugih lista za čekanje da im se urade intervencije koju, nažalost, mnogi nisu ni dočekali. Sada se sve menja.

Prošle nedelje, tačnije 13. marta, u somborskoj bolnici je urađena i prva operacija ugradnje veštačkog kolena, zahvaljujući entuzijazmu jednog mладог kolege koji je prvi put sa svojom ekipom uradio ovaj zahvat nakon završene edukacije na Banjici. Ovoj prvoj operaciji prisustvovao je i njegov mentor.

Zahvaljujući Ministarstvu zdravlja, Pokrajinskom sekretarijatu za zdravlje, našoj Vladi koja je donela i donosi ovakve pozitivne mere kojima se poboljšava zdravstvena zaštita naših građana, građani su sada puno sigurniji u načine i efikasnost lečenja, sigurniji su u svoje zdravlje.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik Ana Čarapić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, koleginice.

ANA ČARAPIĆ: Zahvalujem.

Uvaženi predsedavajući, poštovani ministre sa saradnicima, građani Srbije, dame i gospodo narodni poslanici, amandman sam podnela zbog ukazivanja na značaj kapitalizacije stečenih znanja u cilju razvoja Republike Srbije, sa posebnim osvrtom na ekonomsku razmenu.

Dakle, da bi razvoj bio održiv, neophodno je, osim ulaganja u obrazovanje, koje je danas, nakon usvajanja novih zakona, sasvim izvesno, ulagati i u ravnomeran regionalni razvoj. Zapravo, neravnomeran regionalni razvoj i probleme sa kojima se suočavaju lokalne samouprave nasledili smo od

bivšeg režima. Strategija regionalnog razvoja Republike Srbije iz perioda od 2007. do 2012. godine nije se zasnivala na suštinskoj regionalizaciji, odnosno na socijalnoekonomskim principima.

Danas smo na dobrom putu u prevazilaženju nasleđenih problema. O tome svedoče aktuelna dešavanja. Naime, ovih dana se rešava problem Kuršumlijske banje, koji datira još od 2006. godine. Kuršumlijska banja je imala najmoderniji stacionar za banjsko lečenje. U Rehabilitacionom centru „Žubor“ radilo je 130 radnika, u banji je godišnje boravilo deset hiljada gostiju koji su lekovitim vodama lečili kostobolju, reumu, sterilitet. To je najstarija banja na Balkanu. Bila je najlepša i najsavremenija, a od 2006. godine ne radi. Preko 10 termalnih izvora temperature preko 65 stepeni nekontrolisano otiču, dok je u banji život zamro na čak oko par desetina stanovnika. Nekada su škole bile pune đaka, a danas opština plaća taksi za prevoz tri đaka do škole u Kuršumliji.

Međutim, Vlada Republike Srbije je prepoznala problem i ovih dana je završena procena realne tržišne vrednosti banje, po ubrzanoj proceduri. Nakon toga Vlada će preuzeti banju od sadašnjeg vlasnika, Fonda PIO, i raspisati tender za njenu prodaju. Pravo na učešće imaju svi zainteresovani potencijalni kupci koji ispunjavaju uslove. Zasada interesovanje za kupovinu pokazalo je samo jedno preduzeće, AD „Planinka“ iz Kuršumlije, koje godinama uspešno posluje u Prolog i Lukovskoj banji, sa stalnim širenjem svojih smeštajnih kapaciteta i otvaranjem novih radnih mesta. Ovo je veliki korak za Kuršumliju, za Toplicu, za Srbiju. Imaćemo 150 novih radnih mesta. Kuršumliji će se vratiti sjaj koji je nekada imala, a građanima vera u bolje sutra. Ravnomerni regionalni razvoj je pravi put ka održivom razvoju. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Reč ima narodni poslanik Aleksandra Tomić.

Izvolite.

ALEKSANDRA TOMIĆ: Uvaženi predsedavajući, poštovani ministri, kolege poslanici, moj amandman na član 2 govori o tome da pored pojmova...

PREDSEDAVAJUĆI: Koleginice Tomić, nije vaš amandman.

ALEKSANDRA TOMIĆ: Izvinjavam se.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Zoran Dragišić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Tomić.

Izvolite, koleginice.

ALEKSANDRA TOMIĆ: Zahvalujem, predsedavajući.

Na član 2 podnela sam amandman koji govori, pored ovih 14 pojmljiva koji su definisani Zakonom o nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije – 15. stav, odnosno tačku 15, koja treba da definiše potpunu promociju ciljeva Agende 2030, koja podrazumeva, osim održivog ekonomskog razvoja, i

mogućnost održivog obrazovanja svih ljudi, bez obzira na nacionalnu pripadnost, u jednoj državi.

Ciljevi Agende 2030 su, u stvari, jedna svetska agenda kojoj svi treba da težimo. Ona govori upravo o tome da svaka privreda, ukoliko želi da bude ekonomski održiva, mora da se zasniva na znanju.

Ono što ne treba nikako zaboraviti jeste to da je do 2012. godine postavljeno pitanje, ovde je i ministar, zašto ovaj zakon uopšte nije donet. To je upravo zbog toga, ja ću odgovoriti u jednoj rečenici, što je do 2012. godine privreda Srbije potpuno zamrla, zato što se ona zasnivala na budžetu Republike Srbije, zato što su tajkuni pravili budžet i vlade koje su vladale do 2012. godine, zato što je SNS, kada je preuzela odgovornost 2012. godine, zatekla totalni kolaps kad pričamo o javnim finansijama, od toga da smo imali dugovanja po kreditima, samo za kamate, preko milijardu i po evra na godišnjem nivou, do toga da smo 750 miliona evra imali godišnje rashode na firme u tzv. restrukturiranju, odnosno 558 preduzeća kod kojih nije završena privatizacija, gde smo imali različita dugovanja od strane privrede ali i dugovanja države prema socijalnim kategorijama, gde smo zatekli 1,7 miliona penzionera kojima su penzije bile takođe u određenom delu dugovane od strane države.

Ali ono što je sigurno, to je da je Međunarodna organizacija rada definisala da je u 2003. godini u Srbiji bilo 2,3 miliona zaposlenih građana Srbije, a u 2012. godini, sa završetkom 2011. godine, 1,7 miliona, što pokazuje da je 500.000 građana Srbije izgubilo svoj posao.

To što smo zatekli upravo pokazuje i opravdanost Vlade Republike Srbije, koju je vodio gospodin Vučić, da su ekonomske reforme i fiskalna konsolidacija bili imperativ da bismo uopšte opstali i kao narod i kao država a sa tim opstankom su se stvorili uslovi da danas možemo da govorimo o razvoju obrazovanja kao jednom od najvažnijih instrumenata države kojima želimo da zasnujemo našu privredu. To je ono što nam daje mogućnost da u budućnosti idemo napred. Prvi put mi sad imamo ovaj okvir, kada govorimo o kvalifikacijama, znači znamo čime Republika Srbija raspolaže kada su u pitanju kvalifikacije zaposlenih u javnom sektoru.

Ono što želim da kažem jeste da Agenda 2030, specijalno C-4, govori upravo o obrazovanju i inkluzivnom obrazovanju i o mogućnosti da svi građani Srbije na jedinstven način mogu da završavaju škole. Ali ono što je definisano Agendom 2030, a mislim i našom strategijom, to je da uvedemo obavezno, pored osnovnog obrazovanja, i srednje obrazovanje.

Ono što je važno reći jeste da ste vi zaista hrabro ušli u izvršavanje zadataka kada govorimo o obaveznom predmetu kada je informatika u pitanju. Ali ono što treba da bude u budućnosti je da i preduzetništvo bude jedan od predmeta za koji će se đaci već u osnovnoj i srednjoj školi opredeljivati da stiču određena znanja i veštine da, kada završe osnovno i srednje obrazovanje, već

znaju kojim će putem krenuti. To je jedan od imperativa kojim mi treba da se vodimo u budućnosti.

Ono što je važno je da naše obrazovanje bude zasnovano na potrebama tržišta rada. Mislim da to vi jako uspešno radite i da ono što želimo da postignemo u visokom obrazovanju, a to je da proizvedemo veliki broj i IT stručnjaka ali i stručnjaka koji su top tri profesije u EU, odnosno najtraženije, a to su energetski menadžer i menadžer zaštite životne sredine, negde i fakulteti prepoznavaju kao jedan od programa kojim se treba voditi u određenim strukama, kako tehničkim tako, bogati, i društvenim, zato što tehnika danas jako brzo napreduje i društvene nauke zaista teško mogu da prate ovakav brzi prodor tehnike u svim oblastima nauke. Ali upravo zbog toga mi kao sistem, kao obrazovni sistem u državi Srbiji, treba da idemo u susret ovakvim velikim i brzim promenama.

Zbog toga smatram da i literatura o kojoj pričamo, imali smo prilike da čujemo koje ste promene uneli u Zakon o udžbenicima, treba da na određeni način ne zakomplikuje život đaka. Moja molba je da, jednostavno, udžbenici koji se pišu, znam da to radi Zavod za unapređenje obrazovanja i vaspitanja, zaista treba da budu napisani i urađeni na krajnje prihvatljiv način od strane naših đaka. To je neka molba i nas poslanika, i profesora, i svih ljudi koji su, na kraju krajeva, i roditelji, da đacima pomognemo da na određeni način oni preuzmu svoje obrazovanje potpuno samostalno, da roditelji više ne budu ti koji će nositi veliki deo i teret njihovog obrazovanja u cilju toga da zaista se nose sa novim tehnologijama što više, nego da to budu isključivo njihovi samostalni učinci u svemu tome. Đaci danas u velikim gradovima imaju veliku konkurenčiju, dok u nekim drugim gradovima možda ne idu tom brzinom u razvoju određenih udžbenika, sredstava za rad, i tada dolazimo u situaciju da kada dolazi upis na fakultete imaju jednu nelojalnu konkurenčiju.

Zbog toga je naša molba da, poštujući ciljeve Agende 2030, sve ove probleme sa kojima se ne suočavamo samo mi kao Srbija, nego i zemlje u regionu, pa čak i najrazvijenije zemlje EU, na jedan potpuno prihvatljiv način prevazilazimo zajednički. Hvala vam na onome što ste dosada uradili kada su u pitanju mnogi zakonski predlozi, ali eto u danu za glasanje ja ću glasati za svoj amandman, kao i uvek do sada, kada je u pitanju Agenda 2030, ali treba da imamo zaista na pameti to da mi zajednički radimo svako sa svojeg stanovišta na razvoju obrazovanja. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Poštovani narodni poslanici, saglasno članu 27 i članu 87 st. 2 i 3 Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da će Narodna skupština danas raditi i posle 18.00 sati, zbog potrebe da Narodna skupština što pre doneće zakone iz dnevnog reda ove sednice.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Dragan Savkić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

DRAGAN SAVKIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, poštovane kolege narodni poslanici, podneo sam amandman – u članu 2 Predloga zakona dodaje se tačka 15, koja glasi: afirmacija stečenih kvalifikacija, kapitalizacija stečenih znanja u cilju sveukupnog razvoja Republike Srbije, sa posebnim osvrtom na efikasnost pravosudnih institucija.

Uz podršku misije OEBS-a u Republici Srbiji Državno veće tužilaca, zajedno sa Republičkim javnim tužilaštvom, nastavlja da jača kapacitete službi za informisanje i podršku oštećenima i svedocima u javnim tužilaštvima. Državno veće tužilaca učestvovalo je u izradi nove brošure o službama za informisanje i podršku koja sadrži osnovne informacije, kontakt-podatke svih službi u javnim tužilaštvima, kao i izradi komercijalnih priključaka za javna tužilaštva u komunikaciji sa svedocima i oštećenima i postere za službe.

Takođe, zajedno sa misijom OEBS-a sprovedena je obuka u oblasti informisanja i pružanja podrške oštećenim i svedocima, i to kako za lica koja obavljaju poslove u službama tako i za nosioce javnotužilačke funkcije, i to u Nišu, Kragujevcu, Novom Sadu i Beogradu. U Beogradu, uz podršku misije OEBS-a u Republici Srbiji, održan je seminar za predstavnike svih sudskih i javnotužilačkih službi za podršku oštećenima i svedocima krivičnih dela. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Žarko Mićin.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Boban Birmančević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

BOBAN BIRMANČEVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre, poštovane kolege narodni poslanici, poštovani građani, amandman koji sam podneo nastavak je prvog amandmana na 1. član, a takođe usmerava nacionalni okvir kvalifikacija na osvrt koji je posvećen regionalnom razvoju, odnosno regionalnom povezivanju.

O značaju regionalnog razvoja i regionalnog povezivanja pričano je sa aspekata drugih zakona, ali poseban osvrt na ovaj zakon o kvalifikacijama, koji će upravo omogućiti ravnomeran regionalni razvoj svih regiona, i to je jedna od strategija koju i Vlada propagira od početka preuzimanja odgovornosti za Republiku Srbiju. Znači, od 2012. godine, ravnomeran razvoj svih regiona.

Dolazim upravo iz regiona zapadne Srbije, gde smo osetili boljitetak i gde smo u promenama u prosveti, u privredi, pre svega u pravcu infrastrukturnih projekata koji su najavljeni... Ako imamo u vidu da dolazim iz grada Šapca, gde imamo Srednju poljoprivrednu školu, koja je izuzetno značajna i koja je u svom obrazovanju primenjivala neku vrstu dualnog obrazovanja, a sa druge strane imamo Hemijušku školu, koja je nastavila sa obrazovanjem kadrova koji u ovom

trenutku nisu toliko potrebni, i upravo ovaj okvir kvalifikacija usmeriće školstvo u pravcu obrazovanja kadrova koji su potrebni privredi, koji prate razvoj privrede. Imamo primer Šapca, „Jazaki“ koji je otvoren, gde je za godinu dana zaposleno 1.000 radnika. Pričamo o auto-industriji. Ministarstvo prosvete stvorice uslove kroz obrazovanje da upravo odgovori potrebama tih investitora.

Ono što je značajno, svakako će se pokazati u narednim godinama, svaki region u svom razvoju privrede i tržišta pratiće i razvoj školstva, odnosno potrebnih kadrova, a osim samog povezivanja, vezanog samo za kvalifikacije u nacionalnim okvirima, kada su obrazovne kvalifikacije u pitanju, svakako je u povezivanju regionala neophodno i infrastrukturno povezivanje.

Ponovo ću uzeti primer Šapca, pošto dolazim iz Šapca. Upravo je predsednik Republike najavio izgradnju auto-puta od Novog Sada preko Rume do Šapca, iz Šapca do Loznice, a iz Loznice dalje u druge države. Ono što je značajno jeste da je auto-put Novi Sad – Ruma – Šabac bio u obećanju od vremena Josipa Broza Tita, pa niko do ove Vlade i ovog predsednika nije obećao, a upravo ova Vlada i ovaj predsednik će ispuniti to obećanje i biće konačno put Novi Sad – Ruma – Šabac i nastaviće se sa povezivanjem svih regionala, a da ne pričamo o onim auto-putevima koji su već izgrađeni u prethodnih pet-šest godina.

Ponovo se vraćam na ovaj zakon. Odgovor na ravnomeran razvoj svih regionala biće odgovor Ministarstva prosvete koji će omogućiti da se školuju oni kadrovi koji su potrebni tržištu, koji su potrebni privredi, koji su potrebni tom regionalu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Mihailo Jokić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

MIHAJLO JOKIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre, danas bih govorio o jednom problemu o kome vrlo često pričamo, a to je odlazak mladih ljudi u inostranstvo. Kako kanalizati taj problem? Kako te ljudi koji odlaze da vratimo u Srbiju i da oni daju svoj doprinos daljem razvoju, pre svega, privrede naše zemlje?

Mislim da će ovaj zakon o NOKS-u pomoći da se ovaj problem reši. Problem je, gospodine ministre, tehničke prirode i radi se o nostrifikaciji njihovih diploma, njihovih uverenja, njihovih pisanih akata koji govore o njihovoj stručnosti. Odgovorno tvrdim da svi ti mlađi ljudi koji odlaze u jednom momentu većina njih želi da se vrati, ali traži da taj njihov povratak bude što mekši, što lakši i da budu nagrađeni za ono što su naučili, što su stekli u inostranstvu.

Ističem, nije problem što oni odlaze, nego je problem što se oni ne vraćaju, a mislim da je prisutna želja da se oni vrate i mi moramo učiniti, a iskoristiti ovaj zakon, da taj povratak učinimo što bezbolnijim, da ih ovde

dočekamo, da ih nagradimo za sve ono što će oni dati razvoju privrede Republike Srbije.

Vidim i znam da je u Ministarstvu prosvete jedan čovek radio na nostrifikaciji, da je taj posao bio naporan, da je bio mučan, da su mnogi ljudi o tome meni lično govorili itd. Taj čovek je radio taj posao vrlo dobro i vrlo dobro poznavao, jer ga lično znam. Ali pazite, jedan čovek to ne može da uradi. Sada vidim da ste vi u Agenciji za kvalifikaciju predvideli da to radi desetoro ljudi. Svaka čast, ministre, znači desetoro ljudi će to da uradi. Znači, to treba da bude, maltene, svečani doček tih ljudi koji žele da dođu i da to svoje znanje koje su stekli u inostranstvu reprezentuju ovde u zemlji Srbiji. Ne moraju se oni vratiti da stalno žive ovde. Oni mogu tu biti i gosti, oni tu mogu biti na određeno vreme.

Evo sad da dam jedan primer, da istaknem svoj grad Valjevo. Znači, trenutno se u zemlji Srbiji nalazi moj đak Peđa Marić, koji je u Kanadi, koji je tamo stekao porodicu. On je tvorac e-uprave u zemlji Kanadi i to je uspešno uradio. On je na čelu tog tima. On je spreman, i sa mnom je u kontaktu, da razgovara sa Mihajlom Jovanovićem, koji radi na e-upravi u našoj zemlji, da pruži svoje znanje, stavi na raspolaganje, i da učini da sve to što smo mi uradili bude mnogo bolje.

Apelujem na to, ministre, da učinite da ovaj proces nostrifikacije ne bude mučan, ne bude obavezan, da bude svečan i da se ljudi koji žele da dođu, okupe sa ljudima, jer ima mnogo ljudi koji nisu otišli a mogu da doprinesu razvoju zemlje Srbije. Sve to što je dobro u zemlji Srbiji treba okupiti. I najveći naš problem, ministre, jeste to što te ljude treba nagraditi. Taj kvalitet izvući iz kvantiteta, to je vrlo teško i u prosveti. Postoje sredstva, ali ne postoje podzakonski akti, razumete. Vi sada onoga koji vuče možete nagraditi najviše 30%. Jesam u pravu? Dobro, postoje neki drugi načini, ali mi moramo one koji vuku izvući i nagraditi, jer samo oni mogu doprineti boljitku svih nas. Znači, prvo da ih okupimo, a onda da ih nagradimo. Kad budemo to dvoje spojili, mi ćemo sigurno još brže napredovati i još bolje živeti. A u tom svetlu treba ovaj zakon NOKS-a iskoristiti.

Mogu da konstatujem, pošto sam dugo u prosveti, tu sam proveo 39 godina i vi svakim sledećim zakonom sa kojim dolazite ovde u Skupštinu gađate probleme koji su se akumulirali godinama. Nemam razloga, ja sam u penziji, da se udvaram vama, ali vi dokazujete, sa svojim timom, da tačno znate i locirate probleme koje mi ne možemo unazad i nismo mogli da rešimo dvadesetak godina.

Imam jedno pitanje, ministre, da mi odgovorite. Znači, to eksterno ocenjivanje, to je mnogo dobra stvar. Pazite, svako merenje i svako ocenjivanje je dobro, jer služi da razdvoji one koji rade od onih koji ne rade, da napravi rang-listu itd. Zašto ne postoji veća ocena od četvorke? Da li može neko sad u ovom trenutku da dobije peticu? Ili vi niste predvideli tu skalu od jedan do pet ili ste samo predvideli od jedan do četiri? I ako postoji mogućnost da bude petica, onda

bi to trebalo da bude. I vi treba da dođete da vidite osnovnu školu u Divcima. Da vidite kako izgleda jedna moderna seoska škola u kojoj se primenjuju sva najsavremenija sredstva. Toliko. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč imam ministar Šarčević.

MLADEF ŠARČEVIĆ: Poštovani, vi verovatno znate da ovaj alat negde četiri i po godine traje. Ja sam ga zatekao. To je jedna kombinacija nekog holandskog modela. Ja sam dobio isto to obrazloženje. I meni je bilo nelogično zašto nema petice. Zar to ne može niko da zasluži? Po onome kada nastavnik tera svoj inat pa bog zna za pet, Tesla za četiri itd. Tako sam ja to shvatio. Međutim, s obzirom na to da sam rekao ovde prošle nedelje da se radi nova izmena i dopuna tog alata, on je solidan. Neću reći da nije, ali se tražilo mnogo šta da se ugradi.

Vi ste vrednovali školu koja nije imala sredstva da se doradi i opremi ocenom manje, što je nekorektno. Nije ona kriva što nije dobila pare. Onda ste vrednovali neke druge stvari koje ne mogu da se vrednuju na taj način. Uzmite uzorak roditelja po dnevniku nasumice, peto tri i 16, i ne znam, osmo dva, četvrti ili bilo koji drugi. To je možda loš uzorak. Mi zato insistiramo na ukupnom kapacitetu roditelja na anketi i nizu drugih stvari, i na petici. Tako da, kada završimo ovaj ciklus ove godine, ojačali smo timove. Još 300 ljudi je obučeno, najboljih savetnika, uz onih 200, uz ono što ima Zavod, da to bude sada armija dobrih ljudi. Imate pozitivan odgovor po tom pitanju.

Kada je u pitanju nostrifikacija, zaista smo pre jedno godinu i po dana imali veliki problem. Preko ne znam koliko hiljada, u jednom trenutku je to bilo nesagledivo, mladi ljudi koji su čak hteli da se vrate u zemlju, završili odlične strane fakultete, nismo imali dovoljno ljudi da im to uradi ili čak recenzenata da to priznaju. To sam shvatio odmah i mi smo nekako uspeli pod nekakvim ugovorima i povremenim i privremenim poslovima da nađemo malo ljudi i da to malo podignemo i nekako smo stigli. To je stvarno na mišićima i dan-danas. Tako da taj ERIK/NARIK centar i ono što mi imamo kao ljudi treba da uđe u ovaj profi tim i da se to desi na onaj način kako ste vi rekli.

Zarad građana Srbije, određeni pravci povratka postoje. Nisu baš tako masovni, ali, recimo, iz oblasti IT i oblasti industrije igara, mnoge firme, „Seven bridžis“, „Nordeus“, mnogi drugi su povratnici. Naši ljudi koji su završili elektrotehnički fakultet, napravili dobru karijeru napolju, videli da oni to mogu i ovde da rade, među svojima, i polako se vraćaju. U Institutu „Biosens“ u Novom Sadu, gde smo skoro propagirali i digitalnu farmu, radiće preko 120 stranih istraživača u oblasti IT u poljoprivredi, u Institutu za fiziku ima desetine itd. Nisu to jedinstveni primeri, ima toga sve više. U nekim delatnostima će se to desiti brže, u nekim sporije.

Mi smo pokrenuli projekat – Studiraj u Srbiji.

(Predsedavajući: Privedite kraju, ministre.)

Danas sam primio jednog od ambasadora afričkih zemalja gde ima šest državnih fakulteta i 15 privatnih. Najbolji su im stručnjaci oni koji su nekada

studirali u Beogradu. Toga su svi svesni. Imamo sada katalog koji radimo. Bićemo prisutni, nije nas bilo nigde, vratiti dobru slavu odličnih studija u Srbiji, popraviti kvalitet onoga što treba i to je sada posao da to zajedno dizajniramo. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik Sonja Vlahović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Vlahović, izvolite.

SONJA VLAHOVIĆ: Hvala, poštovani predsedavajući.

Po amandmanu koji sam podnela na član 2 Predloga zakona, čije će obrazloženje započeti jednim citatom: „Visok kvalitet obrazovanja ima uticaj na našu omladinu samo onda kada svako ima podjednaku priliku da ga koristi. Ovo počinje sa obrazovanjem u ranom detinjstvu. Dokazano je da obrazovanje u ranom uzrastu u značajnoj meri utiče na pozitivne rezultate u ponašanju, bolje napredovanje i dostignuće u obrazovanju. Ovo poboljšava i izglede za otkrivanje eventualnih problema, dovoljno rano da se pruži adekvatna briga i našoj deci garantuje srećno detinjstvo i svetla budućnost.“ (Predsednik Vlade Aleksandar Vučić, avgust 2016. godine).

Uvaženi ministre Šarčeviću, ja dolazim sa najveće opštine grada Beograda. Predstavnik sam građana i građanki Novog Beograda. Želim da iskoristim ovu priliku da vam se zahvalim u ime svih Novobeograđana, u ime svih đaka, sadašnjih i budućih, prvenstveno vama, vašem ministarstvu i naravno Vladi Republike Srbije, zato što ste odvojili za rekonstrukciju OŠ „Branko Radičević“, koja se nalazi u bloku 45, 18 miliona dinara.

Prvo ćete rekonstruisati fasadu, stolariju, klima-uređaje i računare. Ta škola je izgrađena 1975. godine i jedna je od sedam škola koje imaju bazen. U tom bazenu je mnogo dece naučilo da pliva. Među njima su i moji sinovi i ja vam se u ime svih đaka zahvaljujem za to što će imati bolje i srećnije i lepše školovanje. Jer kakvo detinjstvo imamo, takvi ljudi i postajemo. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Sada određujem pauzu u trajanju od jednog sata i sa radom nastavljamo u 15.00 časova.

(Posle pauze – 15.00)

PREDSEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo sa radom.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Radovan Jančić.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Radovan Jančić.

RADOVAN JANČIĆ: Poštovani narodni poslanici, poštovani gospodine ministre, moj amandman na Predlog zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija

Republike Srbije insistira na tome da se u članu 2 Predloga zakona doda tačka 15, koja glasi – afirmacija stečenih kvalifikacija, kapitalizacija stečenih znanja u cilju sveukupnog razvoja Republike Srbije, sa posebnim osrvtom na unapređenje rada lokalnih samouprava.

Svrha podnošenja ovog amandmana jeste da se tačkom 15 jasno kaže da je afirmacija stečenih kvalifikacija u stvari kapitalizacija stečenih znanja stvorenih kroz različite nivoe i osnove sistema obrazovanja.

Kako je znanje kapital, potrebno ga je usmeriti cilju sveukupnog razvoja Srbije i ravnomerno ga rasporediti po lokalnim samoupravama. Unaprediti rad lokalnih samouprava nimalo nije lak zadatak, posebno sa nivoa na kojem ga je ostavio bivši režim, čiji je jedini cilj punih 12 godina, u Vojvodini 16, bio kako da njegovi lideri, zaslužni članovi, istaknuti pojedinci i bliski saradnici postanu bogati ljudi, sa ogromnom imovinom i prepunim bankovnim računima. Nije ih bilo briga što su objekti obrazovnih ustanova zapušteni i što ne zadovoljavaju osnovni minimum tehničko-higijenskih uslova.

Danas, posle samo dve godine otkako je SNS preuzela odgovornost i u opštini Novi Kneževac, svi objekti obrazovnih ustanova, vrtića, osnovnih i srednjih škola, uređeni su i dovedeni u stanje primereno 21. veku, a objekat Osnovne škole „Jovan Jovanović Zmaj“ u Srpskom Krsturu jedan je od najuređenijih u Vojvodini.

Zahvaljujući Aleksandru Vučiću, koji je osmislio i pokrenuo rad Vladine kancelarije za javna ulaganja, obezbeđena su nemala sredstva, u iznosu većem od 120 miliona dinara, za rekonstrukciju i sanaciju objekta osnovne škole u Novom Kneževcu i Banatskom Aranđelovu po merilima i standardima koji su zakonima propisani za školske objekte.

Rukovodeći se činjenicom da su najisplativije investicije ulaganje u znanje, mi iz SNS se toga i pridržavamo, ne bismo li kao društvo i kao država postigli održivu ali i lepu budućnost za sve, pre svega za našu decu. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Blaža Knežević.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Blaža Knežević.

BLAŽA KNEŽEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, da bi država Srbija nastavila sa uspešnim razvojem u svim segmentima njenog delovanja, pre svega uspešne fiskalne konsolidacije, zatim dovođenja stranih investitora, nezadrživom razvoju infrastrukture, kao i ugledu koji država Srbija uživa u svetu, nikad jači i nikad veći, moramo takođe sagledati i proces planiranja i razvoja ljudskog potencijala. Snažne tehnološke i ekonomski promene stvaraju uslove za promene u svim segmentima društva. Tako postavljeno radno okruženje postavlja nove zahteve i pred obrazovanje.

Kao što rekoh, u vremenu snažnih tehnoloških i ekonomskih promena ne možemo dozvoliti da poslodavci koji zapošljavaju radnu snagu ne raspolažu nikakvim podacima o tome šta pojedinci po izlasku iz sveta obrazovanja znaju da rade. Uspostavljanjem zakona biće definisano šta pojedinac ume da radi, što je od posebnog značaja za strane investitore, koji u velikom broju dolaze u Srbiju, a koji svojim dolaskom možda nisu baš bili u potpunosti upoznati sa obrazovnim sistemom zemlje gde posluju. Uspostavljanjem nacionalnog okvira kvalifikacija unaprediće se karijerni razvoj pojedinca tako što će svi budući đaci i studenti imati uvid u to šta će na kraju obrazovanja umeti da rade, odnosno na koji način i na kojim poslovima će moći da se zapošljavaju ili nastave školovanje.

Na kraju bih rekao samo uvaženom ministru da dugujem iz grada Šapca, iz kog dolazim, veliku zahvalnost za renoviranje Medicinske škole „Dr Andra Jovanović“ u vrednosti 43 miliona, kao i Šabačke gimnazije, koja je obeležila jubilej, 180 godina postojanja, koja je od Kancelarije za javna ulaganja Ministarstva i države Srbije dobila 30 miliona za rekonstrukciju sportske sale. Ali postoji još i jedna molba. Naravno, zbog značaja koji će Gimnazija dobiti u narednom periodu, znate o čemu se radi, očekujemo pomoć u proširenju kapaciteta Šabačke gimnazije, odnosno nastavnog prostora. Zahvalujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Kneževiću.

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik Maja Mačužić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik dr Svetlana Nikolić Pavlović.

Da li neko želi reč?

Reč ima dr Svetlana Nikolić Pavlović.

Izvolite.

SVETLANA NIKOLIĆ PAVLOVIĆ: Zahvalujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, ovim amandmanom predlažem da se u članu 2 Predloga zakona doda tačka 15, koja glasi – afirmacija stečenih kvalifikacija, kapitalizacija stečenih znanja u cilju sveobuhvatnog razvoja Republike Srbije, s posebnim osvrtom na unapređenje medicinskih ustanova. Smatram da se ovim predlogom dodatno definišu osnovni pojmovi i njihovo značenje.

Iako je Opština Ćuprija u više navrata ukazivala na to da je skidanje sredstava sa računa Opštine za izmirivanje nasleđenih dugova Doma zdravlja u Ćupriji nezakonito, prinudnom naplatom od sudskih izvršitelja račun Opštine je u jednom trenutku 2017. godine bio blokiran za više od 70 miliona dinara.

Kada je SNS, pre više od četiri godine, preuzeala odgovornost u Ćupriji, niko od nas nije ni slutio kakav će haos zateći u ovoj zdravstvenoj ustanovi – dug od više miliona evra, preko 300 zaposlenih iako je normativ bio 130. Dakle, 170 neugovorenih i 130 ugovorenih radnika, tako da je od viška zaposlenih mogao da se otvorи još jedan dom zdravlja. Neoverene zdravstvene knjižice za neugovorene

zdravstvene radnike od 2012. godine, a potom neoverene zdravstvene knjižice i za ugovorene zdravstvene radnike od 2014. godine, više pokušaja plenidbe sanitetskih vozila, novih i dobijenih za potrebe Službe za hitnu i neodložnu medicinsku pomoć.

Na zahtev Opštine Ćuprija, u decembru 2017. Vlada Republike Srbije, a nakon toga i Narodna skupština dale su autentično tumačenje člana 48 Zakona o izvršenju, nakon čega je Opština Ćuprija potražila svoja prava preko Ustavnog suda. Da Vlada Republike Srbije nije dala autentično tumačenje Zakona o izvršenju i da je sa izvršenjem tih rešenja nastavljeno, budžet Opštine Ćuprija bi se zasigurno našao u blokadi.

Odlukom Ustavnog suda Republike Srbije poništeno je rešenje Višeg suda i vraćeno na prвobitno odlučivanje, jer je odluka o izvršenju nezakonita. Ovom odlukom Ustavni sud je radnike Doma zdravlja uputio da svoja prava mogu da ostvare na drugi način, a ne da svoja potraživanja naplaćuju preko opštinskog budžeta. Opština Ćuprija će i dalje da ulaže maksimalne napore kako bi se situacija u Ćuprijskom domu zdravlja stabilizovala. Od nasleđenih 170 neugovorenih radnika Doma zdravlja u Ćupriji deo radnika je prešao na rad u Opštu bolnicu Ćuprija, deo nemedicinskih radnika je prošao kroz proces racionalizacije, te je od ukupnog broja neugovorenih radnika ostalo još 27 neugovorenih medicinskih radnika za rešavanje. Hvala na pažnji.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, doktorka Pavlović.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Milimir Vujadinović.

Da li neko želi reč?

Milimir Vujadinović.

Izvolite, kolega.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Intencija ovog amandmana je svakako da ukaže na potrebu borbe protiv kriminala u svim segmentima društva, pa tako i ugrađujući se i u ovaj zakon. Imala je priliku Srbija danas, juče, da čuje kakve su katastrofalne posledice jedne pojave koja može biti veoma opasna po društvo, a u pitanju su kriminal i korupcija, naročito ukoliko ona postane način funkcionisanja sistema i ukoliko država postane rob takve pojave.

Naime, mnogo je primera koje smo videli u poslednja dva dana ovde u raspravi, i kada je u pitanju Živkovićev vinograd, i kada su u pitanju subvencije za taj vinograd, i kada su u pitanju Šutanovčeve zgrade na Vračaru i kada su u pitanju Đilasovi milioni itd., pa i kada je u pitanju neizvršenje ugovora u Gradu Nišu, o kom je govorio moj kolega Martinović.

Međutim, celu tu agoniju je severna srpska pokrajina doživljavala na nešto teži način, samim tim što je ta cela stvar trajala mnogo duže nego u ostatku države Srbije, do unazad godinu i po dana, do 2016. godine.

Međutim, principi delovanja i način rada su bili isti ili veoma slični, a naročito je značajno i naročito su upečatljivi principi na kojima su radili i

delovali fondovi koji su osnivani u AP Vojvodini, pa tako i Fond za subvencionisanje novih tehnologija.

Kako je sve to funkcionalo? Naime, u tom periodu od 16 godina te vlasti nekih 35 miliona evra je prošlo kroz taj fond, gde je finansirano 112 preduzeća za koje je trebalo da se otvore pogoni sa tzv. novim tehnologijama. Ukratko, novac bi bio dodeljen nekom preduzeću koje bi pod kapom osavremenjavanja i nabavke nove tehnologije nabavio i neke stare mašine, zaposlio ili ne bi zaposlio određeni broj radnika i odmah nakon isplate novca preduzeće je odlazilo u stečaj. Radnici, pitanje je da li bi bili zapošljavani ili ne bi, obično ne bi, ali ako bi, onda bi dobijali otkaz, a novac nikada ne bi bio vraćen Fondu ili bi možda bio vraćen kroz neke bizarre transakcije, najblaže rečeno, koje su ponekad bile za rubriku „Verovali ili ne“. Jasno je da je taj novac, tih 35 miliona o kojima govorim, na kraju završavao kao plen između vlasnika tih preduzeća i onih koji su novac dodeljivali, a znate, već sam rekao ko je upravljao Pokrajinom do 2016. godine. Ta pojava je naročito bila izražena 2011. godine, u predizbornoj godini, i 2015. godine, opet u predizbornoj godini.

Da nam se ne bi te i takve stvari događale, ja sam našao za shodno da i u ovaj zakonski predlog ugradim ovaj amandman koji bi bio neka svojevrsna opomena da ne smemo dozvoliti da nam se takve stvari u budućnosti dešavaju. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Vladimir Orlić.

Da li neko želi reč?

Izvolite, kolega Orliću.

VLADIMIR ORLIĆ: Stečena znanja, dame i gospodo, na šta se upućuje i predloženim amandmanom, predstavljaju jedan od najvažnijih osnova za razvoj. Da je to tako, mi imamo izvanredne potvrde na različitim nivoima, od nacionalnog preko regionalnog pa sve do onog ukupnog svetskog, i dobre primere smo već iznosili tokom ove rasprave. Kada je reč o daljem unapređenju izvoza, na primer u sektoru kao što je IT sektor, primer imamo iznet juče, 900 miliona evra izvoza samo u ovom sektoru predstavlja izvanredan uspeh za 2017. godinu. Dakle, nastavili smo da u tom smeru rastemo, da zadržimo rast od preko 20% i, kada se pogleda po sektorima, trenutno pored IKT usluga mi imamo samo još jedan ili dva sektora koji mogu da se podiže tako izvanredno visokim uspehom.

Dakle, sektor koji se tiče električnih mašina i drumskih vozila je, recimo, uspešniji od IKT sektora rastom. Uspeli smo da sve ostale oblasti nadmašimo, i to je dobar primer kako može da se radi i kako bi trebalo da se radi u svakoj oblasti ponaosob. Kada govorimo o regionalnom planu, zahvaljujući dobrom okviru i velikom trudu, mi imamo danas veći promet i kada je reč o odnosima u regionu, trgovinskim pre svega, i kada je reč o okruženju kao što je Hrvatska, BiH – u 2017. godini 14,2%, odnosno 13,1% povećanja u prometu ukupno. Kada

pogledate nivo investicija na regionalnom planu, evo upravo hrvatska štampa primećuje ovih dana, njihov *t.portal* saopštava da je oko sedam milijardi, ukupno, evra završilo u Srbiji i da smo u tom smislu mi apsolutni šampioni na regionalnom planu.

Koliko je dobro i važno ulagati u znanje, toliko je i dobro i važno voditi računa i paziti da ne dođe do eskalacije neznanja. Koliko štete ima ako se o tom drugom ne vodi računa, dovoljno je da neko samo pogleda bilo koje saopštenje stranke Vuka Jeremića, one koju je pazario, i da vidi koliko samo opasno to može da bude upravo ovih dana. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Veroljub Matić.

Da li neko želi reč? (Da.) Veroljub Matić.

Izvolite, kolega.

VEROLJUB MATIĆ: Zahvaljujem.

Ja sam podneo amandman i on prevashodno ima uticaj na privredni razvoj, odnosno težište mu je na lokalnom razvoju. Da bi se to postiglo, to nije moguće bez kvaliteta obrazovanja, bez kvaliteta radnika, inženjera, pravnika i svih ljudi koji u obrazovnom sistemu završavaju određeni nivo škola. Sigurno da taj nivo školstva mora da bude visok ako hoćemo jaku i dobru državu.

Što se tiče moje opštine, krenuo bih od predškolske ustanove, obdaništa, koje je sjajno, koje je dobilo sjajne ocene od eksternih revizija, inspekcija i mislim da je jedno od najboljih u državi i tu se deca socijalizuju, spremaju se za osnovnu školu, tako da je nivo te ustanove, od čistačice, kuvarice, medicinske sestre, vaspitača, vaspitačice do kvalitetnog rukovođenja, sve dobro funkcioniše i to je jedna sjajna ustanova.

Dalje, preko osnovnog obrazovanja, gde se stiču određena znanja, do srednjeg obrazovanja. Srednje obrazovanje daje i najveći broj radnika koji praktično počinju da funkcionišu prvenstveno u našoj privredi.

U mojoj opštini srednja škola dosta dobro radi i to se najbolje vidi iz prohodnosti đaka na više škole i fakultete. Jednostavno, vidi se da ta deca imaju dobru prohodnost, znači da ih je nastavni kadar u srednjoj školi dobro spremio, dobro opremio, da su oni to prihvatili i da su imali dobar izbor da nastave viši nivo obrazovanja. Oni koji su se zaustavili na srednjem ili trogodišnjem obrazovanju, jednostavno, krenuli su da rade u privredi i mislim da tu postižemo jako dobre rezultate.

Srednje škole, pogotovo u manjim opštinama, više su od obrazovne ustanove, jer tamo gde funkcioniše mladost ili taj nivo mladosti, te sredine se mnogo bolje osećaju, drugačije su nego kada nemaju jednu srednju školu. Pa čisto jedno zapažanje, ako dođe i ako ikad dođe do određene racionalizacije srednjih škola na nivou Srbije, da se i o tome povede računa, uzimajući u obzir sve ono što nas čeka.

Što se tiče same Koceljeve, mi imamo jako dobru privredu. Privreda koja funkcioniše, gotovo nijedan privredni subjekt nema problema. Ono što je na neki način dobro, a možda i nije, to je da imamo nedostajućih kadrova u pojedinim oblastima, kao što je drvna industrija i kao što je pirotehnika.

U Koceljevi je napravljena fabrika pirotehnike koja je, praktično, možda jedina u Evropi na tom nivou, koja je bezbednosno sigurna, koja je dobila dozvolu od države, koja je počela proizvodnju, još se to nije zahuktalo, koja je sto posto izvozna. Čini mi se da ni u nomenklaturi za određeni nivo školovanja nema pirotehnike, mada toga do sada i nije bilo kod nas, ali recimo, mislim da bi srednja škola sa fabrikom pirotehnike mogla da organizuje i tu vrstu nastave.

Još nešto bih rekao što je dosta bitno. Mislim da smo pripremili dosta dobre uslove za razvoj privrede, ali u zadnje vreme investitori, bio to domaći, bio strani, bio mešoviti kapital, jednostavno prvo vas pitaju da li imate radne snage i kvalifikovane radne snage. To je prvo i mislim da je to dosta dobro. To je jedna ozbiljna opomena da ozbiljno priđemo kvalitetnom obrazovanju budućih kadrova. Time bih završio ovaj deo. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar, gospodin Mladen Šarčević.

Izvolite, ministre.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Poštovani gospodine Matiću, pomenuli ste nekoliko vrlo važnih stvari. Jedna od njih je svakako predškolska ustanova u Koceljevi, koja spada u vrhunske u Srbiji, i onda kada kritikujemo, štošta ima da se kritikuje, hvala bogu, jer svašta je još ostalo da se popravlja i da se napravi boljim, onda je red i da se pohvale neke ustanove, kao što ste vi to sada uradili, kao što sam malopre hvalilo određene poljoprivredne škole, i to radi njihove šanse da ih neko pomene u ovakovom domu jer zaslužuju, bez daljnog.

Prošle godine smo započeli jedan novi model načina upisa u srednje škole, a to je upravo da se pita lokalna samouprava, privreda na lokalnu, sa tržištem rada da to povežemo i da tačno isprojektujemo ono što je bitno i ponudimo deci.

U novom sistemskom zakonu o obrazovanju i u mreži koja se radi predvideli smo mnogo drugačijih modela, i racionalnijih i kvalitetnijih, ali imajući u vidu jednu agendu da se ide na obaveznost srednje škole, nama je potrebno da rešimo i pitanje prevoza i dolaska dece iz udaljenih seoskih područja i da ih u potpunosti obuhvatimo. To je već civilizacijsko pitanje. Nije više pitanje neke politike, tako da nema govora da će se ijedna škola na taj način smatrati suvišnom, nego će se samo drugačije organizovati po vertikali i horizontali kroz neki zajednički menadžment i kroz neke druge vidove, ali upravo sve ste vi sami rekli. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Ivan Manojlović.

Reč ima narodni poslanik Ivan Manojlović.

IVAN MANOJLOVIĆ: Zahvalujem, predsedavajući.

Uvaženi gospodine ministre, poštovane kolege narodni poslanici, podneo sam ovaj amandman sa željom da ukažem na značenje privrednih resursa i s obzirom na to da ljudski potencijal ima zaista veoma važnu ulogu u razvoju svake zemlje, a naši građani su svedoci upravo na primeru od dolaska SNS kako izgleda danas država vođena ljudima koji su na pozicijama iz SNS i stranaka koalicionih partnera.

Povećanje obrazovanosti radnospособnih ljudi, ali u skladu sa potrebama privrede, to je nešto što će nesporno ovaj zakon da doneše. Želeo sam da ovim amandmanom dodatno definišem osnovne pojmove i njihovo značenje. Posle čitave decenije, gospodine ministre, vi ste rekli, valjda iz želje da ne uvredite ljudе iz opozicije koji su bili u tom trenutku na vlasti – krčkalo se, i želeo bih samo da dodam – i zagorelo bi, gospodine ministre, da je to ostalo da zavisi od takvih ljudi. Možda bi oni i rešili u nekom trenutku da zasuču rukave, samo da su mogli da izvuku ruke iz džepova građana.

Upravo su osnovni pojmovi ono što vlast do 2012. godine nije znala. Juče sam napomenuo da je oko 800.000 radnih mesta nestalo zahvaljujući onima koji su bili na vlasti do 2012. godine, da je u privatizaciji čitava srpska privreda prodata za negde oko 2,8 milijardi dolara, a zamislite, u tom periodu je samo jedna, npr. rumunska banka prodata za 3,8 milijardi dolara. Dakle, čitava srpska privreda je od onih koji su vladali ovom zemljom do 2012. godine prodata kao maltene jedna rumunska banka.

Osnovni pojam je radna snaga, koja treba biti uposlena, a ne kao što su to oni radili, isterana na ulicu. Osnovni pojam je bio školovati kadar za potrebna zanimanja. Osnovni pojam je i privredna infrastruktura, na kojoj takođe ništa nisu radili. Da sada ne nabrajam, toliko pojmove a oni nemaju pojma ni o čemu.

Zarad budućih generacija, zato sam i predložio da se ovo doda, jer ovo treba dodati ako bi neko sutradan eventualno postavio pitanje, da bi moglo da im se objasni da su Srbijom do 2012. godine vladali oni kojima Srbija nije bila važna, koji su omalovažavali i rad i zanimanje, a nekako ponajviše samog radnika, a da je profesionalna afirmacija u tom periodu bila zaista misaona imenica.

Ovo treba dodati, nažalost, i zbog onih pojedinaca koji i danas to čine iz opozicije i omalovažavaju i rad i zanimanje, nazivajući radnike neretko nekakvim robovima, nazivajući radnike u jednoj od najjačih kompanija koja je kooperant u automobilskoj industriji, a to je jedna od onih brojnih koje smo uspeli da dovedemo zahvaljujući gospodinu Aleksandru Vučiću i ogromnoj energiji svih ljudi koji danas čine ovu vlast, neko se, eto, usudi da te radnike koji rade, privređuju i žive od svoje plate nazove pletačima kablova. Sutradan isti ti možda i profesionalne vozače, vođeni time, za kojima vlada izuzetno ogromna potražnja upravo iz razloga jer je privreda pokrenuta, čija plata prelazi mesečno i stotinu hiljada dinara, možda može, umesto da izgovori profesionalni vozači, da

upotrebi da su to samo motači volana, da lekari, recimo, ne leče ljude, da su to jednostavno ispisivači recepata, omalovažavajući tako svako pošteno zanimanje i svakog poštenog radnika.

Da bismo takve stvari sprečili i pružili im priliku da, eto, i oni nauče da se svaki rad vrednuje, to je bio razlog podnošenja amandmana i definisanja osnovnog pojma, da ponovim, upravo zbog onih koji nemaju pojma.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Slaviša Bulatović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Slaviša Bulatović.

Izvolite.

SLAVIŠA BULATOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi gospodine ministre sa saradnicima, kolege poslanici, poštovani građani, na Predlog zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija podnosim amandman na član 2 u smislu da se doda tačka 15, koja glasi – afirmacija stečenih klasifikacija, kapitalizacija stečenih znanja u cilju sveukupnog razvoja Republike Srbije, s posebnim osvrtom na vladavinu prava.

Sektor vladavine prava ima odlučujući značaj za građane. Ne samo da je vladavina prava ključni preduslov za mir, bezbednost i prosperitet, već jača i socijalni i ekonomski kapacitet države i ima veliku moć da transformiše društvo. S obzirom na to da obrazovanje predstavlja ključni preduslov za razvoj države, kapitalizacijom stečenih znanja doprinosi se uporedivosti razvoja Republike Srbije u odnosu na ostale države EU.

Dolaskom gospodina Aleksandra Vučića za predsednika Vlade, a potom i države, Republika Srbija se brzim koracima približava stepenu razvoja najrazvijenijih država Evrope, u prilog čemu govori i činjenica da se zakonodavstvo Republike Srbije može uporediti sa zakonodavnim sistemima zemalja koje su već dugi niz godina članice EU. Usvajanje amandmana doprinelo bi lakšem prepoznavanju i priznavanju domaćih kvalifikacija u evropskim državama.

Uspostavljanje nacionalnog okvira kvalifikacija će u značajnoj meri unaprediti karijerni razvoj pojedinaca, što u krajnjoj liniji dovodi do kapitalizacije stečenih znanja. Na taj način će biti afirmisan sveukupni razvoj Republike Srbije kao pravne države. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik Milena Turk.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, koleginice Turk.

MILENA TURK: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre, dame i gospodo narodni poslanici, podnela sam amandman na član 2 zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija u Republici

Srbiji sa ciljem dodatnog pojašnjenja pojmove koji su u ovom zakonu upotrebljeni.

Ukoliko razgovaramo o oporavku srpske privrede, moramo da budemo svesni da u narednom periodu moramo pratiti zahteve tržišta rada, ali i hvatati korak sa tehnološkim dostignućima i onim što su dostignuća u praksi. Ono što je doneo Zakon o dualnom obrazovanju je upravo okvir za obrazovanje ljudi koji će za veoma kratko vreme moći da stave svoje znanje u funkciju privrede i svi zakoni koji su zapravo reformski u sistemu obrazovanja omogućavaju da iz sistema izlaze kompletni pojedinci, koji će biti u stanju da prate zahteve privrede i da odgovaraju na izazove i probleme koje poslovi sa sobom nose.

Fabrike „Namenska“ u Trsteniku i „Prva petoletka“ već duže vreme unazad pružaju upravo ovakvo praktično obrazovanje učenicima završnih godina, školjući ih, osposobljavajući ih da u praksi odgovore na zahteve poslova i da budu sposobni da iznesu te poslove za koje su se školovali. Odličan je način za motivisanje učenika i stipendiranje koje nudi „Namenska“ učenicima određenih struka i profila koji su voljni da se usavršavaju u ovim oblastima, kako bi sebi obezbedila kadrove za naredne godine i ovo je, naravno, nešto što daje rezultate u praksi.

Ukoliko govorimo o ravnomernom ulaganju u Republici Srbiji, ja zaista moram da se nadovežem na ono što su kolege govorile, a to je ulaganje u same objekte obrazovnih ustanova. Zaista smo svedoci da gotovo i ne postoji opština u kojoj nije bilo takvih ulaganja kroz Kancelariju za upravljanje javnim ulaganjima. U ovom trenutku samo u Trsteniku se na tri škole izvode radovi vredni 70 miliona dinara.

Ovo je zaista izuzetno, imajući u vidu da će se do kraja godine još na dve škole izvoditi radovi i ovo je nešto što imamo samo u proteklih nekoliko godina. Do sada to nije bio slučaj, već su se objekti urušavali i propadali. Sadašnje ulaganje koje se meri milionskim sumama je pokazatelj spremnosti Vlade Republike Srbije da ulaže u obrazovanje i da obezbedi uslove našim mladim ljudima da se kvalitetno školuju.

Imajući sve ovo u vidu, zakonski okvir, odgovaranje na potrebe tržišta rada i pripremanje samih ustanova u kontekstu ovog zakona, zaista će omogućiti da se što veći broj ljudi uposli, da pokrenemo našu privреду i da razvijemo svaki naš okrug i svaki naš region. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Turk.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Dragan Veljković.

Reč ima Dragan Veljković.

Izvolite.

DRAGAN VELJKOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, odredbom člana 2 predloženog zakona utvrđuje se precizno značenje pojedinih pojmove koji su korišćeni u predloženom zakonu.

Predloženi amandman predviđa dodavanje tačke 15, kojim se predviđa još jedan pojam, a to je afirmacija stečenih kvalifikacija, čije značenje je da predstavlja kapitalizaciju stečenih znanja, u cilju sveukupnog razvoja Republike Srbije, sa posebnim osvrtom na prava raseljenih lica.

U tom smislu želim da istaknem da je sve dosada tržište rada karakterisalo neuređen sistem kvalifikacija, a samim tim bila je otežana i pokretljivost radne snage budući da poslodavci nisu raspolagali podacima o tome za šta su pojedinci nakon završetka obrazovanja sposobljeni da rade.

Uspostavljanjem nacionalnog okvira kvalifikacija svako zvanje dobiće svoju šifru, koja će biti usklađena sa evropskim kvalifikacijama, te poslodavci neće imati dilemu šta neko zna da radi kad ga zaposle. Od toga će korist ostvarivati svi – poslodavci, pojedinci, državni organi, a samim tim i društvo u celini, pri čemu je od posebnog značaja to što će strani investitori imati potpuni uvid u tržište rada, pogotovo oni koji nisu u potpunosti upoznati sa obrazovnim sistemom gde posluju.

Uzimajući u obzir činjenicu da su raseljena lica jedna od najugroženijih kategorija društvenih grupa sa specifičnim problemima, Vlada Republike Srbije preduzima aktivne mere i stvara uslove za pojedince i porodice koje su odlučile da žive u Republici Srbiji, da ravnopravno sa svim drugim građanima rešavaju svoje osnovne životne probleme i uspešno se integrišu u lokalnu zajednicu.

Na kraju, izražavam zahvalnost ministru što pruža ogromnu pomoć u oblasti obrazovanja Srbima i ostalim nealbancima na Kosovu i Metohiji kao jednom od preostalih stubova opstanka srpskog naroda na tim prostorima. Ministar koristi svaku priliku, a to je učinio i tokom jučerašnje rasprave, da apostrofira da će svaka reforma obrazovanja obuhvatiti i prostor južne srpske pokrajine, da je to moralna, zakonska, pa čak i međunarodna obaveza, uz zadržavanje drugačijeg odnosa prema školama u enklavama, gde se ne mogu poštovati standardi kao u centralnoj Srbiji, uvažavajući aktuelnu konstelaciju prilika na Kosovu i Metohiji.

Ovakvo postupanje samo potvrđuje esencijalnu činjenicu da će obrazovne ustanove na Kosovu i Metohiji ostati institucionalno vezane za Republiku Srbiju, što će omogućiti u krajnjoj instanci ostanak našeg naroda i naše države na tim prostorima. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik Vera Jovanović.

Reč ima narodni poslanik Vera Jovanović.

Izvolite.

VERA JOVANOVIĆ: Poštovani predsedavajući, ministre sa saradnicima, kolege poslanici, poštovani građani Srbije, prethodnih dana vodili smo raspravu o Predlogu zakona o Nacionalnom okviru kvalifikacija, pa tako danas ja predlažem da se u članu 2 doda tačka 15, a to je – afirmacija stečenih kvalifikacija, tj. kapitalizacija stečenih znanja. Sama reč „afirmacija“ u prevodu

sa latinskog znači – tvrdnja, potvrda, postizanje nekog uspeha u radu, nauci, uzdizanje iznad proseka.

Kao što znate, mi smo krajem prošle godine usvojili Zakon o dualnom obrazovanju. U diskusiji oko tog zakona naše kolege iz opozicije su uporno tvrdile da mi tim zakonom stvaramo robeve za neke strane investitore, što nije tačno. Predlogom ovog zakona afirmišemo svakog zaposlenog koji želi da se obrazuje i stiče nova znanja i veštine.

Afirmacije mogu biti sa ciljem stalnog unapređivanja ličnih, građanskih i društvenih normi. Ministar Šarčević je nedavno izjavio da država upravo sprovodi afirmativne mere kada je u pitanju visoko školstvo, ali i celokupan sistem obrazovanja.

U minulom periodu znanje je imalo zanemarljiv uticaj na rast ekonomije. U faktore privrednog rasta i razvoja uključuje se i ljudski kapital. To podrazumeva ulaganje u obrazovanje i povećanje novih proizvodnih sposobnosti. Obrazovanje, veštine i znanje su ključne komponente produktivnosti pojedinaca, i u privredi i u celini.

Iako je ministar Vujović najavio privredni rast ove godine u okvirima između tri i tri i po posto, imali smo priliku da od predsednika Vučića čujemo da je rast bruto društvenog proizvoda iznad predviđenog, čak 3,9 u ovom prvom kvartalu.

Srbija mora da uhvati priključak sa najrazvijenijim zemljama, pa je uz reformske zakone neophodno da naša privreda napreduje krupnim koracima. Prilagođavanjem sistema kvalifikacija, odnosno celokupnog obrazovnog sistema potrebama privrede omogućićemo privredi potrebna znanja i veštine, a koji su neophodni ne bi li privredni rast bio na željenom nivou.

Pozivam moje kolege da stoga podrže moj amandman u danu za glasanje. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik Jelena Žarić Kovačević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, koleginice Kovačević.

JELENA ŽARIĆ KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, u postojećoj zakonskoj regulativi proces razvoja i utvrđivanja nacionalnog okvira kvalifikacija nije uređen jedinstvenim propisima, već Zakonom o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja i Zakonom o visokom obrazovanju.

Nacionalni okvir kvalifikacija predviđa tri načina, odnosno tri mogućnosti za sticanje kvalifikacija, kroz formalni i neformalni sistem obrazovanja, ali i kroz sistem priznavanja radnog i životnog iskustva.

Ovim predlogom zakona određuje se pravni, institucionalni i finansijski okvir za uspostavljanje sistema nacionalnog okvira kvalifikacija.

U članu 2 definisani su osnovni pojmovi i njihovo značenje. Nacionalni okvir kvalifikacija predstavlja ne samo opis kvalifikacija, već i mogućnost napredovanja. U tom smislu se ovaj amandman odnosi na afirmaciju stečenih kvalifikacija, odnosno kapitalizaciju stečenih znanja, a u cilju sveukupnog razvoja Republike Srbije.

Vlada Republike Srbije želi da se deca pravilno formiraju od trenutka ulaska u obrazovni sistem. To pre svega znači negovanje pravih vrednosti kod dece i mladih, te je akcenat na svim nivoima obrazovanja od predškolskog do visokog obrazovanja, kao i obrazovanja odraslih, što podrazumeva sticanje određenih kvalifikacija. Podstiče se sticanje funkcionalnih i primenjivih znanja. Zato je dobro što donosimo novi zakon o nacionalnom okviru o kvalifikacijama, jer se njime uspostavlja jedinstven i potpuno integriran sistem kvalifikacija u Republici Srbiji. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Goran Kovačević.

Izvolite, kolega Kovačeviću.

GORAN KOVACHEVIĆ: Dame i gospodo, gospodine ministre, podneo sam amandman na član 2 zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije, u kome generalno insistiramo na makroekonomskoj stabilnosti.

Kada govorimo o makroekonomskoj stabilnosti, u stvari govorimo o dve vrste aktivnosti koje su ključne za makroekonomsku stabilnost i to je ono što radi Vlada Republike Srbije vodeći svoju fiskalnu politiku i možemo da konstatujemo da je posle dugo vremena fiskalna politika Republike Srbije održiva, da smo društvo u kojem možemo da isfinansiramo sve svoje projekte i drugi deo koji vodi Narodna banka a tiče se monetarne politike.

Parametri koji govore o uspešnosti makroekonomске politike definišu se domaćim bruto proizvodom, koji je, kao što kaže koleginica, na 3,9, stopom inflacije koja je manje-više na nivou EU i niskom stopom nezaposlenosti, odnosno, kako se u ekonomskoj teoriji kaže, niskom dobrovoljnom nezaposlenošću.

Sistem obrazovanja i vaspitanja je ključan za ekonomski rast i razvoj jedne nacije. Kada govorimo o obrazovanju, u stvari, kada ga povezujemo sa privredom, govorimo o tržištu rada. Tržište rada je suviše fina kategorija i podrazumeva aktivnost širokog spektra zainteresovanih. Naravno da su tu preduzetnici, privatni sektor, da je cela privreda na jednoj strani, da je na drugoj strani radna snaga kao učesnik u procesu proizvodnje i da je tu regulatorno telo Ministarstvo finansija.

Kako će izgledati tržište rada, ključno u oblasti kvalifikacija, zavisi od rada i rezultata Ministarstva finansija. Nesporno je, kao što su istakle moje kolege, da se tržište rada menja, da imamo sve veće i ozbiljnije probleme sa radnom snagom, koji su posledica niskog nivoa, pre svega, loših parametara u oblasti novih ljudi koji se pojavljuju na tržištu rada. To sve stvara problem u

vođenju privrednih organizacija koje se pojavljuju na tom tržištu, ali svakako da budućnost pred nama jeste da otklanjamo te probleme, a Ministarstvo finansija, Ministarstvo privrede, cela Vlada, a ključno Ministarstvo obrazovanja treba da radi na tome.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Kovačeviću.

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik Sandra Božić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Nenad Mitrović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Nenad Mitrović.

Izvolite.

NENAD MITROVIĆ: Poštovani predsedavajući, gospodine ministre sa saradnicima, kolege narodni poslanici, ja sam na osnovu člana 161 stav 1 Poslovnika Narodne skupštine Republike Srbije podneo amandman na Predlog zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija Srbije. U članu 2 Predloga zakona dodaje se tačka 15, koja glasi – afirmacija stečenih kvalifikacija, kapitalizacija stečenih znanja u cilju sveukupnog razvoja Republike Srbije, sa posebnim osvrtom na stabilnost kursa dinara.

Stabilan kurs dinara proizilazi iz političke i finansijske stabilnosti. Time stvaramo uslove za dolazak investitora u Srbiju, a sve to stvara šanse za nova radna mesta, šanse da ljudi koji su završili školovanje imaju mogućnost da se zaposle.

Ono što ja hoću da naglasim u svom izlaganju to je da u Bujanovcu postoji odeljenje Ekonomskog fakulteta iz Subotice i svake godine upiše se oko 80 studenata. Mislim da je od izuzetnog značaja postojanje ovog odeljenja, iz više razloga. Pre svega, da oni koji žele da studiraju mogu studirati u svom rodnom mestu ili u neposrednoj blizini, da studenti iz Preševa i Bujanovca imaju dodatni motiv da posle završenog fakulteta ostanu i rade u svom rodnom mestu, da stečena znanja primene u razvoju ovih nerazvijenih opština, a time daju doprinos široj društvenoj zajednici.

Postojanje odeljenja Ekonomskog fakulteta iz Subotice u Bujanovcu je dobar primer za privredni razvoj. Fakultet, pored toga što kao osnovnu obavezu ima školovanje studenata, umnogome pomaže i privredi u smislu davanja smernica i saveta za izradu biznis-planova, istraživanje tržišta i sve ostalo što je neophodno za poslovanje privrednih subjekata.

Ja znam da ministar Šarčević pruža izuzetnu podršku da ekonomski fakultet ostane i opstane na ovim prostorima i ja vam se, gospodine ministre, zahvaljujem na ovome. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik mr Igor Bečić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

IGOR BEČIĆ: Poštovani predsedavajući, u prilog neophodnosti donošenja ovog zakonskog rešenja ja sam podneo amandman gde se u članu 2 Predloga zakona dodaje tačka 15, koja glasi – afirmacija stečenih kvalifikacija, kapitalizacija stečenih znanja u cilju sveukupnog razvoja Republike Srbije, sa posebnim osvrtom na unapređenje uslova vojske i policije.

Uvođenje novina u radni proces podrazumeva se da kadrovi raspolažu novim znanjima, koja se moraju uneti u planove razvoja kadrova i obrazovanja. Zato, planiranje razvoja i kadrova se ne može vršiti samo kvalitativno, već i kvantitativno, i to obuhvata obrazovnu strukturu, sposobnost, veštine i iskustvo.

Poboljšanje standarda pripadnika Vojske Srbije i jačanje operativnih sposobnosti i opremanje naoružanjem i vojnom opremom, prijem profesionalnih vojnika, međunarodna vojna saradnja, učešće u multinacionalnim operacijama, pomoć stanovništvu i finansijska disciplina ključni su rezultati rada i prioriteti Ministarstva odbrane.

Imajući u vidu značaj ljudskih resursa za odbranu, bez obzira na ograničena finansijska sredstva i odliv kadra, sistem odbrane nastoji da sačuva i osnaži ljudske resurse. Ulaže u kontinuirani napor da se poboljša životni standard pripadnika Vojske i razvije se sistem školovanja i usavršavanja kadra i objektivno vrednuju rezultati rada i razvoj karijere u skladu sa tim.

Interesovanje koje mladi ispoljavaju kada je reč o zaposlenju u Vojsci i školovanju u vojnim školama ukazuje na poverenje građana u sistem odbrane.

Unapređenje i obrazovanje i kvalifikacione strukture kadra jedan su od prioritetnih zadataka u upravljanju ljudskim resursima u sistemu odbrane. Stručno usavršavanje kadra Ministarstva odbrane i Vojske Srbije realizuje se kroz karijerna usavršavanja oficira, specijalističko obrazovanje zdravstvenih radnika u zdravstvenoj struci i druge kurseve. Realizovana je selekcija kadra u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije i upućivanje na školovanje i usavršavanje. Vojnoobrazovni kapaciteti stavljeni su na raspolaganje i stranim državljanima, te se ukupno na različitim nivoima školovanja i usavršavanja trenutno nalazi 48 pripadnika oružanih snaga stranih zemalja. U inostranstvu se školuje i 13 pripadnika Ministarstva odbrane i Vojske Srbije.

U 2017. godini Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije i lica penzionisana po osnovu rada u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije su rešila stambeno pitanje ukupno 182 pripadnika.

Pored šest aviona Mig-29 koji su obezbeđeni za Vojsku Srbije, najsavremenijim naoružanjem i vojnom opremom opremljeno je 1.500 vojnika i snage Vojske Srbije za hitno reagovanje, a Vojska je opremljena i novim streljačkim naoružanjem, laserskim optičkim nišanskim sistemima, balističkom opremom, padobranima, raketama i municijom svih kalibara. Uz to je nabavljeno i 7.030 kompleta terenske uniforme. Sa „Jumkom“ je zaključen ugovor o nabavci još 20.000 kompleta uniforme M-10, kao i dodatnih 2.000 komada vetrovki,

bluza, pantalona, a izvršena je isporuka i 2.000 pari čizama. Ugovorena je i dodatna nabavka 8.000 pari čizama.

Zaključen je i ugovor na nabavku 27.000 para terenskih M-16 čizama i takođe možemo govoriti, potpisani su ugovori u 2017. godini u vrednosti od oko 475 miliona dolara, te ukupna realizacija izvoznih ugovora privrednih društava „Jugoimport“ iznosi oko 390 miliona dolara i kako su direktna ulaganja države u fabrike 49,9 miliona evra u odbrambenoj industriji Srbije.

Ustanovljeni su i stalni otvoreni javni konkursi za prijem profesionalnih vojnika u Vojsku Srbije, te ih je u prethodnom periodu primljeno 757, a u proceduri za prijem još je 639 lica, a proizvedeno je 169 najmladih oficira.

U 15 multinacionalnih mirovnih operacija učestvovalo je 674 pripadnika Vojske Srbije. U svakoj od tih operacija njeni pripadnici ocenjeni su najvišim ocenama, pohvaljeni i u svakoj operaciji traženo je da ostanu, povećaju svoj broj i da odu na još operacija.

Toliko po ovom amandmanu. Nadam se da će u danu za glasanje biti prihvaćen. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik Jelena Mijatović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik Borka Grubor.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

BORKA GRUBOR: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, moj amandman se odnosi na razvoj zdravstva u Republici Srbiji. Smatram da se usvajanjem ovog amandmana daje novi podstrek evropskom putu Srbije, poboljšanju standarda, kao i uslova za život naših građana.

U principu, radi se o uvođenju novog i pravednijeg sistema vrednosti, kao i podizanju ambijenta za život na kvalitetno viši nivo. Stoga je vrlo važno nastaviti dalji uspešan razvoj našeg zdravstvenog sistema i na taj način pronalaziti i ispravljati greške iz prošlosti sa posebnim naglaskom na dalji razvoj informacionog sistema u zdravstvu i povezivanje zdravstvenih ustanova u celinu koja funkcioniše po uzoru na razvijene zemlje.

U naš zdravstveni sistem u poslednjih nekoliko godina je implementiran veliki broj mladih stručnih kadrova srednjeg i visokog nivoa obrazovanja, potpuno kompetentnih da prihvate sve izazove koji su pred njima i da se u kontinuiranom radu dalje usavršavaju osvajajući nove veštine kao i da implementiraju svoje znanje u poboljšanje rada službi u zdravstvenim ustanovama, a prvenstveno na dobrobit naših sugrađana.

Napominjem da bivši režim nije imao sluha za ulaganje u zdravstvo i usavršavanje kadrova, tako da smo u mnogim sredinama došli u situaciju da nemamo dovoljan broj specijalista različitih oblasti, a ni potrebnu opremu.

Osvrnuću se na ustanovu iz koje dolazim, a to je Dom zdravlja u Loznicu. Nekada je to bio zdravstveni centar sastavljen iz dve organizacione jedinice – Opšte bolnice i Doma zdravlja. Bivši režim je razdvojio ustanovu na dve potpuno odvojene celine, iako se nalaze u istom dvorištu i delimo iste objekte. Pojavile su se dve administrativno odvojene uprave pod istim krovom. Time se broj administrativnih radnika povećao, a na štetu broja zdravstvenog kadra. To nije jedini problem koji je nastao ovom nerazumnom podelom. Naime, mladi lekari, koji su stekli uslov za specijalizaciju, nisu mogli da konkurišu za dodelu istih zato što pripadaju, navodno, drugoj ustanovi. Time su bili u podređenom položaju u odnosu na manji broj mladih kolega koji su radili u bolničkom delu.

Očekujem od ministra zdravlja, a imamo i obećanje, da će u što skorijem vremenu ispraviti grešku iz prošlosti, jer će to biti za dobro i zdravstvenih radnika i naših sugrađana kojima je zdravstvena pomoć potrebna. Zahvalujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik prim. dr Branimir Rančić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

BRANIMIR RANČIĆ: Zahvalujem, predsedavajući.

Poštovani ministre, poštovani gosti iz Ministarstva, dame i gospodo narodni poslanici, podneo sam amandman na član 2 Predloga zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije.

Članom 2, kao što znamo, definišu se osnovni pojmovi i njihovo značenje. U članu 2 Predloga zakona dodaje se tačka 15, koja glasi – afirmacija stečenih kvalifikacija, odnosno kapitalizacija stečenih znanja, u cilju sveukupnog razvoja Republike Srbije, sa posebnim osvrtom na unapređenje zdravstvenih uslova.

Nacionalnim okvirom kvalifikacija Republike Srbije, kao što znate, uređuje se oblast kvalifikacija, odnosno formalno priznavanje stečenih znanja, tj. kompetencija. To je značajno za nastanak politike zapošljavanja mladih, a stručnih medicinskih radnika i odobravanja specijalizacija, posebno onih deficitarnih u Republici Srbiji, kao što su radiologija, patologija i anesteziologija.

To kažem jer su u rad puštena četiri linearna akceleratora za čiju je nabavku Vlada Republike Srbije prošle godine izdvojila 700 miliona dinara. Aparati su raspoređeni – Klinički centar Niš dva aparata, Klinički centar Kragujevac jedan aparat i Institut za onkologiju i radiologiju Srbije u Beogradu jedan aparat.

Uz nabavku još šest aparata iz kredita Svetske banke Srbija će najzad ispunjavati svetske kriterijume po broju aparata za zračnu terapiju po glavi stanovnika. Zato su nam potrebni kvalifikovani stručni lekari, pa je za dve godine zaposleno oko 4.000 medicinskih radnika, od čega više od 2.000 lekara, i odobreno je oko 4.000 specijalizacija.

Takođe, počela je implementacija novog, integriranog zdravstvenog informacionog sistema kao savremenog i modernog vida organizacije posla i komunikacije sa građanima. U sklopu tzv. IZI sistema radi se na uspostavljanju elektronskog recepta koji će doprineti mnogo manjim gužvama u domovima zdravlja, ali i olakšati hroničnim bolesnicima nabavku neophodnih lekova, a za to su potrebna nova znanja koja prate nove tehnologije.

Ovim amandmanom se dodatno definišu osnovni pojmovi i njihovo značenje i zato sam mišljenja da ga treba prihvati.

Na kraju, ako ćete mi dozvoliti jedan neobavezujući komentar. Poštovani ministre, gostujući na N1 televiziji pokazali ste autoritet ministra koji proističe iz vašeg znanja i poznavanja problematike u prosveti. Pokušaj provokativnih pitanja voditeljke N1 televizije ste parterizovali, a nju, školski rečeno, poslali u čošak.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Dragan Šormaz.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Zoran Milekić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2 amandman je podnела narodni poslanik Studenka Kovačević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

STUDENKA KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani ministre, nakon sticanja kvalifikacija, odnosno formalnog priznanja stečenih kompetencija najvažnija je kapitalizacija stečenih znanja. Često se ideja o kapitalizaciji znanja odlaže do samog završetka školovanja. Nekada se time bave samo roditelji ili porodica, dok sami učenici tome posvećuju manju pažnju.

Finansijsko opismenjavanje koje vodi ka tzv. unovčavanju diploma, kako mi u narodu kažemo, biće projekat koji će se sprovoditi u Srbiji, i to u predškolskim ustanovama i osnovnim školama. Deca će od malih nogu učiti kako da štede i planiraju kućni budžet. Kroz radionice će razvijati projektni pristup učenju. Rešavaće probleme iz svakodnevnog života, a što je najvažnije, učiće da razlikuju želje i potrebe u realnom životu. Naučiće i ko se kojim zanimanjem bavi u banci i kako da bezbedno kupuju preko interneta.

Podržavam ovaj projekat i pozdravljam pozitivan stav vaspitača i učitelja, kao i nastavnika koji su izneli po ovom pitanju. S obzirom na to da je ovo pilot-projekat, iskreno se nadam da će se projekat proširiti i postati sastavni deo obrazovanja. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Srbišlav Filipović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2 amandman je podnела narodni poslanik Snežana Petrović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

SNEŽANA R. PETROVIĆ: Zahvalujem, poštovani predsedavajući.

Uvaženi ministre, kolege i koleginice narodni poslanici, na član 2 Predloga zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija podnela sam amandman kojim se dodaje tačka 15 i koji glasi – afirmacija stečenih kvalifikacija, kapitalizacija stečenih znanja u cilju sveobuhvatnog razvoja Republike Srbije, sa osvrtom na poresku odgovornost. Cilj amandmana je da se dodatno definišu osnovni pojmovi i njegovo značenje.

Predlogom zakona definišu se procedure i smernice za razvoj standarda kvalifikacija na svim nivoima, kao i obezbeđivanje uslova za blagovremeno dobijanje pouzdanih informacija o mogućnostima sticanja kvalifikacija. Ovo je važno zbog potrebe za kadrom i obrazovnim profilima u skladu sa visokotehnološkim potrebama i zahtevima savremene industrijske proizvodnje i savremenog tržišta rada. Da bi se adekvatno odgovorilo potrebama savremenog tehnološkog razvoja, neophodna su ulaganja u razvoj stručnog kadra koji bi svojim radom ostvarivao definisane ciljeve i postizao najbolje moguće rezultate u radu.

Ja bih ovo malo samo potkrepila jednim praktičnim primerom iz svog ličnog i profesionalnog dugogodišnjeg iskustva i rada u bankarskom sektoru i realnom sektoru privrede, jer inače dolazim iz kompanije NIS „Gasprom njeft“, jer sam imala često priliku da učestvujem u odabiru kadra pri zapošljavanju i znam koliko su važne i bitne lične kompetencije i stručnost kadrova prilikom odabira za određene poslove iz uskostručnih oblasti. Samim tim smatram da će upravo Predlog zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija doprineti afirmaciji ovih ličnih kompetencija svakog od budućih kadrova i mladih ljudi koji se budu obrazovali.

Jedan od načina investiranja u razvoj kadrova je svakako i najava otvaranja inovacionih startap centara, a ono što me posebno raduje jeste i najava otvaranja jednog takvog centra u Užicu, gradu odakle ja dolazim, i to je dobra vest za nas Užičane i za celu zapadnu Srbiju, što smatram i znam da ste i vi, gospodine ministre, podržali i nadam se da ćete to podržati, jer to je veoma važno. Na taj način će mlađi i stručni ljudi, budući inovatori i naučnici, radeći u jednom savremeno opremljenom prostoru, koji će zajedno opremiti lokalna uprava sa Vladom Republike Srbije, imati mogućnosti da rade na svojim projektima, naučnoistraživačkim radovima i da ih primenjuju u praksi, na taj način pomažući i doprinoseći razvoju užičke privrede, privrede celog kraja Zlatiborskog okruga i velikih i uspešnih kompanija poput „Impol Sevala“, Valjaonice bakra, Namenske industrije i velikog broja malih i srednjih preduzeća koja uspešno posluju u našem kraju.

Ono što je važno istaći je da će se na taj način ostvariti mogućnost otvaranja novih radnih mesta i da će mlađi ljudi na taj način ostajati da žive i

rade u svojim krajevima i na taj način doprinose razvoju sveukupnog društva i razvoju zemlje uopšte. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, gospođo Petrović.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Radmilo Kostić.

Izvolite, kolega Kostiću.

RADMILO KOSTIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, s obzirom na to da će se ovim zakonom urediti oblast koja povezuje obrazovanje, kvalifikacije i tržište rada, smatram da bi ovim amandmanom samo dodatno notirali značaj unapređenja poslovanja i sveukupnog ambijenta, privrednog ambijenta Republike Srbije. Nove tehnologije i tehnološke inovacije zahtevaju permanentno usavršavanje i edukaciju kako zaposlenih, tako i nezaposlenih lica.

Kapitalizacija stečenih znanja značajna je za razvoj tržišta rada kako bismo u budućnosti mnogo spremnije dočekali nove tehnologije i nove izazove koje donosi vreme pred nama. Ako što pre prihvatimo realnost da je stalno učenje i usavršavanje model za budućnost, veoma brzo ćemo smanjiti razliku i stići razvijene privrede zapadnih zemalja. Privredni rast, povećanje zarada i stalno poboljšanje privrednog ambijenta i uslova poslovanja jesu stalni zadatak ove Vlade, a verujem i svih budućih vlada. Zato su nam bitne strane investicije, naročito koje dolaze sa novim tehnologijama, koje nam olakšavaju pristup učenju kroz praksu. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, gospodine Kostiću.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Zoran Bojanović.

Izvolite, kolega Bojanoviću.

ZORAN BOJANIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

I ovaj amandman se odnosi na moje omiljene teme održivog razvoja i Agende 2030. To je opet moj pokušaj da osnažim, kroz ovaj amandman i kroz ovaj zakon, sve napore Vlade Republike Srbije u ekonomskom i održivom razvoju Republike.

Juče smo imali komentar na konstataciju da će sigurno Republika Srbija iskoreniti siromaštvo pre 2030. godine. Normalno, jer ovaj predsednik Republike, ova Vlada, ova skupštinska većina imaju i cilj i viziju i misiju i nama reper nisu neke egzotične zemlje, tamo negde daleko, no uređene privrede kao što su Španija, Italija i iz onog našeg bivšeg okruženja možda Češka i Mađarska.

Da se ovaj zakon kreće upravo u tom pravcu govori i par ciljeva održivog razvoja iz Agende 2030 UN. Znači, smanjiti nejednakost unutar i između država do 2030. godine, osnažiti i promovisati socijalnu, ekonomsku i političku inkluziju svih, bez obzira na starost, pol, invaliditet, rasu, etničku pripadnost, poreklo, religiju i ekonomski i neki drugi status. Takođe, jedan od ciljeva je dostojanstven rad i ekonomski rast, postići punu i produktivnu zaposlenost i dostojanstven rad za sve žene i muškarce, uključujući i mlade ljude

i osobe sa invaliditetom, kao i jednaku platu za rad jednake vrste i vrednosti. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Radoslav Cokić.

Da li neko želi reč?

Reč ima Radoslav Cokić.

RADOSLAV COKIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre, kolege poslanici, afirmacija stečenih kvalifikacija je potrebna da bismo to gledali kao resurs za dovođenje stranih investicija i upošljavanje što većeg broja ljudi, iz čega proizlazi stabilizacija budžeta.

Ono što smo svi svakako već čuli i primetili i što je za mene jako radosna vest, a o tome je govorio i kolega Marijan, jeste da je indijski „Tafe“ došao u IMT, da će se opet proizvoditi sličan traktor onom čuvenom 533, koji je na sebi mogao da nosi 80 priključaka i koji je najpopularniji kod naših poljoprivrednih proizvodača.

Govorimo često danas o poljoprivredi, o poljoprivrednim školama. Ja znam neke koje su vrlo kvalitetne i koje su na nivou određenih instituta gde može da se gotovo sve o poljoprivredi nauči, čuli smo i za neke druge, evo, danas sam čuo da postoji tako kvalitetna škola u Futogu, pomenuo bih ovu iz Svilajnca koju svi znamo, u Smederevu ima nešto manjeg kvaliteta, ali ono što bih vam rekao, gospodine ministre, i što bih vas zamolio da o tome razmislite, jeste da Smederevska Palanka ima više od 50.000 stanovnika, 30.000 stanovnika živi u selu, mi nemamo nijedno odeljenje poljoprivredne škole. Često se pominje samo grad iz koga poslanik dolazi. Meni to nije cilj. Hajde da tretiramo sve gradove te veličine i da razmislimo da u njima postoje poljoprivredne škole. Zašto? Zato što ćemo te ljude da obrazujemo i da odmah možemo da ih uposlimo. Na koji način? Tako što ćemo da ih na imanjima svojih dedova i očeva ostavimo i pomognemo, kao što sada pomažemo po radnom mestu stranog investitora koji dolazi u Srbiju. Apsolutno je to interesantno i to bi obradovalo ljude koji nemaju način da svoje najmlađe zaustave tu gde su oni rođeni i gde žive.

Ono što je pandan ovim kvalitetnim poljoprivrednim školama, a sami ste se uverili nedavno, jeste Škola „Goša“ u Smederevskoj Palanci. To je škola koja je obrazovala kadrove metalske struke, zanate i mašinske tehničare za holding korporaciju, 7.500, koja je nekada samo toliko zaposlenih ljudi imala u Palanci, 12.000 u bivšoj Jugoslaviji. Podsetiću vas u par rečenica samo. Do raspada Jugoslavije proizvodili smo vagone tipa „cet“, ja sam radio u železnici u toj fabriči 12 godina, za brzine od 220 km. Dobro ste me čuli. Ništa u ovoj zemlji nije napravljeno što ide brže. A gde se to vozilo? Nije moglo ovde, normalno. U Nemačkoj i Austriji su rađene probe, a izvoženo je u Ljubljani, Zagreb, Beograd, Irak, Iran, Sovjetski Savez.

Za Sovjetski Savez napravili smo kompoziciju vagona koja je od nerđajućeg čelika za temperature eksplotacije minus 70 – plus 60, nek govori ovo sve. To je bila „Goša“. To hoćemo opet da bude.

Inženjeri koji su vaše i moje generacije i koji još postoje u Palanci imaju projekat elektromotornog voza koji nije ustupljen ovom stranom investitoru, koji je od vagona koji ima 20.000 pozicija putničkog vagona počeo da proizvodi vagone sa tri hiljade pozicija, to su teretni i posle dve godine je potpuno bankrotirao i sad imamo firmu u stečaju.

Znači, ono što nije u stečaju i još je u „Goši“, i to će samo da vam kažem i skrenuće sigurno vašu pažnju, jeste da mi imamo firmu metalne opreme i konstrukcija.

Do 2000. godine sve čelične konstrukcije mostova su napravili, ove što Beograđani ovde prelaze. I ono što još hoću da vam kažem, poslušajte me, molim vas, ministre. Znači, u toj firmi se proizvode mašine, tzv. izgurivači koksa. Oni se tu proizvode, sklapaju i ponovo rasklope i izvoze u Sovjetski Savez, rade u ekstremnim uslovima visokih temperatura a samohodne su. Kad se rasklopi mašina, transportuje se u 26 vagona jedna mašina. Jedna mašina se transportuje u 26 vagona.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima ministar Mladen Šarčević.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Pa dobro ste primetili da se radi o jednoj izuzetno dobroj srednjoj tehničkoj školi u Smederevskoj Palanci, koja je uspela pored velike nebrige lokalne samouprave, ali zaista velike nebrige, ja ne politizujem ovo što pričam nego obilazim Srbiju, škole i govorim sa stručnog aspekta ono što vidim i što dogovorim...

Ali, zahvaljujući direktoru Starčeviću i njegovom timu, oni su očuvali dobar nastavni kadar, sami rade učila, znači uz pomoć „Goše“ rade i delove robotike i savremenu nastavu. Država Srbija u tu školu će uložiti preko 300 miliona dinara. Ako ste čuli malopre, Tehnička škola u Priboru preko 400 i nešto miliona, u ove dve škole oko sedam miliona evra u 2018. godini. Znači, zaista su to ogromne pare i ogromno vraćanje tih resursa i svaki ozbiljan kupac ili interesent koji dođe za „Gošu“ znaće da ima taj resurs koji je na raspolaganju. Dobro je rukovodstvo, ambiciozno i sve ove stvari sagledava.

Pričali smo o resursima poljoprivrede; zavisi od lokalne samouprave. Oni su i dosada mogli, i prošle godine, i ranije, a sada tek, da zajedno sa našim timom iz Ministarstva prosvete osmisle profile, imajući u vidu potrebu lokala, privredne aktivnosti, mogli su konsultovati tržište rada i da prema tome formiramo odjelenje. Vrata Ministarstva su im otvorena, mi smo i nametnuli ovaj stil rada.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Ognjen Pantović.

Izvolite, kolega Pantoviću.

OGNjEN PANTOVIĆ: Poštovani predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, zaista ovim zakonom se na najbolji mogući način povezuju obrazovni profili i tržište rada. Za nas su jako bitne dugoročne prognoze o potrebama tržišta rada, a posebno u onom polju koje se odnosi na povećanje infrastrukturnih kapaciteta naše zemlje.

Kada je u pitanju infrastruktura, posebno bih želeo da naglasim one putne pravce, odnosno projekte koji nas povezuju sa Republikom Srpskom. Ovi putni pravci ne samo što će doneti investicije u te predele i što će olakšati život građana u tim predelima, oni su dokaz da Srbija ne zaboravlja svoj narod na levoj obali Drine i da želi da te veze dodatno učvrsti. Imali smo priliku danas da vidimo i nakon sastanka dvojice predsednika da će Srbija uložiti pet miliona evra u razvoj lokalnih samouprava u Republici Srpskoj.

Naveo bih primer i mosta Ljubovija–Bratunac, koji je izgrađen u oktobru 2017. godine, gde je Republika Srbija uložila 660 miliona dinara. Takođe me veoma raduje vest o izgradnji puta Beograd–Sarajevo. Ovaj auto-put bi se nastavio na Koridor 11, tačnije od Požege ka Užicu, ka Kotromanu. Ova deonica je dužine 60 kilometara i imaće 66 mostova i 22 tunela. Nadam se da će se rukovodstvo Republike Srpske izboriti da ovaj auto-put nastavi dalje pravcem Višegrad–Rogatica–Sokolac–Pale, dakle kroz Republiku Srpsku, i da će ovaj put doneti nove investicije i olakšan život građanima Srbije i Republike Srpske gde on prolazi. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Žarko Bogatinović.

Izvolite, kolega Bogatinoviću.

ŽARKO BOGATINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani ministre Šarčeviću sa saradnicima, jedan do primarnih ciljeva i zadataka leskovačke lokalne samouprave i gradonačelnika dr Gorana Cvetanovića jeste stalni rad na poboljšanju kvaliteta života dece.

U renoviranje obrazovnih ustanova dosada je iz budžeta grada Leskovca uloženo 75 miliona dinara, a sve kako bi se đacima obezbedile toplije učionice i bolje mesto za učenje. Gotovo da ne postoji škola u gradu u kojoj nije bilo značajnih investicija. Ima ih 39, osnovnih, srednjih, visokih škola, kao i fakultet.

Osim gradskih, novi sjaj su dobine i mnoge škole u selima poput Pečenjevca, Čekmina, Drćevca, Gornjeg Krajinca, a nova škola izgrađena je i u Svircu, naravno, uz permanentnu pomoć Ministarstva prosvete i Vlade Republike Srbije.

Pored toga, u školi za osnovno i srednje obrazovanje, Muzičkoj školi „11. oktobar“ opremljena je i prva senzorna soba u Leskovcu, a izgrađen je i plato za korektivne vežbe. Uspehe učenika Muzičke škole lokalna samouprava svake godine nagrađuje kupovinom klavira. Do sada je nabavljeno pet pijanina u poslednjih pet godina.

Osnovne škole „Petar Tasić“ i „Aca Sinadinović“ u Predejanu dobile su nove fiskulturne sale, a u toku je izgradnja sale u Školi „Vožd Karadorđe“ u Leskovcu. Izgrađeno je i 16 terena za male sportove i mnogo više mobilijara, 120 malih i pet velikih mobilijara, kako bi leskovački mališani i omladina imali adekvatno mesto za igru i bavljenje sportom.

Grad Leskovac konstantno ulaže značajne napore kako bi se građanima obezbedilo bolje i kvalitetnije lečenje, moderne ambulante opremljene savremenim aparatima. U proteklih pet godina renovirane su sve ambulante na području grada. Veliki broj odeljenja Opšte bolnice Leskovac dobio je potpuno novi izgled, kao što je zgrada Onkologije i Dečije neurohirurgije, EEG kabinet, Odeljenje bolesti zavisnosti. Ne postoji služba u kojoj bar nešto nije urađeno, a renovirano je i odeljenje urologije, ortopedije, ginekologije, pedijatrije, službe za internu medicinu, gastroenterologije. Uz pomoć donatora opremljeno je i 15 apartmana.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Ja sam morao da prekinem, jer dao sam više 25 sekundi. Poslanička grupa više nema vremena. Izvinite, molim vas.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Marko Zeljug.

MARKO ZELJUG: Na član 2 Predloga zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija podneo sam amandman s namerom da se u Predlog zakona uvede tačka 15, koja bi imala za cilj da se afirmativno analizira dejstvo kvalifikacija na razvoj Republike Srbije.

Poseban benefit koji ovaj zakon obezbeđuje kroz svoju primenu može se iskazati kroz činjenicu da će biti formirana nacionalna evidencija kvalifikacija, a pored toga, i posebno važno, biće povezivanje, odnosno referenciranje nacionalnog okvira sa Evropskim okvirom kvalifikacija, koji će imati važan efekat za Srbiju i osetiće to kroz pozitivnu privrednu saradnju, a zakon predviđa i povezivanje sa okvirom kvalifikacija u okviru Bolonjskog procesa, koji će definisati obrazovani sistem i pomoći obrazovni sistem u Republici Srbiji.

Veoma važan posao koji Srbiju čeka na jasno definisanom evropskom putu jeste usklađivanje domaćih propisa i zakonodavstva sa zakonodavstvom EU. S tim u vezi postoje objektivne potrebe da se kvalifikacioni okvir uveže sa evropskim i da se omogući slobodan protok znanja između zemalja članica i Srbije, koja usvajanjem ovog zakona dokazuje svoj jasan evropski put.

Državna uprava treba sa Evropskim okvirom kvalifikacija da napravi zajednički nacionalni kvalifikacioni okvir, koji treba da napravi zajedničku platformu za zapošljavanje građana u Republici Srbiji. Ovim se omogućava transfer i priznavanje kvalifikacija pojedinaca, čime se povećava transparentnost i međusobno poverenje i priznanje kvalifikacija, a time i efikasnost i priznavanje kvalifikacija na evropskom tržištu radne snage. Ulaskom Srbije u EU građani Srbije biće spremni za rad van granica Srbije. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Zeljug.

Reč imma ministar Mladen Šarčević.

Izvolite, ministre.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Ako dozvolite, možda je i zloupotreba ove govornice, ali mislim da sam dužan da obavestim javnost da je preminuo Danilo Ž. Marković, dugogodišnji ministar prosvete u pet vlada, i prosto je moja neka moralna dužnost da mu na ovaj način odam neku vrstu poštę.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre Šarčeviću.

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik Ljiljana Malušić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč imma narodni poslanik Ljiljana Malušić.

Izvolite.

LJILJANA MALUŠIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima iz Ministarstva, dame i gospodo narodni poslanici, moj amandman glasi – afirmacija stečenih kvalifikacija, kapitalizacija stečenih znanja u cilju sveukupnog razvoja Republike Srbije, sa posebnih osvrtom na smanjenje socijalnih razlika.

Naime, donošenjem zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija i njegovom implementacijom verujem da će doći do veće uključenosti građana u celoživotno obrazovanje. Takođe će omogućiti bolju prepoznatljivost naših kvalifikacija i njihovu uporedivost sa Evropskim okvirom kvalifikacija.

Zakon o nacionalnom okviru kvalifikacija garantuje, pre svega, kvalitet stečenog znanja, kao i to da se sistem kvalifikacija prilagođava realnim potrebama privrede. Jedinstveni nacionalni okvir kvalifikacija prvi put će omogućiti da svako iskustvo, svako znanje bude izmereno i vrednovano. Donete kvalifikacije doneće preglednost i transparentnost i, što je najvažnije, standard koji će biti prilagođen složenim potrebama tržišta rada. Ovaj sistem podstiče pojedinca da se usavršava tokom celog života pod jednakim uslovima, uvažavajući rodnu ravnopravnost, nacionalnu, versku i svaku drugu različitost.

Cilj obrazovanja je da mladi stiču funkcionalna i primenljiva znanja, a ne reproduktivna znanja. Jedan od osnovnih razloga slabog zapošljavanja mlađih jeste, pre svega, nedostatak veština potrebnih poslovnom svetu i na to ukazuju, pre svega, kompanije, a zatim i nevladine organizacije, odnosno civilna društva. Po proceni Svetske banke Srbija se nalazi na 10. mestu po brzini izdavanja građevinske dozvole. To govorim zato što je danas Srbija dobro mesto za investiranje. Na taj način otvaramo nova radna mesta, punimo budžet Republike Srbije i smanjujemo siromaštvo, kao i socijalne razlike. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, koleginice Malušić.

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik Stanislava Janošević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

STANISLAVA JANOŠEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Pored toga što smo svedoci da Ministarstvo privrede radi na formiranju takvog poslovnog ekonomskog ambijenta za privlačenje stranih investitora, ja uporno u razgovoru naglašavam značaj onoga o čemu govori ministar Knežević kada su u pitanju mikro, mala i srednja preduzeća, o tome koliko je bitno da omogućimo njihov izlazak na domaća, ali i strana tržišta i njihovu saradnju sa velikim kompanijama.

Veoma dobar primer saradnje lokalne samouprave i mikro, malih i srednjih preduzeća, domaćih, dakle ne samo stranih investitora, jeste grad Zrenjanin. Mi smo formirali takvu poslovnu klimu i ambijent da domaća preduzeća, investitori na teritoriji našeg grada koji dugo godina posluju imaju potrebu za proširenjem svojih proizvodnih kapaciteta.

Neki od njih su *MV Invest*, *Union–Impex „Momo“* i mnogi drugi. Njihove investicije u budućem periodu, tj. u narednih nekoliko dana biće sigurno veće od 600.000 evra. Već poznata i atraktivna lokacija Aviv parka postaje sve zanimljivija investitorima i neki od njih će u blizini, na obližnjim parcelama nastaviti svoje poslovanje, dok će *MV Invest* to učiniti u jugoistočnoj industrijskoj zoni.

Zaista sam prezadovoljna činjenicom da Zrenjanin opravdava tradiciju dobrog domaćina i sigurnog partnera, stoga podnosim ovaj amandman koji će umnogome doprineti afirmisanju unapređenja privrede.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Goran Nikolić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Zvonimir Đokić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Zvonimir Đokić.

Izvolite.

ZVONIMIR ĐOKIĆ: Zahvalujem, poštovani predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, poštovani narodni poslanici, podneo sam nekoliko amandmana u cilju afirmacije vojnog školstva. Sveukupnim razvojem Republike Srbije unapređuje se i sistem odbrane. Za sticanje opštih i specijalizovanih znanja i veština potrebnih za unapređenje sistema odbrane nadležno je vojno školstvo.

Vojna akademija je danas prepoznatljiva nacionalna visokoškolska institucija, koja već 163 godine školuje kvalitetan vojni kadar, od srednjoškolskog u vojnoj gimnaziji, do najvišeg nivoa generalštabnog stručnog usavršavanja i posle diplomskih naučnih studija. Cilj školovanja na Vojnoj akademiji je obrazovanje i osposobljavanje kadeta i oficira za odgovarajuće dužnosti u rodu, službi, u skladu sa misijama i zadacima vojske i sticanje znanja neophodnih za dalje usavršavanje.

Univerzitet odbrane prvi je univerzitet takve vrste u regionu i zadužen je za akademsko obrazovanje oficira, rodova i službi i njihovo kontinuirano

usavršavanje u struci. Osim toga, ova visokoškolska institucija objedinjava obrazovni i naučnoistraživački rad kao komponente visokog obrazovanja za potrebe Ministarstva odbrane i Vojske.

Vojna akademija je integrisana u sistem visokoobrazovnih ustanova Republike Srbije i akreditovana je za pet studijskih programa na osnovnim studijama i četiri studijska programa na master studijama.

Medicinski fakultet VMA je jedinstven u zemlji i regionu po tome što objedinjuje medicinski i vojni poziv. Medicinski fakultet VMA primenjuje savremene pristupe i saznanja iz oblasti medicinskih nauka kroz organizaciju i reorganizaciju školovanja u sistemu odbrane. Studijski programi su integrisane akademske studije medicine, šest akademskih specijalizacija, tri modula doktorskih akademskih studija i specijalističke i superspecijalističke studije iz oblasti medicine.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Radoslav Jović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Radoslav Jović.

Izvolite.

RADOSLAV JOVIĆ: Dame i gospodo, ako istovremeno radimo na ostvarenju dva strateška cilja, s jedne strane na poboljšanju zdravstvenog stanja nacije i, s druge strane, na stvaranju ambijenta za rađanje više dece, dobićemo sjajnu budućnost Srbije. Kada govorimo o kapitalizaciji znanja, pre svega mislim na zdravstveni sistem, na zdravstvenu zaštitu stanovništva, istakao bih jedan termin koji govori o mobilnosti kadrova. Šta hoću da kažem? Navešću jedan primer.

Danas je smrtnost od kardiovaskularnih oboljenja na prvom mestu. Ako omogućimo kadrovima da po jednoj piramidalnoj strukturi budu mobilni i vrše edukaciju kadrova, dobićemo brzu transmisiju znanja. Šta to podrazumeva? Ako naši vrhunski stručnjaci iz određenih oblasti odlaze u inostranstvo na najbolja mesta da se usavršavaju i ako posle toga to svoje znanje prenose na svoje kolege u unutrašnjosti Srbije u bolnicama, centrima itd., veoma brzo ćemo dobiti sposobljene kadrove koji će moći i najsloženije intervencije da rade i u unutrašnjosti Srbije. Time postižemo ravnomeran razvoj zdravstvene zaštite i postižemo da nam smrtnost od ovih oboljenja, i nekih drugih, bude znatno niža, a invaliditet koji odnosi sposobnost ljudi i ogroman novac iz budžeta Srbije će na taj način biti sačuvani. Dakle, govorim o mobilnosti kao jednom od metoda razvoja i kapitalizacije znanja u Srbiji.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, dr Joviću.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik prof. dr Marko Atlagić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik prof. dr Marko Atlagić.

Izvolite.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovani potpredsedniče, ukupna stečena znanja moraju biti odraz intelektualnih, moralnih, radnotehničkih, estetskih i kulturnih kompetencija.

Da su pojedini novinari, kao što su Cvijetin Milivojević, Olja Bećković i pojedini univerzitetski profesori, kao što je Slobodanka Turajlić, posedovali kulturne kompetencije, ne bi na N1, CIA televiziji, sve poslanike SNS-a, rukovodstvo SNS-a i njihove glasače nazvali magarcima, idiotima i ljudskim nulama. Tako su predsednicu Narodne skupštine Republike Srbije, Maju Gojković, nazvali: „lažljivica, nepristojna, ništa ljudsko nema u sebi, svaka laž, spremna na sve“.

Ovakvu satanizaciju nisam video na našim prostorima. Bajnoj profesorki, doktorki, bivšoj pomoćnici ministra prosvete, Turajlićki, preporučujem da sve ove izraze, poštovani građani, koje ste čuli, uokviri i okači o zid svoje dnevne sobe da se svakodnevno iz sata u sat podseća na svoju bogatu demokratsku i civilizacijsku kulturu, koju uvažena profesorka poseduje.

Moralne kompetencije su osnove delovanje svakog čoveka, pa i političara. Da je Vuk Jeremić posedovao moralne vrednosti, ne bi lagao, da nemačka kancelarka Angela Merkel ne želi da primi predsednika Republike Srbije, Aleksandra Vučića, u Berlinu, a predsednik Vučić je već sutradan, naočigled ne samo građana Republike Srbije nego čitavog sveta oputovao na sastanak sa Angelom Merkel u Berlin i vodio veoma značajne razgovore za našu zemlju.

Zato je ovaj amandman veoma bitan, kako bi budući srpski državnici u liku Vuka Jeremića i univerzitetski profesori u liku Slobodanke Turajlić posedovali bar minimum moralnih kvaliteta. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik dr Darko Laketić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, doktore Laketiću.

DARKO LAKETIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani predsedavajući, poštovani ministre sa saradnicima, uvažene kolege narodni poslanici, pre svega ovim predloženim amandmanom želeo sam da dodatno ukažem na značaj zadataka i ciljeva nacionalnog, odnosno funkcionalnonacionalnog sistema kvalifikacija.

Ono što smatram da je najbitniji institut ovog zakona jeste obezbeđivanje kvalitetnog osposobljavanja, odnosno kvalifikacija ljudskih potencijala. Za SNS ljudi predstavljaju resurs koji treba čuvati i treba negovati. Naravno da taj resurs treba i profesionalno oblikovati u skladu sa potrebama tržišta, ako govorimo o profesionalnoj transformaciji i ulaganju u taj resurs.

Ono što smatram takođe vrlo značajnim jeste da je došao trenutak da konačno država obezbedi kvalitet kvalifikacija u smislu i diploma i sertifikata, jer

u jednom dužem vremenskom intervalu, nažalost, upravo taj element je nedostajao u našem obrazovanju, obezbeđivanje kvaliteta.

Pored kadrova kojima se obezbeđuje taj kvalitet, siguran sam da je neophodno obezbediti i valjana učila, s jedne strane, ali i valjan prostor. Upravo taj prostor o kome govorimo, a vezan je za ustanove obrazovanja... Ja ću navesti šta su to Ministarstvo prosvete i Kancelarija za javna ulaganja uradili u gradu odakle ja dolazim, a to je Prokuplje. Kompletno je rekonstruisana Škola „Ratko Pavlović Ćićko“, rekonstruisana je Škola „Nikodije Stojanović Tatko“, kompletna rekonstrukcija Srednje poljoprivredne škole, rekonstruisana sva isturena odeljenja sa toaletima – za ovu godinu odobrena su sredstva za gimnaziju i medicinsku školu u visini preko sto miliona – i Sportska sala „9. oktobra“. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, doktore Laketiću.

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik Tijana Davidovac.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, koleginice.

TIJANA DAVIDOVAC: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, u Republici Srbiji uspostavlja se jedinstven nacionalni okvir kvalifikacija kojim su obuhvaćeni svi nivoi i vrste kvalifikacija bez obzira na način sticanja i životna doba u kome se one stiču. Na taj način se omogućuje integracija i koordinacija postojećeg sistema kvalifikacija. Reformskim procesom će se unaprediti obrazovni sistem tako da iz njega izlaze kompetentni pojedinci koji mogu da odgovore na potrebe tržišta rada, društva kao celine, ali da zadovolje i svoje lične potrebe.

Ulaganjem u obrazovanje unapređuje se privredni i ekonomski razvoj Republike Srbije, što utiče i na povećanje regionalne saradnje, što je jedan od prioriteta naše zemlje. Nacionalni okvir kvalifikacija povezuje standarde kvalifikacija i standarde zanimanja i kroz registar ih predstavlja građanima i poslodavcima. On jasno definiše koje veštine i sposobnosti poseduje pojedinac nakon stečenog obrazovanja i koju vrstu posla može da obavlja.

Uspostavljanjem i implementacijom nacionalnog okvira kvalifikacija u Srbiji u cilju povezivanja sa drugim zemljama koje primenjuju svoj nacionalni okvir i naša zemlja će se uključiti u evropski sistem kvalifikacija, što će znatno doprineti rešavanju problema, zapošljavanju stanovništva i unapređenju razvoja društva i tržišta u celini.

Nacionalnim okvirom kvalifikacija definiše se prostor u kom se kvalifikacije uspostavljaju, opisuje se nivo i vrsta kvalifikacija, nadležna tela i procesi koji su u vezi sa uspostavljanjem sistema kvalifikacija, uz uvažavanje specifičnosti nacionalnog obrazovnog sistema, principa evropske obrazovne prakse, posebno evropskog okvira kvalifikacija. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2 amandman je podneo narodni poslanik Veroljub Arsić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik Tanja Tomašević Damnjanović.

Izvolite, koleginice.

TANJA TOMAŠEVIĆ DAMNJANOVIĆ: Hvala vam, poštovani predsedavajući.

Poštovani gospodine ministre sa saradnicima, kolege i koleginice narodni poslanici, amandman koji sam podnela na član 2 Predloga zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije ide u pravcu da se poveže afirmacija stečenih kvalifikacija sa unapređenjem pravosudnih institucija.

Za sveukupni razvoj Republike Srbije veoma je bitno efikasno funkcionisanje pravosudnog sistema i uopšte rad na unapređenju pravosudnih institucija. Srbija je u tom cilju donela Nacionalnu strategiju reforme pravosuđa za period od 2013. do 2018. godine, kojom je usledila faza unapređenja, odnosno preciznog definisanja usvojenog pravnog okvira, institucionalno i profesionalno jačanje kapaciteta formiranih institucija Državnog veća tužilaca, Visokog saveta sudstva i Pravosudne akademije, kao i povezivanje procesa reforme pravosuđa sa procesom evropskih integracija.

Početkom rada Pravosudne akademije uspostavljen je pravni institucionalni okvir savremenog obrazovanja sudske službe, tužilaca i ostalih lica zaposlenih u pravosuđu. Tokom proteklete dve godine počele su sa radom dve regionalne kancelarije odeljenja Pravosudne akademije u Novom Sadu i Kragujevcu, koje su do sada organizovale više od 200 obuka za nosioce pravosudnih funkcija i broj sudske službe, zamenika javnih tužilaca, sudijskih i tužilačkih saradnika, koji su stručna znanja usavršavali na akademiji, kroz stalnu i specijalističku obuku, samo u jednoj godini iznosi blizu deset hiljada.

Od jačanja stručnosti nosilaca pravosudnih funkcija, ali i zaposlenih u pravosuđu, zavisi krajnji efekat koji svi želimo da postignemo, a to je poverenje građana u pravosudni sistem i jednak pristup pravdi. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 2 amandman je podnela narodni poslanik dr Desanka Repac.

Reč ima Desanka Repac.

DESANKA REPAC: Moj amandman se odnosi na unapređenje zdravstvene zaštite u okviru kapitalizacije stečenih znanja.

Ovaj zakon afirmiše stečene kvalifikacije, afirmiše jednake mogućnosti kvalifikacija zasnovane na potrebama tržišta rada. Zakon uspostavlja jedinstven nacionalni okvir koji obuhvata sve vidove i vrste kvalifikacija. Uspostavljanjem NOKS-a biće definisano šta svaki pojedinac može i zna da radi, shodno stečenim kvalifikacijama. Od toga benefite ostvaruju poslodavci i pojedinci, pa i društvo. Poslodavac će imati uvid u to ko i šta na tržištu radne snage zna da radi. Posebno

je to važno za strane investitore, koji ne poznaju stepen obrazovanja zemlje u kojoj posluju.

Svi očekujemo da lekar koji nas leči ima odgovarajuću kvalifikaciju, a to znači da ima znanje, veštinu, stavove, sposobnosti. Jedino što u životu niko ne može da vam uzme, to je znanje. Zato se okrenimo nauci. U Evropi se na kvalitet zdravstva pojačano gleda posle proglašenja cilja Svetske zdravstvene organizacije – „Zdravlje za sve“.

Kod nas se desio preporod za vreme Vlade Aleksandra Vučića. Zdravstvo = celoživotno učenje. Zdravstvo je segment koji dotiče sve nas, koji treba da prati sve inovacije, sva dostignuća Svetske zdravstvene organizacije. Treba da se brzo implementiraju sve inovacije preventivnih mera, obrazovanje ljudskih faktora, inače vrsnih stručnjaka koje poseduje Republika Srbija. Zakon treba da obezbedi prepoznatljivost kvalifikacija stečenih u Republici Srbiji sa kvalifikacijama stečenim u drugim državama.

PREDSEDAVAJUĆI: Vreme.

DESANKA REPAC: U redu, hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na naslov iznad člana 3 amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč?

Reč ima prof. dr Dubravko Bojić.

Izvolite.

DUBRAVKO BOJIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ja još jednom moram da izrazim svoje neslaganje zato što ovoliko vremena raspravljamo o najmanje bitnom zakonu u oblasti obrazovanja.

U članu 3 ovog glomaznog naslova Predloga zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija naveli ste njegove ciljeve. Jedan od njegovih ciljeva, pod brojem 9, glasi – obezbeđivanje uporednosti i prepoznatljivosti kvalifikacija stečenih u Srbiji sa kvalifikacijama stečenim u drugim zemljama.

Tako sam svojim amandmanom tražio brisanje celog člana, jer je predloženi tekst predviđen kroz više članova ovog zakona, a vi u obrazloženju neprihvatanja ovog amandmana navodite – amandman se ne prihvata iz razloga što formulacija iz Predloga zakona na adekvatan način doprinosi unapređenju obrazovnog sistema Republike Srbije i njegovim povezivanjem sa Evropskim okvirom kvalifikacija.

Vlada Republike Srbije kroz ove predloge zakona koje dostavlja Narodnoj skupštini na izglasavanje toliko napadno forsira prilagođavanje i usaglašavanje sa propisima Evropske unije, zapostavljajući sopstvene potrebe i potrebe tržišta rada, koje, kako i sami kažete, karakteriše neuređen sistem kvalifikacija i otežana komunikacija sa svetom rada.

Pored naziva kvalifikacije i dužine školovanja poslodavci obično i ne raspolažu nikakvim podacima o tome šta kandidati znaju da rade i za šta su osposobljeni. Imamo i dalje problem neusklađenosti između ponude i potražnje na tržištu rada, kao i rastuću nezaposlenost, naročito mladih ljudi, što je jedan od glavnih razloga njihovog odlaska iz zemlje. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, profesore Bojiću.

Na član 3 amandman su zajedno podneli narodni poslanici Goran Ćirić, Balša Božović, Gordana Čomić, Nataša Vučković, Vesna Marjanović, Dejan Nikolić, Maja Videnović, Radoslav Milojičić, Tomislav Žigmanov i Veroljub Stevanović.

Reč ima narodna poslanica Gordana Čomić.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem.

Amandman kojim predlažemo promenu redosleda, smatrajući je adekvatnijom, pokušaću da vam argumentujem sa krajnjim ciljem da prihvate ovaj amandman u toku rasprave.

No, prva stvar je zanimljivost da naš amandman nije prihvaćen uz obrazloženje da je predlog Vlade celishodniji, dok amandmani kolega iz vladajuće većine, koji su se zaista potrudili da stave nacionalni okvir kvalifikacija u sve moguće sektore, nijedan nije prihvaćen, a većina sa obrazloženjem da nije u skladu sa konцепцијом Predloga zakona, a u odnosu na naš amandman, gde je vaše rešenje samo celishodnije.

Zašto ilustrujem ovim obrazloženjima jednu staru istinu, da stvari nikad nisu onakve kakve izgledaju da jesu? Niti odbijanje amandmana da nisu u skladu sa konцепцијom zakona kolega iz vladajuće koalicije, niti obrazloženje da je vaše rešenje celishodnije ne стоји, samo izgleda da стоји. No, dobro. Šta želimo ovim amandmanom? Da navedene ciljeve nacionalnog okvira poređamo po sledećem redosledu – prvo, obezbeđivanje prepoznavanja i priznavanja neformalnog i informalnog učenja. To zaista smatram prioritetom, zato što je to prava inovacija i ono što bi trebalo da menja odnos prema učenju i znanju u društvu uopšte.

Ja spadam u možda retke koje imate priliku da srećete koja vrlo visoko ceni akcije opismenjavanja u jednopartijskom društvu večernjih škola i kurseve raznih vrsta. Ne zato što su bili ideološki, to na stranu da li su ili nisu, nego zbog toga što je tako pokušano da se podigne ugled, stav, da je znanje ono što nam svima treba. I kao što to smatram važnim za ta vremena, tako za ovo doba smatram da je ovo prioritet.

Drugo, obezbeđivanje razumljivosti, preglednosti i transparentnosti kvalifikacija, kao i njihove međusobne povezanosti. To je logično drugo po redu. Ako ste već stavili informalno i neformalno učenje u prioritet, onda je logično da iz toga proiziđe da imamo jasan spisak – transparentnost kvalifikacija koje tako zaslužujemo i onda možemo da prepoznamo u nacionalnom okviru kvalifikacija.

Unapređenje pristupa fleksibilnosti puteva i prohodnosti u sistemu formalnog i neformalnog obrazovanja. Ova treća je po nama jedna od retkih koje ja umem da čitam u zakonima, koja se direktno vezuje za ljudska prava, od kojih je jedno dostupnost za obrazovanje.

Razvoj standarda kvalifikacija zasnovanih na potrebama tržišta rada i društva u celini. Ja sam imala amandman od kojeg sam odustala nakon diskusije u poslaničkoj grupi i imam vrlo kritičan stav prema lakoći kojom se u našem društvu i u još nekim državama, što članica, što kandidatkinja za Evropsku uniju, govori o toj lakoći potrebe tržišta rada, privrede i obrazovanja, kao da nemamo iskustvo koliko to teško ide i kao da ne znamo šta je potrebno da se desi u sferi kapitala da bi ovo moglo da radi, a što se ne dešava čak ni u razvijenijim zemljama, izuzimajući dve ili tri zemlje, uglavnom skandinavske zemlje, Nemačku, Holandiju i Dansku; Francusku izuzimam skroz, ona ima potpuno drugačiji, socijalistički pristup svemu. No, ostavila sam vas bez mog amandmana brisanjem.

Orijentisanost celokupnog obrazovanja na ishode učenja kojim se izgraduju kompetencije definisane standardom date kvalifikacije. To ova tačka pet, koju u suštini ne menjamo, menjamo prvi redosled, ali jedna od retkih koja uvodi meritokratiju, da se vrednjujete na osnovu neutralnih, objektivnih kriterijuma o tome za šta ste vi u stvari sposobni. Meritokratija kao jedna evropska ili evroatlantska, kako hoćete, srž uspešnih društava. Ako uspevam da se „izmerim“ sa nekim samo na osnovu neutralnih kriterijuma, ja sam dobra i za društvo i za sebe. Ako vam je neko telefonirao da ja baš valjam, možda će meni valjati, meni ne bi, ja se toga etički gadim, ali za društvo neće valjati.

Afirmisanje značaja ključnih, opštih i međupredmetnih kompetencija za učenje tokom celog života. Ovo je jedna stvar o kojoj svi treba da učimo. Zašto je važno potvrditi koliko treba da budu važne opšte i međupredmetne kompetencije za učenje celog života? Volja da se učahurite u bilo kom trenutku svog života, iskušenje kome ne odolite pa upadnete u zaborav radoznalosti i stav da sve znate jeste crv truleži svake osobe na personalnom nivou. Tako umirete ne kao dete koje je nešto učilo, kao odrastao čovek, koje je savladalo znanja pa počelo da kreira nešto, nego kao osoba kojoj je evolucija dala radoznalost i imaginaciju kao ključne poluge saznavanja svega u svetu. To je celoživotno učenje. Zato ja mislim da treba da bude prvo u prioritetima.

Uporedivost i prepoznatljivost kvalifikacija stečenih u Republici Srbiji sa kvalifikacijama stečenim u drugim državama. Ovo je u suštini jedna od onih odredbi za koje bih ja rekla – relativno dobro stojimo, ako poredite meritokratski kako prolaze naše kvalifikacije u društvima gde nam se mere kvalifikacije. Mogu da budem i maliciozna pa da pričam o priznavanju diploma Prištine i Beograda, ali nije to tema. Tema je da zaista kroz ove kriterijume razumemo šta je ono što treba da menjamo.

Uz možda neprimeren poetski zaključak, rekla bih da je ključno što treba da menjamo da nam u svakoj drugoj rečenici bude Dositej Obradović i „Knjige, braćo, knjige, a ne zvona i praporce“, koliko god to zvučalo posle dva veka da je nepotrebno. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima ministar Mladen Šarčević.

Izvolite, ministre.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Izvinjavam se, ali nisam ni shvatio pravnike i ljudе koji su radili na tekstu da su nekim redosledom hteli da poređaju značaj svake od ovih tačaka. Tako da bih ja neki svoj redosled možda drugačije napravio, ali mi je bitno da se slažemo oko suštine – ako zasnivamo društvo na vrednosti svojih i ličnih sposobnosti i svega toga, upravo na tome radimo. Znači, uvođenjem raznih eksternih vidova ocenjivanja, počev o državne mature, projekata koji će dovesti dogleđe da nema jurnjave samo za nekom ocenom i za nameštenim rezultatom nego za vidljivim i meritornim rezultatom od koga meni zavisi i karijera i budućnost i sreća društva.

Naravno da se moramo porediti uvek i sa nekim društvima koja su nama bliska. Ja zaista sa mnogo kolega imam komunikaciju u celoj Evropi, pa i šire, jer jednostavno želim da vidim gde smo mi sada u odnosu na same sebe i gde tu treba da požurimo. Tako da se potpuno sa vama slažem da su ove vrednosti stvarno jako bitne i da su ti ciljevi postignuti ovim zakonom. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

NIKOLA SAVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, podneo sam amandman na član 3 Predloga zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije.

Svojim amandmanom sam tražio da se na bolji i razumljiviji način definiše transparentnost kvalifikacija i njihova međusobna povezanost. Vlada, naravno, nije prihvatile ovaj amandman, i to je njeno pravo, ali ja ću samo kroz par primera pokušati da dokažem da Vlada nije bila u pravu i da je ipak trebalo da prihvati ovaj amandman koji sam ja podneo.

To ću pokazati na primeru prekvalifikacija i dokvalifikacija u srednjim školama. U ovoj oblasti ne postoje jasni podzakonski akti koji bi upućivali na to čime treba da se rukovodi kod priznavanja određenih predmeta, odnosno određenih ispita kod prekvalifikacije ili dokvalifikacije kada se prelazi sa jednog na drugo zanimanje. Doduše, postoje neki podzakonski akti, ali oni su totalno neprecizni i iz njih se ne može ništa zaključiti čime treba da se rukovodi.

U praksi postoji veliki broj različitih primera od kojih su neki potpuno absurdni. Ja ću navesti samo jedan takav slučaj. Recimo, jedan diplomirani mašinski inženjer završi mašinski fakultet, ne može naći posao sa svojom

stručnom spremom, sa odgovarajućim stepenom stručne spreme, pokuša da nađe neki drugi posao i, recimo, nađe posao na nekom tehničkom pregledu vozila. Znamo da je to posao koji zahteva četvorogodišnje zanimanje mašinske ili saobraćajne struke i, naravno, taj posao će verovatno biti privremen za njega dok ne nađe neki odgovarajući, ali ako je to lice, odnosno takav mašinski inženjer, pre mašinskog fakulteta završio gimnaziju, on formalno ne zadovoljava uslove da radi na takvom tehničkom pregledu. I šta se onda dešava?

Ilustrovaću jednim primerom, kroz jedan predmet. Predmet Mašinski elementi izučava se na mašinskom fakultetu, i to u veoma širem obimu nego što je to slučaj u srednjoj školi. Komisija koja tamo upoređuje svedočanstva i gleda o čemu se radi, vidi da takva osoba nije imala taj predmet i ustanavlja da taj mašinski inženjer mora kod prekvalifikacije da polaže predmet o kojem je reč. Da absurd bude veći, diplomirani mašinski inženjer ima pravo da taj isti predmet predaje u toj istoj školi gde mora da vrši prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju. Naravno, tih slučajeva ima još mnogo.

Kada smo već kod ove prekvalifikacije i dokvalifikacije, postoje tu još neki drugi različiti problemi gde treba doneti čitav niz podzakonskih akata koji će regulisati ovu oblast, jer zasada u ovoj oblasti Vlada bukvalno, da ne kažem neki izraz, stvari tumači kako ko hoće, ili onako kako mu se sviđa ili onako kako mu se čini da je to najbolje u datom trenutku. Svaka obrazovna ustanova koja se bavi prekvalifikacijom ili dokvalifikacijom formira svoju internu komisiju koja treba da ustanovi koji su to ispiti, odnosno predmeti koje treba priznati, a koji su ispitni, odnosno predmeti koje ne treba priznati i koji treba da se polažu.

Sada, znamo da se nazivi predmeta vrlo često menjaju, a zavisno od zanimanja do zanimanja nazivi predmeta su gotovo identični, sa vrlo malom razlikom, ali suština je potpuno ista. Znači, gradivo koje se izučava je apsolutno ili gotovo identično, ali te komisije unutar obrazovnih ustanova ne rukovode se time da li je neko gradivo slično ili približno slično ili u najvećoj meri slično, nego se rukovode činjenicom da škola, obrazovna ustanova, treba da ima finansijsku korist iz toga i kaže – aha, nije potpuno isti predmet, naziv predmeta, mora ponovo da ga polaže. Znači, to je baš zbog toga, zbog nedostatka ovih podzakonskih akata i zato, gospodine ministre, treba da, kada ovaj zakon zaživi, kada se stavi u promet, ozbiljnu pažnju posvetite i ovoj stvari, jer ovo je zaista veliki problem.

Hajde još jedan primer. Recimo, ovde sam naveo primer diplomiranog mašinskog inženjera, ali imamo lice koje je završilo elektrotehničku školu i sada treba da se prekvalificuje u neko od zanimanja mašinske, saobraćajne, građevinske ili neke druge struke, sasvim je svejedno. Opet komisija o kojoj sam ovde govorio, znači interna komisija obrazovne ustanove, pogleda tamo, oni imaju predmet, recimo, Elektrotehnika sa elektronikom, a ovo lice nije imalo takav predmet, ali je, recimo, imalo predmet Elektrotehnika I, Elektrotehnika II, Elektronika I, Elektronika II, ali formalno gledajući, a pre svega vodeći računa o

finansijskim interesima škole, jer se ispiti naravno plaćaju, kaže – vi morate, oprostite, kod prekvalifikacije, odnosno dokvalifikacije, da polažete taj ispit. Još ako se desi da u dotičnoj školi imamo profesore kod kojih je teško položiti, pa onda zaista neko ko je završio elektrotehničku školu može da ima veliki problem sa predmetom iz oblasti elektrotehnike koju je deset ili ko zna koliko puta više izučavao u matičnoj školi.

Kada sam već za govornicom, da kažem još jednu stvar. Danas se u ovom sali mnogo razgovaralo o gradu Nišu, inače ja dolazim iz Niša, i pre svega zbog građana Niša, o Aerodromu „Konstantin Veliki“ koji treba da potpadne pod ingerenciju Republike Srbije. O tome su najviše govorili ljudi koji nisu iz Niša i ljudi koji su nekada živeli u Nišu a više tamo ne žive. Zaista ovu materiju ne želim da koristim u dnevnapolitičke i stranačke svrhe da bih neke poene sabirao, ali želim da kažem da kao pripadnik SRS i moja stranka imamo stav o ovome, a o tome će obavestiti javnost na sednici Skupštine grada Niša koja će biti uskoro zakazana.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima ministar Mladen Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Poštovani kolega, dosta toga ste u pravu. Ovo što ste opisali je bilo godinama, a i sada je. Upravo se to menja. Doneli smo ovde u Parlamentu sistemski zakon o obrazovanju i posebne zakone, da podsetimo, o osnovnoj, srednjoj školi, predškolskom, gde se sada menjaju ovi odnosi. Znači, neće moći neko da se sada igra da bi uzeo pare i da izmišlja predmete. Upravo ste sve rekli što je trenutno prisutno. Mi sada idemo na definisanje ishoda. Znači, imate kompetencije, sami ste rekli, za koju je oblast taj čovek. Da li je to bilo u tih pet predmeta, znači, proverom tih njegovih znanja i ishoda više se ne mora tražiti da polaže, to će se i desiti.

Naravno da se rade podzakonska akta u tom smislu, jer to je logično. Sve ste rekli što i treba da bude logično u tom smeru, jer, recimo, bilo je i obrnutih slučajeva, da u vreme devedesetih mašinski inženjer, nemajući tada posla, sad su traženi, radi u osnovnoj školi kao nastavnik tehničkog obrazovanja. Naravno da se mora položiti i pedagogija i pedagoška psihologija, znate i sami, metodika nastave i sve drugo. Tako da se sada od svega ovoga priprema potpuno drugačije i upravo traženje ishoda, znači, kompetencija koje se sada procenjuju dovode do povoljnijeg stava svakog kandidata koji ih ima. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Da li neko želi reč?

Reč ima Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Danas smo više sati slušali obrazlaganja amandmana poslanika vlasti, nekako nisu imali baš mnogo veze ni sa Predlogom

zakona ni sa onim što je cilj zakona, pa zbog javnosti da se podsetimo, radi se o Nacrtu zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije.

Danas su neki poslanici ceo dan ponavljali NOKS, NOKS, NOKS, pa s obzirom na obrazloženje, moglo se pomisliti da neki misle na salon keramike, pločica i opreme za kupatilo u Cara Dušana u Zemunu ili na Ibarskoj magistrali kod Metroa, tako se zove.

Amandman koji smo mi podneli na član 3, zapravo podneli smo više amandmana. Najpre smo predložili da brišete ovaj član. Niste hteli jer to suštinski zadire u zakon. Moj predlog je u amandmanu koji sam ja podnela zapravo da se dodaju ovde... Vi ste rekli da su ciljevi, između ostalog, razvoj standarda kvalifikacija zasnovanih na potrebama tržišta rada i društva u celini, a mi kažemo – tržišta rada, naučne javnosti i društva u celini. Zaista ne vidimo šta je sporno da se ovaj amandman prihvati.

Kažete vi da ne možete da prihvate amandman jer on nije suštinski, već se predlaže drugačija jezička formulacija. Ne radi se samo o drugačijoj jezičkoj formulaciji. Znate, dodavanje izraza „naučna javnost“ nije samo drugačija jezička formulacija. Interesantno je to što kažete da ovaj amandman ne prihvataste zato što nije suštinski, a onaj koji je suštinski ne prihvataste zato što nije u skladu sa konceptom zakona.

Dakle, lepše je da kažete – nećemo prihvati nijedan amandman poslanika SRS. Naravno, nas ni to neće sprečiti da i ubuduće podnosimo amandmane, da i ubuduće obrazlažemo svoje amandmane. Ono u šta ne ubedimo ministra i vladajuću većinu, ubedićemo svakako građane Srbije. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, koleginice Radeta.

Na član 3 amandman su zajedno podneli narodni poslanici Zoran Živković, Marinika Tepić, Jovan Jovanović, Sonja Pavlović i Aleksandra Čabraja.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Nataša Jovanović.

Da li neko želi reč?

Reč ima Nataša Jovanović.

NATAŠA Sp. JOVANOVIĆ: Došli smo do 3. člana i ciljeva, što kaže gospođa Radeta, NOKS, ponavlja se, ali nacionalnog okvira kvalifikacija. Sada treba da kažemo šta je suština ovog zakona, a to je da se uskladjuju zanimanja sa potrebama tržišta rada. Naravno, zanimanja koja su proistekla posle uvođenja Bolonjskog sistema u našoj zemlji. Je li tako, gospodine Marinkoviću, pošto ste vi onaj klasičan i student i đak i doktorand...?

(Vjerica Radeta: Nije, sumnjiv mu je doktorat.)

Dobro, da li je sumnjiv, o tom potom, ja to nisam rekla, ovde dobacuju. Ali što se tiče sveukupne situacije, sad dolazimo do ključnog pitanja, gospodine ministre, koje je bitno za naciju. Zaista nije usko političko stranačko – da li je moguće da mi treba da gledamo u budućnost tako i u budućnost sve ove dece

koja stasavaju, i one koja sada imaju određena zvanja i znanja, da se pojedinci školju i da se ta individualizacija vrši za određenu struku? Da li je moguće da ono što su osnovne društvene vrednosti, obrazovanje, zvanje, što treba da bude društveni progres, kako je bilo otkad je uvedena prva osnovna naučna institucija u našoj zemlji, da sada sve to treba da se podredi samo zbog toga što neko kaže, a ovde smo čuli iz SNS spisak lepih želja, od Bujanovca do Horgoša, preko Ljubovije do Negotina, u ova dva dana...

To je lepo što oni sve to žele i kažu, ali to je nemoguće da se ostvari tek tako što je neka opština ili neka vlada, ova vlada sada Ane Brnabić, neka prethodna, napravila neki master plan i sada kažu – Evropa 2025. godine. To tako lepo zvuči kada se napiše, a da li su to ta obrazovanja koja će biti potrebna u Srbiji? Da li je isto kod mene u Kragujevcu i kod Nenada u Bujanovcu ili kod Krste u Priboju? Naravno da nije isto.

Ono što je potrebno u jednom gradu absolutno nema potreba da postoji u nekom drugom. Vi da ste, gospodine Šarčeviću, kada ste se opredeljivali šta ćete da studirate, tako razmišljali, a u to vreme su rekli možda – znaš šta, Mladene, dobro je da se ti baciš na pravne nauke, imaćeš siguran posao, recimo, u Pošti. Evo, gospođa Radeta je prvo svoje radno mesto imala u Pošti i došla je do izvrsnog pravnika, kao i kasnije zamenik ministra pravde. Vi ne biste to uradili, rekli biste – pa ja neću da budem pravnik. Je li tako? Mi ne možemo, dakle, sve da stavljamo u te okvire, a da ne razmišljamo o onome što je strateški važno za naciju i za buduće generacije. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima ministar Mladen Šarčević.

MLADEN ŠARČEVIC: Draga gospođo Jovanović, ja sam u šestom razredu osnovne škole odlučio šta ću da radim. Hteo sam da budem putopisac, ne nastavnik, kao onaj Milan Kovačević koji je radio one emisije, ali nije imao ko da me gurne pa sam otiašao da radim u školi, i svidelo mi se i tamo sam ostao celog veka.

Zaista se trudim da napravimo što je bolji mogući obrazovni sistem za decu Srbije, poštujući pre svega domaću pamet. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Reč ima Nataša Jovanović.

NATAŠA Sp. JOVANOVIĆ: Verujem da je dobro što ste ostvarili želju, međutim, to ne mogu sva deca. Neka koja su čak i odlučila da studiraju ono što žele, nisu se usaglasila sa potrebama tržišta rada.

Ovu repliku ću da ilustrujem primerom 3.500 agroinženjera u Srbiji u Nacionalnoj službi za zapošljavanje koji su prošle godine širom cele Srbije bez posla, u Srbiji koja može da doživi procvat razvojem poljoprivrede, ali ne na ovakav način kako uvoznički lobi uništava srpsku poljoprivredu, napravljeni su određeni pomaci, već kroz strateško partnerstvo ekonomsko.

Evo, govorimo o domenu poljoprivrede, sa Ruskom Federacijom. Sve što proizvedemo, možemo da izvezemo na široko rusko tržište. Neko misli to je tek tako priča. Evo, mi imamo saradnika i moram da pomenem njegovo ime, to je gospodin Miloje Stanković, on je spletom okolnosti odbornik i predsednik Opštinskog odbora naše stranke u Topoli, on i pre ugovora o slobodnoj trgovini sa Ruskom Federacijom, pošto je ugledan privrednik i voćar, izvozi iz topolskog kraja najlepše srpske, šumadijske jabuke na široko rusko tržište. Večeras može da ga zove još ne znam koliko hiljada Rusa, ali on više jabuka nema. Ali imali bismo jabuke kada bismo zaposlili ove inženjere, kada bismo, umesto raznim nevladinim organizacijama i na svakojake gluposti, taj novac usmerili u poljoprivredu. Tako bismo zaposlili ove ljude i oni bi bili sigurni da je njihovo obrazovanje uskladeno sa tržištem rada.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima ministar rada Mladen Šarčević.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Nemam nameru da repliciram – sve ste u pravu, na kraju krajeva – ali govorimo o nekom drugom sistemu.

Mi ćemo vrlo brzo imati jedan jak Dositej, to je informaciona mreža Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja. Radimo na tome, jer ovaj koji sada imamo nije baš potpun. Kada uredimo još malo visoko obrazovanje i njegov kvalitet i kada budemo pitali poslodavce imaju li kompletno izgrađen sistem, jer ovo nije dovršena priča, onda će jasno stajati sa čime se ne čeka posao, sa čime ga možete dobiti odmah. Ali ako vi želite da budete etnolog a znate da je tri godine čekanja na birou, pa ko da vas spreči? To je vaš izbor, to je vaša volja. Znači, ne govorim u potpunosti, ali jedan mali broj ljudi će sebi dati za pravo. Ja sam bio odličan student, imao stipendije sve, pa nisam dobio posao odmah, ali sam radio i u novinarstvu i nameštaj montirao i nije mi bilo teško. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Izvolite, gospodine Periću.

SRETO PERIĆ: Možda je dobro, gospodine ministre, za srpsku prosvetu da niste otišli iz Srbije, možda nije, videćemo. Član 3 ovog zakona govori o ciljevima zakona. Zabadava su svi i ciljevi i misija i vizija koju ovaj zakon predlaže, odnosno član 3 reguliše pred jednim slučajem.

Gospodine ministre, ja ću vam ispričati jedan slučaj, duboko ubeđen da to nije vrlo česta pojava, sa jedne strane, a sa druge strane sam potpuno siguran da nije ni usamljen.

Naime, radi se o Aleksandri Tabakov, koja je 2008. godine diplomirala i bila odličan student medicine, zatim je dobila stipendiju od Fonda za mlade talente preko Ministarstva za omladinu i sport, da bi svoje školovanje na master studijama nastavila u Madridu. Uvidevši da bi mogla dalje da usavršava svoju karijeru i po završetku specijalizacije, vratila se u Srbiju, odlučila je, i uz amin ili

blagoslov tog fonda, ostala je da završi specijalizaciju. Nakon povratka i završavanja specijalizacije nastaju njene muke.

Ovde, gospodine ministre, ne možete da se čupate da je to uradila Vlada pre vas ili neko drugi. Ova priča počinje 2015. i završava 2017. godine, kada ta mlada devojka, dobar stručnjak, radeći na nekim drugim poslovima kao što rekoste i vi da ste radili više različitih poslova, nije mogla da nađe posao ni u društvenim ustanovama, ni u privatnim, jer nije mogla da se izvrši nostrifikacija, odnosno prevod njene diplome.

Vrlo često, ranije gospodin Vučić, sada u ovo vreme gospođa Ana Brnabić, kaže da je Vlada jedan tim. Ovde se najbolje, preko ovog slučaja, ilustruje da Vlada nije jedan tim, pa su nju upućivali od Ministarstva za prosvetu, nauku i tehnološki razvoj do Ministarstva zdravlja, zatim Pokrajinskom sekretarijatu za zdravlje takođe, i ona nije uspela da reši taj svoj problem. Što je najgore, neki su joj izjavljivali kako bi joj najbolje bilo da se pokupi i vrati i svoj život nastavi u inostranstvu, tamo gde je ona i završila te svoje specijalizacije. Lekara ovde ima dosta, hvala bogu, i oni mogu da potvrde da je klinička farmakologija inače deficitarno zanimanje u Srbiji, a mi imamo jednog takvog stručnjaka koji je morao da potraži posao tamo negde na strani.

Ovo sam vam ispričao kasno, jer na ovom slučaju više ne može da se interveniše, ali da se ne bi dešavalo u budućnosti. Ovo nije morao da sazna ministar, ja to znam, jer ministar ima drugih, važnijih poslova, ali od nekog kome se ona obratila ovaj problem je morao da stigne do ministra. Morao je da se potrudi da mu ispriča, da to bude rešeno.

To je ono što sam vam juče rekao. Godine 1960, 1970. iz Srbije su odlazili ljudi sa najnižim stepenom obrazovanja, a sada imamo situaciju da to više nije tako. Najkvalitetniji, najobrazovaniji, najpismeniji odlaze iz Srbije i nisu sada to reke ni kolone, ali preduzmite nešto da biste to zaustavili.

PREDSEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Reč ima ministar Šarčević.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Ja sam relativno skoro upoznat sa ovakvim problemima, ne samo dotične koleginice Tabaković nego i drugih specijalizanata koji dolaze iz inostranstva. Mi kao Ministarstvo prosvete nismo mogli sami to da rešimo, jer to ne može ENIK/NARIK centar da prizna i nije svuda potpuna školska isprava po metodologiji kako mi to radimo. Negde je to jednogodišnja. Onda bi bila drugačija, srazmerno onome što mi priznajemo ovde po našem modelu i sve što dođe spolja. Mi smo se sa Ministarstvom zdravlja umrežili i napravili zajednički tim koji će raditi na ovome da se ovakve situacije prevaziđu.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Periću, možete samo po amandmanu, nemate prava na repliku.

SRETO PERIĆ: Problem jednog i konkretnog slučaja, to je važna poruka koju Vlada i Ministarstvo šalju. Nije za mene kao narodnog poslanika zadovoljavajući odgovor to što vi kažete – nismo uspeli sami da rešimo. Štošta nije moglo da reši određeno ministarstvo, ali se uz dobru volju to rešavalo. Vi

morate da poradite na tome. Ljudi koji odu na takav način iz Srbije, postaju i ljuti na svoju Srbiju, to da znate, sigurno, i pitanje je da li će sutra na adekvatan način da uzvrate pomoć ili ne. Nadam se da hoće. Sigurno su pomalo ljuti kada odu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Moram reći da nijedan slučaj nisam bacio u korpu. Svi slučajevi su me zatekli i prosto nisam imao zakonsko rešenje da ga ja rešim na način kako bi neko bio zadovoljan odmah, tako da smo morali da napravimo savez sa Ministarstvom zdravlja, da poradimo na ovim modelima koji nisu tipični za naš sistem. O tome se radi samo.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Petar Jović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman su zajedno podneli narodni poslanici Nedо Jovanović, Miletić Mihajlović i Mirjana Dragaš.

Reč ima narodni poslanik Nedо Jovanović.

Izvolite.

NEДО JOVANOVIĆ: Zahvaljujem se, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, poštovane kolege poslanici, mi smo juče u diskusiji, po nekom mom dubokom ubeđenju, zauzeli jedan jedinstveni stav, a to je da, zbog unošenja određenih pojmoveva, reči koje ne treba da budu sadržane u tekstu zakona o kome raspravljamo, ne samo ovom nego bilo kom, dolazimo u situaciju da ćemo biti okovani stranim rečima, što je na štetu izvornog srpskog jezika.

Takođe smo konstatovali i mislim da je to potpuno ispravno razmišljanje da upravo takvi pojmovi ne samo što štete našem izvornom srpskom jeziku već i dovode do raznih nedoumica kada se stvara jedna situacija u kojoj se zakon praktično primenjuje. Zbog toga ponavljam jedan apel i vama, gospodine ministre, a naročito onima koji predstavljaju u konkretnom slučaju zakonopisce, da se od jedne ovakve loše prakse što pre odreknu, odnosno da je ne primenjuju. Ja sam svestan da kroz harmonizaciju našeg zakonodavstva sa zakonodavstvom EU nećemo uspeti da izbegnemo sve te zamke uvođenja stranih reči u naš izvorni srpski jezik, ali je bitno da sačuvamo ono što je autentično naše.

Pomenuli smo termine kao što su deskripcija i deskriptor. Zbog čega ta reč? Zbog čega reč „targetirati“ kad možemo da kažemo ciljati? Zbog čega ne kažemo opisivač ili prikazivač umesto deskriptor? Zbog čega koristimo latinski jezik, koji je, nesporno, jezik koji se izučava, naročito na pravnom fakultetu i medicini, gde je deskripcija zaista u prevodu opisivanje, ali to nije adekvatan termin za ono što mi želimo da imamo u zakonu. U zakonu treba da imamo jasan

pojam, jasno značenje. Semantika je nauka o značenju. Ovde smo na neki način pogazili i semantičke principe. Semantika je deo lingvistike, pa smo i tu određena načela pogazili.

Mislim da u svakom slučaju treba voditi računa o nečemu što podrazumeva da izvorni srpski jezik ostaje izvorni srpski jezik kao temelj bilo kakvog sadržaja u bilo kom tekstu, pa i u tekstu zakona.

Ovaj amandman se ne odnosi na tu primedbu, ali se odnosi na nedoslednost u zakonu. Ja vas molim, gospodine ministre, da razmotrite nešto što bi bilo jako dobro kada se čita ovaj zakon i kada se vodi računa da li su isti pojmovi u ovom zakonu na isti način koncipirani, odnosno da li se na isti način ti pojmovi pojavljuju, odnosno da ne dovode do određenih dilema i nedoumica.

U konkretnom slučaju, u članu 3 stav 1 u tački 6 mi smo tražili da se reči „učenje tokom celog života“, što je pravilno izražavanje i pravilna terminologija, zamenjuju rečima „celoživotno učenje“.

Celoživotno učenje kao pojam se može posmatrati ispravnim pojmom, odnosno ne možemo ga podvesti pod nešto što je nepravilno, ali to celoživotno učenje je u stvari preveden tekst sa engleskog jezika. Dakle, daleko je prihvatljivije reći učenje tokom celog života a ne celoživotno učenje. Međutim, kako ste vi u zakonu pojam „celoživotno učenje“ postavili tako da se on prožima kroz ceo tekst zakona, onda bi bilo dobro da se postavi jedan dosledan princip pojmovnih rešenja i da se na taj način konačno definiše da li se radi o pojmovima celoživotnog učenja – za šta ja, iskreno, nisam – ili o pojmu „učenje tokom celog života“, što je pravilno i izvornim srpskim jezikom ispravno rečeno, ali ako je već u ovom zakonu celoživotno učenje nešto što je prisutno u celom tekstu ovog zakona, hajde onda da budemo dosledni pa neka svaki termin koji se vezuje za celoživotno učenje bude upravo takav termin, a ne da imamo nedoslednost u tom smislu da li je učenje tokom celog života ili celoživotno učenje.

Naravno, ovo ni u kom slučaju neće radikalno izmeniti zakon. Može ga poboljšati, u svakom slučaju. Mnogi koji se bave lingvistikom i semantikom će se sa mnom složiti, oni koji se bave gramatikom i srpskim jezikom naročito, ali ono što je po nama u Poslaničkoj grupi SPS najvažnije, najvažnije je da izbegavamo nejasnoće i nepreciznosti u normama.

Kao pravnik i advokat se susrećem sa ogromnim problemima koji se dešavaju upravo kao posledica nejasnoća i nepreciznosti prilikom normiranja zakona. Upravo zbog toga pravosuđe bukvalno robuje neujednačenom sudskom praksom, tako da iz istog suda izlaze dve potpuno različite odluke iz istog činjeničnog stanja i na osnovu istog pravnog osnova. Zašto? Pa upravo zbog nepreciznosti i nejasnosti norme koja se od jednog veća tumači na jedan, od drugog veća na drugi način.

Ovaj zakon neće primenjivati, nadam se, sudovi, mada je i to teoretski moguće, ali i ovaj zakon, kao i svi drugi, mora imati principijelno upravo ovo što

sam ja rekao, a to je jasnost i preciznost norme pa vas molim da imate u vidu ovaj amandman koji smo predložili.

Znam da je to tehnički sada teško ispraviti zbog toga što je veći broj amandmana odbijen, jer ih Vlada nije prihvatile, ali, na kraju krajeva, resorni odbor može da predloži i ovako nešto. Zahvalujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem, kolega.

Reč ima ministar Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Bez namere da sporim da ste u pravu, ali ovaj izraz je već ušao u sistemski zakon u obrazovanju, te se ponavlja. Znači, ovo je jedna kovanica i sinonim ovome o čemu vi govorite. Odomaćila se.

Sad, jezikom pravnika, ja nisam pravnik, već je postala norma, tako da je potpuno relevantno sad i ovo što ja kažem ili što vi kažete.

Zaista mislim da usklađivanje sa okvirom Evropskih kvalifikacija ima neku drugačiju konotaciju i potrebu. Mi smo u drugom delu sistemskih zakona o tome vodili računa, ali kažem, bilo je o tome dileme i kad smo radili sistemski zakon o obrazovanju koji je temeljan, koji je mnogo važniji, da sadrži sve te semantičke elemente o kojima ste vi govorili.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Reč ima narodni poslanik Neđo Jovanović.

Izvolite.

NEĐO JOVANOVIĆ: Očigledno je da na isti način razmišljamo. Ja vam se zahvalujem.

Moguće je da niste razumeli prvi deo obrazloženja ovog mog amandmana, jer sam zaista rekao – ja ne dovodim u sumnju pravilnost značenja pojma „celoživotno učenje“, niti smatram da je neispravno, samo sam govorio o doslednosti. Ako je to termin koji treba prihvatiti sistemski, pa hajde onda neka bude u celom zakonu taj termin a ne da ga menjamo – čas učenje tokom celog života, čas celoživotno učenje. Znači, radi se samo o principu i ništa više. Inače se potpuno slažemo. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman su zajedno podneli narodni poslanici Ivana Dinić i Danica Bukvić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Danica Bukvić.

Izvolite.

DANICA BUKVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre sa saradnicima, poštovane koleginice i kolege narodni poslanici, zajedno sa kolegicom Ivanom Dinić podnela sam amandman na član 3 stav 1 u tački 7,

koji se odnosi na unapređenje saradnje među relevantnim zainteresovanim stranama, odnosno socijalnim partnerima.

U navedenom amandmanu vrši se tehnička ispravka radi jasnijeg definisanja. Nacionalnim okvirom kvalifikacija Republike Srbije uređuje se oblast kvalifikacija, to jest stečenih kompetencija, i na taj način se dodatno unapređuje saradnja među socijalnim partnerima. Formalnim i neformalnim obrazovanjem stiče se potrebna kvalifikacija, što doprinosi obezbeđivanju ne samo kvantitativnog, već kvalitetnog kadra koji je potreban realnom sektoru rada.

Socijalno partnerstvo predstavlja zajedničku saradnju sa ciljem uspeha u rešavanju problema nezaposlenosti i podsticanju zapošljavanja. Ovim zakonom socijalno partnerstvo dobija značajnu ulogu. Socijalno partnerstvo mora biti dugoročno održivi model, koji će biti zasnovan na međusobnom poverenju socijalnih partnera, kako bi se došlo do kvalitetnih rešenja. Socijalni dijalog kao institucija je osnov daljem napretku društva u domenu socijalne politike, a socijalno partnerstvo je oblik saradnje u cilju javnog interesa na kome se treba graditi budućnost u ovoj oblasti. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

Izvolite.

TOMISLAV LJUBENOVIĆ: Hvala.

Članom 3 Predloga zakona definisani su ciljevi nacionalnog okvira kvalifikacija Republike Srbije.

U ime Poslaničke grupe SRS predložio sam izmene stava 1 tačka 9. Smatram da će tekst zakona biti usvojen i trebalo bi da glasi – obezbeđivanje uporedivosti i prepoznatljivosti kvalifikacija stečenih u Republici Srbiji sa kvalifikacijama stečenim u drugim državama, pri čemu se mora voditi računa o zaštiti državnih interesa.

Usvajanje ovog amandmana uticalo bi na to da nadležni imaju obavezu da vode računa o zaštiti državnih interesa.

Kao jedan od razloga za donošenje ovog zakona navedeno je to da se uspostavlja nacionalni okvir kvalifikacija, uz uvažavanje nacionalnog obrazovnog sistema.

Principima evropskog obrazovanja, prakse, posebno Evropskog okvira kvalifikacije, vlast u Srbiji i dalje, donoseći zakone, srlja ka navedenom usklađivanju sa zakonodavstvom EU.

Stav SRS je jasan, da Srbija ne treba da uđe u EU. To što želite da naš nacionalni okvir kvalifikacija bude uspostavljen slično evropskom neće doneti neke koristi građanima Srbije. Sve veći broj naših građana se iseljava iz Srbije, naročito mladi. Mnogi odlaze i u zemlje EU, ali odlaze i rade kao jeftina radna

snaga, jer tamo postoji potreba za takvom radnom snagom. Postoje slučajevi, ali ih je mnogo manje, kada naši visokoobrazovani ljudi odlaze jer ovde ne vide bolje dane za sebe. Krajnje je vreme da se odgovorni iz vlasti zapitaju kuda ide ova zemlja sa ovakvim slučajevima. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Dubravka Filipovski.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Vesna Marković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Nataša St. Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Dušica Stojković.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Stojković, izvolite.

DUŠICA STOJKOVIĆ: Zahvaljujem.

Srbija je na 40. mestu na osnovu indeksa rodne ravnopravnosti. U ovoj oblasti zaista beležimo odlične rezultate kada je reč o dostupnosti obrazovanja, zdravlja, ali i rodnog budžetiranja. Po ovim rezultatima smo bolji i od mnogih članica EU.

Podnela sam amandman na član 3 zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija, koji definiše same ciljeve. Svrha tog amandmana je da stvorimo društvo jednakih šansi, jednakih mogućnosti obrazovanja, celoživotnog učenja, karijernog napredovanja i učešća na tržištu rada. Želimo da žene i muškarci budu podjednako plaćeni za isti obavljeni posao.

Kada je reč o rođnoj ravnopravnosti, želim da kažem da su žene u Srbiji najmanje 30% manje plaćene od muškaraca za poslove koje obavljaju i protiv toga se kao društvo zaista moramo boriti. Kada je reč o politici, situacija je bolja. Mi danas imamo i premijerku, i guvernerku i predsednicu Narodne skupštine; i u lokalnim, gradskim, republičkim i zakonodavnim organima imamo veliki broj žena.

Delima pokazujemo da su SNS-u žene zaista prioritet i žene su nam zaista važne. Mi pokazujemo kao stranka da su žene danas zaista ravnopravnii partneri i u ekonomiji i u politici i uopšte u celokupnom društvu. Žene više nisu ikebane, žene nikako nisu ikebane ni u ekonomiji ni u politici.

Važno je da kroz sistem obrazovanja zaista unapredimo sve njihove neophodne veštine, znanja koja su važna za tržište rada, koja su važna za politiku ali i razvoj preduzetništva. Upravo s tim u vezi Vlada Republike Srbije i predsednik, gospodin Aleksandar Vučić prepoznali su da je žensko preduzetništvo naša razvojna šansa i da želimo da izdvajamo značajna budžetska finansijska sredstva upravo za afirmaciju ženskog preduzetništva.

U danu za glasanje SNS će podržati ovo zaista dobro zakonsko rešenje. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem, koleginice Stojković.

Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Dragana Kostić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Kostić, izvolite.

DRAGANA KOSTIĆ: Zahvalujem, predsedavajući.

Podnela sam amandman na član 3 sa intencijom da ukažem na značaj uvećanja ulaganja kao pokretača društva.

Svakako, ova Vlada je prepoznala da, da bi broj nepismenih smanjila i da bi povećala kvalitet u obrazovanju, ona je izdvojila 21 milijardu više u ovoj godini Ministarstvu prosvete nego prethodne godine.

Svakako da unapređeniji razvoj obrazovne politike nije moguć bez ovog ulaganja, a jedan vid ulaganja, koje je Ministarstvo prosvete svojim razdelom predvidelo, jeste i u modernizaciju infrastrukture srednjih škola. Skoro 1,5 milijarda dinara je izdvojena u ove svrhe i moram da naglasim da je 218 miliona više uloženo ove godine u modernizaciju srednjih škola nego prošle godine.

Jedna od tih škola jeste i srednja škola „Branislav Nušić“ u Sokobanji, koja je iskoristila ova sredstava u iznosu od 80 miliona dinara. Ovim sredstvima je svakako poboljšan komfor učenicima u toj školi, i to je veoma značajno s obzirom na to da Ministarstvo prosvete poseban značaj daje turističkim školama u ovoj godini jer se pokazalo da je turizam grana koja svakako doprinosi uvećanju BDP-a Srbije.

Ova škola je takođe aplicirala za projekat Modernizacija srednjeg stručnog obrazovanja kako bi obezbedila što bolju opremu u đačkoj kuhinji, gde učenici profila Kuvar i Konobar obavljaju svoju stručnu praksu. Takođe, Sokobanja je turističko mesto gde svi ovi kadrovi mogu kasnije da nađu svoje zaposlenje. Ovaj vid dualnog obrazovanja za koji se zalaže SNS u svakom slučaju u ovoj školi je pronašla svoje pravo mesto. Zahvalujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem, koleginice.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Duško Tarbuk.

Da li neko želi reč?

Kolega Tarbuk, izvolite.

DUŠKO TARBUK: Zahvalujem, gospodine Arsiću.

Uvaženi ministre sa saradnicima, poštovani građani Srbije, želeo bih da predložim amandman u članu 3 Predloga zakona o NOKS-u, da dodam tačku 10, kojom bih ukazao na efikasnost lokalne samouprave.

Predloženim zakonom koji uspostavlja nacionalni okvir kvalifikacija Republike Srbije koristi će imati mnogobrojni subjekti, a najviše državne institucije i javne službe, koje, zahvaljujući usaglašenosti sistema obrazovanja i kvalifikacija, sada mogu dobiti profesionalne, sposobne javne službenike. Transformacija države u servis građana, uz veću efikasnost rada državnih službenika, pojednostavljuje brojne administrativne procedure. Na kraju, jeftiniju

državu i njen aparat mogu uspostaviti samo profesionalni službenici obučeni kroz sistem usklađen sa potrebama privrede.

U svim segmentima društva potrebna je modernizacija, u ovim možda i najviše, jer u njemu počiva celokupan državni sistem. Uspostavljanjem racionalne, efikasne lokalne samouprave stiču se uslovi za sveukupni razvoj države. Po mom dubokom uбеђenju, funkcionalna država počinje dobro organizovanom lokalnom samoupravom na celoj svojoj teritoriji. Uspešna je država koja od svojih lokalnih samouprava raste ka ostalim republičkim organima.

Nadam se da će sa ovim zakonima i amandmanima koje smo danas predlagali i ovih dana, nestati pravilo „ft1p“, što znači „fali ti jedan papir“, što je bila tradicija na našim prostorima. Zato svoje uvažene i poštovane kolege u danu za glasanje pozivam da nađu snage i vremena da podrže ove amandmane. Zahvalujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

(Marko Parezanović: Javljam se za reč.)

Po kom osnovu, kolega Parezanoviću?

(Marko Parezanović: Sledeći sam.)

Niste vi sledeći.

Zahvalujem kolegi Tarbuku.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Vladimir Đukanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Marko Parezanović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, kolega Parezanoviću.

MARKO PAREZANOVIĆ: Zahvalujem, predsedavajući.

Već sam govorio o značaju unapređenja školstva kada je u pitanju razvoj privrede, privatnog sektora sa jedne strane, a isto tako i javnog sektora i većeg kvaliteta javnih usluga prema građanima.

U tom smislu želim i sa vama, ministre, i sa svim kolegama i sa svim građanima da podelim jednu lepu vest. Naime, danas je na sednici Gradskog veća grada Čačka doneta odluka kojom se ulazi u završne pregovore sa velikom nemačkom kompanijom u oblasti auto-industrije, kompanijom „Vorwerk autotek“ iz Vupertala koja postoji oko 200 godina i koja će u narednom periodu u gradu Čačku na oko 65.000 kvadratnih metara graditi pogone u koje će uložiti blizu 50 miliona evra, a to će značiti posao za preko hiljadu građana Čačka i Moravičkog okruga. Ovo je istorijski trenutak za naš grad i ujedno najveća investicija u prethodnih 30 godina.

Želim posebno da se zahvalim i predsedniku Srbije, Aleksandru Vučiću, jer je on pre oko godinu dana započeo pregovore sa ovom velikom kompanijom i završio ih danas kao predsednik Srbije.

Želim da se zahvalim i Vladi Republike Srbije zbog velikih infrastrukturnih ulaganja, jer bez auto-puta i privredne zone ne bismo imali čime ni da privučemo investicije, ali isto tako da istaknem i značaj reforme školstva, jer kada pregovaramo sa stranim investorima, prvo što nas pitaju jeste kakva nam je struktura obrazovanja, kakve su nam srednje stručne škole, kakvi su nam fakulteti. Jedan od parametara za dolazak ove velike nemačke kompanije bio je i taj što smo uspeli da ubedimo predstavnike kompanije da možemo da obezbedimo kvalifikovanu radnu snagu i odgovarajuću strukturu obrazovanja za razvoj njihove fabrike, odnosno njihove kompanije u Srbiji.

Zbog toga mislim da je važno da usvojimo zakon o nacionalnom okviru kvalifikacija jer on, kao i svi prethodni zakoni koji su došli iz Ministarstva obrazovanja u Narodnu skupštinu, podiže sveukupan kvalitet obrazovanja u Srbiji. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Goran Pekarski.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Pekarski, izvolite.

GORAN PEKARSKI: Hvala, predsedavajući.

Evo, ja sam podneo jedan amandman, treći po redu, uprkos protivljenju gospodina Živkovića i preporuci da poslanici vladajuće koalicije ne podnose amandmane.

Kao što sam rekao, ovo je moj treći amandman, treći od nekih 300 koliko je podnela SNS, a nasuprot 1.300 amandmana koliko je podnela opozicija. Za razliku od njih, samo par poslanika iz opozicije je danas tu u sali, a mi smo svi ovde i svi diskutujemo o svojim amandmanima. Pročitali smo zakone, razumeli smo ih, branimo ih, pokušavamo da ih približimo građanima.

Amandman koji sam podneo u članu 3 Predloga zakona jeste da se doda tačka 10, koja glasi – obezbeđenje sveukupnog razvoja Republike Srbije, sa posebnim osvrtom na upošljavanje kapaciteta.

Član 3 odnosi se na ciljeve nacionalnog okvira kvalifikacija Republike Srbije, a jedan od ciljeva je svakako i razvoj Republike.

S obzirom na to da sam u prethodnom obraćanju izdvojio neformalno, informalno obrazovanje kao i celoživotno učenje, iako se neki poslanici ovde protive takvom izražavanju, dobro je da ovi pojmovi postoje i kao neki od ciljeva nacionalnog okvira kvalifikacija, a osim ciljeva NOKS-a, bitni su i principi. Jedan princip je posebno meni privukao pažnju i interesantan mi je, a to je princip jednakih mogućnosti.

Taj princip jednakih mogućnosti kaže da su moguće kvalifikacije bez obzira na godine života, bez obzira na pol, teškoće/smetnje u razvoju, rasnu, nacionalnu i socijalnu kulturu, etničku i versku pripadnost, bez obzira na jezik, na seksualnu orientaciju, bez obzira na mesto boravka, materijalno i zdravstveno stanje i druga lična svojstva.

Pozivam poslanike, pošto nemam više vremena, da u danu za glasanje podržimo ovaj zakon. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Ljubiša Stojmirović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Miodrag Linta.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Linta, izvolite.

MIODRAG LINTA: Poštovani gospodine ministre, želeo bih da vas upoznam sa jednim problemom sa kojim se suočava jedan broj prognanih Srba iz Republike Srpske Krajine, koji za vreme zločinačke akcije „Oluja“ usled opštег haosa nisu uspeli iz svojih kuća i stanova da ponesu diplome o završenoj srednjoj školi.

Dugi niz godina posle rata suočavaju se sa brojnim problemima. Na prvom mestu, ako žele da se zaposle preko Nacionalne službe za zapošljavanje, to ne mogu da učine u zanimanju koje su završili, ili ako žele da pohađaju programe dokvalifikacije, prekvalifikacije, takođe to ne mogu da učine jer nemaju tu diplomu.

Nažalost, za vreme tih nesretnih ratnih dešavanja 1995. godine od strane hrvatskih snaga u jednom delu srednjih škola na Kordunu, u Baniji, Lici, severnoj Dalmaciji uništena je kompletna dokumentacija. Dajem primer Srednje tehničke škole „12. januar“ iz Vojnića na Kordunu, gde ta dokumentacija ne postoji i prognani Srbi koji su završili tu srednju tehničku školu „12. januar“ u Vojniću su pokušali i pokušavali na razne načine da dobiju uverenja od ministarstva prosvete Hrvatske, ali u tome nisu uspeli.

Jedan deo tih građana se obratio i vama sa dopisima, sa molbom da Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja pokuša da nađe rešenje da im se izda uverenje o završenoj srednjoj školi. U suprotnom, ako to ministarstvo naše ne bude rešilo, oni moraju ponovo da završavaju četvrti razred, moraju da polažu dodatne predmete iz prve, druge, treće godine. Dakle, apelujem na vas i Ministarstvo da probamo da nađemo rešenje. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar, gospodin Šarčević.

Izvolite.

MLADEN ŠARČEVIĆ: Gospodine Linta, ja sam nedavno bio u Hrvatskoj i imao susret sa ministricom, odnosno ministarkom za prosvetu, a prethodno i ovde u Beogradu. Mi smo pokrenuli niz tema koje se odnose, pre svega, na status školovanja srpske manjine u Hrvatskoj i hrvatske manjine u Srbiji, tako da smo sva ta pitanja da neko iz inata nešto neće da da ili prosledi, nekako mislim, dobro dogovorili, jer je interes obostrani.

Kada je u pitanju postupak da je nekom izgorela arhiva, on to može dokazati, nažalost, dosada se moglo ići samo kroz vanparnični postupak, ne

postoje drugi mehanizmi. Upravo usvajanje ovog zakona dovodi dote da se ovde vrednuje sistem priznavanja prethodnog učenja. Da smo imali to sada, mi bismo to rešili elegantno, ali evo, imaćemo, tako da neće biti u problemu.

PREDSEDAVAJUĆI: Nemate pravo na repliku, kolega Linta, a vremena poslaničke grupe nema.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Milan Knežević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Kneževiću, izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre, podneo sam amandman na član 3.

Radi gledalaca da kažemo, član 3 praktično u devet tačaka navodi ciljeve NOKS-a, tako da sam predložio da se doda 10. tačka u ovim ciljevima, koja bi glasila – obezbeđivanje sveukupnog razvoja Republike Srbije, s posebnim osvrtom na razvoj prosvetnog sistema.

Mi smo ovde i kroz raspravu u načelu i kroz detaljnu raspravu o amandmanima većinu aspekata ovog zakona diskutovali, tako da mislim da su gledaoci i naši građani koji su pratili ovu raspravu preko televizijskih ekrana mogli da shvate suštinu ovog zakona i da shvate, kao u ciljevima što je navedeno, da će ovo, stupanjem na snagu, povratno uticati i na poboljšanje, usavršavanje i dalje prilagođavanje našeg prosvetnog i obrazovnog sistema.

Evo sad pre jedne minute čuli smo odgovor ministra na poslaničko pitanje našeg kolege Linte. Vidite da se usvajanjem ovog zakona ostvaruje i mogućnost priznavanja diploma tih naših sugrađana koji su silom prilika u ratnim godinama ostali bez diploma. Tako da, evo, jedan očigledan primer korisnosti koji će u svakodnevnoj praksi biti koristan za priznavanje diploma, ne samo iz prethodnog školovanja nego i diploma kod nostrifikacije stranih državljan i naših koji su studirali u inostranstvu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, profesore.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Ostoja Mijailović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Željko Sušec.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Branko Popović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Popoviću, izvolite.

BRANKO POPOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministri sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, dopunom ovog člana tačkom 10 proširuje se lista osnovnih ciljeva zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija.

Naime, obezbeđivanje sveukupnog razvoja Republike Srbije i jeste primarni i strateški cilj ovog zakona. Razvoj naše države se prvenstveno oslanja na ulaganje u stručno usavršavanje mladih ljudi i ulaganje u infrastrukturu. Vlada

Republike Srbije pokazala je da se rukovodi upravo ovim principima vodeći računa o ravnomernom regionalnom razvoju.

Pored izgradnje i rekonstrukcije velikih kliničkih centara, veoma značajna ulaganja imamo i u regionalne zdravstvene sisteme. Zdravstveni centar Užice obuhvata tri opšte bolnice i 10 domova zdravlja, koji obezbeđuju zdravstvenu zaštitu za preko 300.000 građana Zlatiborskog okruga. Poslednjih nekoliko godina uloženo je preko 500 miliona dinara u ovu ustanovu. Izvršena je rekonstrukcija i adaptacija svih domova zdravlja. Nabavljen je 30 savremeno opremljenih sanitetskih vozila, nova računarska oprema instalirana je u svaku organizacionu jedinicu.

Istovremeno, u Zdravstvenom centru Užice posao je dobilo 300 zdravstvenih radnika, a podeljeno je 50 novih specijalizacija i superspecijalizacija, čime je prekinuta decenijska loša praksa zanavljanja kadrova. Školovanjem i usavršavanjem kadrova i otvaranjem kardiohirurgije u Užicu Vlada je poslala poruku svim građanima Srbije da stremi podjednakoj dostupnosti kvalitetne zdravstvene zaštite na celoj teritoriji Republike Srbije. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Milanka Jevtović Vukojičić.

Koleginice, izvolite.

MILANKA JEVTOVIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvalujem.

Uvaženi ministre sa saradnicima, kolege poslanici i poslanice, podnela sam amandman na član 3 NOK-a, koji definiše ciljeve. Moj amandman odnosi se na zaštitu posebno ranjivih grupa.

Najpre moram da istaknem da je Predlogom zakona kroz princip jednakih mogućnosti i te kako stvoren preduslov za zaštitu posebno ranjivih i posebno osetljivih društvenih grupa, a samim tim, ovo je i preduslov za povećanje procenta obuhvata ove kategorije učenika i odraslih u sticanju kvalifikacija.

Takođe moram da istaknem da su za svakog roditelja, a i za Vladu Republike Srbije, zdravlje, bezbednost, sigurnost i obrazovanje jedan od prioriteta za njihovu decu. U tom smislu želim da pohvalim protokol o saradnji koji je potpisalo Ministarstvo prosvete sa Ministarstvom unutrašnjih poslova a koji se odnosi na uvođenje predmeta Osnovi bezbednosti, gde obučeni policijski službenici koji su stekli sve neophodne veštine i znanja vrše obuku učenika na prepoznavanje problema zlostavljanja i nasilja, na prepoznavanje problema i na štetnost upotrebe psihoaktivnih supstanci, a sve u cilju preventivnog reagovanja i otklanjanja društvenonepoželjnog ponašanja u kasnijem nekom periodu. Takođe moram da istaknem da je, prema podacima MUP-a, broj maloletničkog kriminaliteta smanjen za 8,5%. Takođe želim da istaknem da je u opštini Palilula u svih 17 osnovnih škola obezbeđen video-nadzor, koji takođe poboljšava sigurnost i bezbednost dece.

Obrazovanje, bezbednost i sigurnost dece jesu prioriteti SNS i mi ćemo glasati za ovaj zakon.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Dalibor Radičević.

Izvolite, kolega.

DALIBOR RADIČEVIĆ: Hvala.

Poštovani ministre sa saradnicima, uvažene koleginice i kolege, podneo sam amandman na član 3 Predloga zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije, kojim se dodaje tačka 10, koja glasi – obezbeđivanje sveukupnog razvoja Republike Srbije, sa posebnim osvrtom na industrijalizaciju.

Članom 3 se definišu ciljevi nacionalnog okvira kvalifikacija Republike Srbije. Čekali smo 10 godina da ovaj zakon konačno dođe na dnevni red i čestitam Ministarstvu prosvete na dobrom zakonu koji su predložili. Mada, jasno mi je i zašto zakon nije predlagan od strane bivšeg režima. Pošto industrijalizacija mora da zauzme ključno mesto u razvoju Srbije, oni nisu morali da brinu o ciljevima NOKS-a zato što industrija nije ni postojala.

Uzmimo za primer Aleksinac. Na teritoriji Aleksinca je radilo oko 30 pravnih subjekata, koji su upošljavali od deset pa do hiljadu radnika. Polovina njih se bavila industrijskom proizvodnjom i predstavljali su motor razvoja i Aleksinca i okoline. Izuzetnim menadžerskim sposobnostima ova preduzeća su prvo dovedena na rub propasti, a onda su uspešno privatizovana po sistemu – katanac na kapiju a radnici na ulicu. Zato i ne treba da nas čudi veliki broj nezaposlenih koji imamo.

Zahvaljujući dobroj politici Vlade koju imamo u poslednje četiri godine vidi se svetlo na kraju tunela. Preduzeća „Gramer“, „Vabis“, hladnjača „Monikom“, „Komak“ su dokaz da se nešto menja. Ono što me posebno raduje jeste da, sem „Gramera“, u Aleksincu uspešno rade i domaća preduzeća, i to ne samo da rade već i šire svoje proizvodne kapacitete.

Ja znam da ovo nije dovoljno i da je potrebno još mnogo truda uložiti da bi se...

(Predsedavajući: Kolega Radičeviću, privodite kraju.)

... Doveli investitori i da bi se smanjila nezaposlenost. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Mladen Lukić.

Da li neko želi reč?

Kolega Lukiću, izvolite.

MLADEN LUKIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

Gospodine ministre sa saradnicima, kolege narodni poslanici, ovim amandmanom se dodatno definišu ciljevi NOKS-a, sa ciljem ulaganja u znanje. Ulaganje u znanje predstavlja najunosnije ulaganje, jer znanje ima neograničen potencijal rasta. Znanje služi za poboljšanje produktivnosti i efikasnosti u datom sistemu, da bi se stvorila prednost na tržištu. Radi što optimalnijeg sveukupnog

razvoja Srbije, neophodno je na najbolji način iskoristiti sva znanja i veštine koji preovladavaju u jednom kraju.

Zatvaranjem društvenih firmi u Bajinoj Bašti u vrlo kratkom vremenskom periodu je preko 4.000 radnika ostalo bez posla. Za veliki procenat tih radnika, kao i za seosko stanovništvo, malina je jedini prihod. Pošto se aktuelnim načinom proizvodnje maline stvaraju neizvesni uslovi plasmana na tržište, neophodno je unaprediti način proizvodnje kroz zaštitu geografskog porekla maline i standardizaciju proizvodnje kroz udruživanje u zadruge i stvaranje mogućnosti za otvaranje pogona za preradu maline i jagodičastog voća uopšte kako bi se po što boljoj ceni plasirao finalni proizvod a proizvođači ostvarili što bolji profit. Takođe je potrebno zaštititi geografsko poreklo meda, koji je izuzetnog kvaliteta, i organizovati njegovu preradu, a u budućnosti srednjoročno, kada se razvije putna infrastruktura i stavi u punu funkciju Aerodrom „Ponikve“ za transport, trebalo bi razmišljati i o otvaranju regionalnog tržnog centra, gde bi poljoprivrednici sa teritorije celog okruga i šire mogli da izlažu i plasiraju svoje proizvode na tržište. Zahvaljujem se.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Maletić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Milovan Drecun.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Ivana Stojiljković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Ljubica Mrdaković Todorović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, koleginice.

LJUBICA MRDAKOVIĆ TODOROVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani gospodine ministre sa saradnicima, predloženi amandman za osnovni cilj ima dodatno naglašavanje stavki od prioriteta u sklopu trećeg člana Predloga zakona i oblasti koje se istim uređuju.

Predloženi amandman govori o značaju inkluzivnog obrazovanja. Dakle, inkluzija je zapravo odgovor na sve veću isključenost velikog broja osoba od učešća u ekonomskom, socijalnom, političkom i kulturnom životu društva čiji su sastavni deo. Paralelno sa tim, inkluzija je i dalje snažan pokret koji na razne načine teži da postigne kvalitetno, otvoreno i pravično obrazovanje po meri svakog čoveka, jer to je pravo svakoga od nas. A dokle smo mi kao društvo stigli u tom smislu, pitanje je na koje tražimo odgovor, i to pre svega od onih čiji je glas, po pravilu, godinama bio najtiši.

Tokom poslednjih nekoliko godina se i kod nas mnogo govori o inkluziji. Kada kažemo „inkluzija“, velika većina pomisli na decu sa posebnim potrebama u redovnim školama. Ako se pogleda šire, inkluzija se odnosi na

socijalni model u kojem jedno društvo živi i na stepen prihvatanja različitosti u tom društvu, i to se ne odnosi samo na decu i odrasle sa posebnim potrebama ili sa određenim stepenom invaliditeta. Inkluzija je suštinski priča o prihvatanju svega što nije prosečno, što nije uobičajeno, standardizovano. Inkluzija se oslanja na princip poštovanja različitosti i na verovanje da različitost obogaćuje svet u kojem živimo, a inkluzivno obrazovanje je pokušaj da se svoj deci obezbedi kvalitetno obrazovanje.

Pošto smo danas mnogo govorili o mom rodnom gradu, gradu Nišu, želela bih, zarad javnosti, da istaknem projekat naučnotehnološkog parka u Nišu. Prva faza izgradnje i formiranje studentskog centra za inovativno preduzetništvo u zgradbi Elektronskog fakulteta u Nišu je završena, a druga i treća faza biće gotove do 2020. godine. Zahvalujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Jovica Jevtić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Majkić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, koleginice Majkić.

ALEKSANDRA MAJKIĆ: Zahvalujem, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani ministri sa saradnicima, podnela sam amandman na član 3 Predloga zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije.

Član 3 reguliše ciljeve NOKS-a, o kome smo ovih dana naveliko pričali, i smatram da u ovom članu treba dodati tačku koja će da se odnosi na sveukupni razvoj Republike Srbije, naravno, s posebnim osvrtom na uređenje sudstva u Republici Srbiji.

Još je prilikom donošenja Dušanovog zakonika 1349. godine u njemu pisalo da sudije treba da sude po zakonu a ne po strahu od carstva mi. Iako je od donošenja tog zakona prošlo gotovo 660 godina, danas, izgleda, neke sudije u Srbiji imaju veći strah od tajkuna nego što su za vreme cara Dušana sudije imale od samog cara. Imamo sa jedne strane SNS, koja se bori za nezavisno i slobodno pravosuđe. Sa druge strane imamo tajkune, koji putem medija vrše pritisak na suđenje sudija, a sa treće strane narod, koji želi pravdu, koji želi da zna ko je upropastio fabrike, ko je kriv za loše privatizacije i zbog čega je mnogo ljudi ostalo na ulici.

Bez obzira na to bude li ovaj amandman usvojen u danu za glasanje ili ne, svakako je ovo veoma kvalitetan zakon koji će u danu za glasanje imati moju podršku. Zahvalujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Milovan Krivokapić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Krivokapiću, izvolite.

MILOVAN KRIVOKAPIĆ: Poštovani predsedavajući, uvaženi ministre sa saradnicima, koleginice i kolege, podneo sam amandman na član 3 ovog zakona, kojim se dodaje tačka 10 u cilju razvoja nerazvijenih opština.

Pripremajući amandmane koje sam podneo na ovaj zakon, detaljno sam analizirao sve članove i mogu slobodno da kažem da je donošenje zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije verovatno najvažniji preduslov za strane investicije u Srbiji i da zbog toga u taj posao, pored Ministarstva, moraju da budu uključeni i drugi subjekti. Poslodavci i investitori žele konkretne stvari, odnosno žele da vide kvalifikacije i šta neko ume i zna da uradi.

Zbog evropskih integracija i usklađivanja dokumentacije i sticanja kvalifikacija ne možemo posmatrati samo u okviru Srbije, nego evropski, odnosno moramo da vodimo računa kako da naše kvalifikacije budu prepoznate u drugim zemljama, ali i da prepoznamo kvalifikacije drugih na srpskom tržištu.

Evidentno je i prosto je neizbežna činjenica da je za rešavanje problema nezaposlenosti u Srbiji neophodna saradnja sektora obrazovanja i tržišta rada, a bitno je naglasiti da je Vlada Republike Srbije u obrazovanje i zapošljavanje u Srbiji, kroz nabavke, tehničku pomoć i infrastrukturu, uložila ogromna sredstva u lokalne samouprave i na taj način obezbedila sveukupni razvoj Republike Srbije, a posebno nerazvijenih područja.

Moram da naglasim da povezivanje sistema obrazovanja i tržišta rada predstavlja izazov ne samo za Srbiju, već za sve zemlje članice EU, a po priznanjima naših evropskih partnera Srbija je postigla veliki napredak u podizanju nivoa svesti u toj oblasti. Veoma je bitno da firme više nego do sada priznaju i neformalno obrazovanje, gde najveći deo veština nije stečen formalno već kroz rad, jer takve veštine često imaju veću vrednost u praksi od formalne diplome.

(Predsedavajući: Privodite kraju, kolega.)

Imajući u vidu da se mali broj ljudi sa stečenim diplomama vraća u nerazvijena područja, na napred navedenu potrebu priznanja neformalnog obrazovanja, što ima sigurnu budućnost... (Isključen mikrofon.)

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3 amandman je podneta narodni poslanik Stanija Kompirović.

Da li neko želi reč?

Reč ima koleginica Kompirović.

Izvolite.

STANIJA KOMPIROVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre, dame i gospodo narodni poslanici, značaj uspostavljanja zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija je višestruk, kako na nivou pojedinaca tako i društva u celini. Značajno će doprineti u svim sferama života. Zato predlažem amandman na član 3 Predloga zakona. Dodaje se tačka 10

i glasi – obezbeđenje sveukupnog razvoja Republike Srbije sa posebnim osvrтом na unapređenje pravosuda.

Reforme dovode do efikasnog pravosuđa i čine da imamo dostupnu pravdu za sve građane Srbije, suđenja u razumnom roku, jer su ranije trajala godinama i decenijama. Zato je donesen nov Zakon o zaštiti prava i suđenja i Zakon o izvršenju i obezbeđenju koji je doprineo da se značajan broj predmeta privede kraju. Država je pokazala spremnost da odgovori na izazove i zahteve građana za poštovanje vladavine prava i nezavisan, nepristrastan, efikasan i odgovoran pravosudni sistem. Zahvalujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem, koleginice. Nismo morali da vas opominjemo na dva minuta.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Nikola Jolović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Ana Karadžić.

Da li neko želi reč?

Izvolite, koleginice Karadžić.

ANA KARADŽIĆ: Hvala, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani ministre sa saradnicima, kao što sam već danas više puta napomenula, oblast obrazovanja jedna je od najvažnijih kada govorimo o rodnoj ravnopravnosti. Stub razvoja naše zemlje jeste obrazovanje, te je važno da u ciljeve ovog zakona svakako uvrstimo pojam rodne ravnopravnosti.

Napori koje Republika Srbija ulaže u rodnu ravnopravnost zaista jesu veliki, ali i daju rezultate. Zato možemo reći da smo na 40. mestu od 144 zemlje i ostavili smo iza sebe Hrvatsku na 54. mestu, Makedoniju na 67. mestu i Crnu Goru na 77. mestu, što znači da se na pravi način borimo da ovo društvo bude jednakih šansi za sve naše građane i građanke.

Važno je da nastavimo Strategiju rodne ravnopravnosti, te smatram da obezbeđenje razvoja naše zemlje, sa posebnim naglaskom na rodnu ravnopravnost, jeste svakako važan cilj sprovođenja ovog zakona i zato molim poslanike da to uzmu u obzir i da glasaju za ovaj amandman u danu za glasanje. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Mirko Krlić.

Da li neko želi reč?

Kolega Krliću, izvolite.

MIRKO KRLIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Gospodine ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, još jednom insistiram na posebnom osvrtu na Srbe u regionu, posebno kada se radi o obezbeđivanju sveukupnog razvoja Republike Srbije.

Kada govorimo o Srbima u regionu, ja će samo neka imena spomenuti: Dučić, Matavulj, Kočić, Šantić, Andrić, Dositej, Meša Selimović, Jakšić,

Crnjanski, Georgije Božović, pa sve do Njegoša, Marka Miljanova, uz Teslu i Pupina, zaključićemo da sve naše obrazovanje i sve naše najznačajnije obrazovanje, time ne bih nikako da uvredim centralnu Srbiju, naravno da ima velikih imena, ali dolazi sa rubnog srpstva. Mnogi od ovih nisu rođeni u Srbiji, mnogi nisu imali ni državljanstvo Srbije, ali – šta je kultura bez regiona, šta ja naše obrazovanje i šta je naša tradicija bez ovih imena? Prema tome, briga o regionu i velika veza sa regionom, kada je obrazovanje u pitanju, više je nego značajna.

Živim u Banatu, u višenacionalnoj sredini. Ovde je poslanica, gospođa Lakatoš, koju izuzetno poštujem, i imam velika osećanja prema slovačkoj nacionalnoj manjini. Zašto baš prema Slovacima? Zato što taj grozd slovenskog naroda nema kontakta sa svojom maticom, nema granicu, ali njihov način da očuvaju svoje obrazovanje, svoju kulturu i svoju tradiciju je zaista za primer i voleo bih da su svi Srbi u regionu onakvi kakvi su Slovaci. S druge strane, kakva je srpska kultura bez slovačkog naivnog slikarstva, bez slovačke čipke, bez slovačke igre, bez slovačke kobasice i bez slovačkog vina? Mnogi Slovaci danas iz Slovačke dolaze i među srpskim Slovacima, ili Slovacima u Srbiji, nalaze korene svoje tradicije, svog obrazovanja.

(Predsedavajući: Privedite kraju, kolega Krliću.)

Naravno, ta njihova proizvodnja je sve veća i veća. Samo da kažem, oni nisu došli iz Niša da kupe vinograde u Sremu, da ih prodaju pa da žive u Beogradu, nego žive tamo gde žive. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Bojan Torbica.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Marković.

Da li neko želi reč?

Reč ima kolega Marković.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

I u ovom amandmanu se predviđa afirmacija modernizacije u kontekstu sveukupnog razvoja Republike Srbije.

Meni je, moram da priznam, žao što u ovom trenutku nije sa nama i ministar Ružić, iako je bio u prepodnevnom delu sednice. Želeo sam da ga pitam kako gleda na inicijativu građana Paraćina za raspisivanje vanrednih lokalnih izbora u tom gradu.

Dakle, ponoviću, u pitanju je inicijativa za raspisivanje vanrednih lokalnih izbora koju je potpisalo 20.000 građana Paraćina od ukupno 49.000 upisanih u birački spisak i to govori o legitimitetu, tim pre jer je opština Paraćin poznata po brojnim malverzacijama.

Poslednja u nizu je objavljena juče u medijima, da je direktor Direkcije za izgradnju namestio kumu posao od 12,5 miliona dinara. Dakle, na javnu

nabavku za nabavku asfalta javio se samo jedan ponuđač, firma „Transkop“, koja je, inače, poznata po tome što su po celom gradu postavljene njene kockice, dakle firma koja godinama posluje. U pitanju je rodbinska, kumovska veza. To tamo tako funkcioniše. Dakle, ta firma je dala združenu ponudu zajedno sa firmom „Putotehna“ d.o.o., čiji je vlasnik zaposlen u preduzeću „Transkop“, a „Putotehna“ je preduzeće osnovano sa osnivačkim kapitalom od 100 dinara, koje je od opštine za nabavku asfalta dobilo 12,5 miliona dinara. Dakle, ovo je samo jedna u nizu afera koje potresaju tu opštinu. To je, inače, jedina opština u Srbiji u kojoj je na vlasti DS i ja se nadam da će vrlo brzo tamo doći do vanrednih lokalnih izbora, da se i tamo stvari promene. Zahvalujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Đorđe Komlenski.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Ljibuška Lakatoš.

Da li neko želi reč?

Rečima koleginica Lakatoš.

Izvolite.

LJIBUŠKA LAKATOŠ: Zahvalujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, drage kolege i koleginice, nemojte mi zameriti, ali na početku svog izlaganja moram da se zahvalim svom kolegi na tako lepim rečima i želim da naglasim da Srbi i Slovaci već vekovima žive u najboljim mogućim odnosima na ovim prostorima Srbije. No, da se vratimo na predloženi amandman.

Sveukupni razvoj Srbije mi kao ozbiljno društvo moramo planirati dugoročno da bismo postigli održivu budućnost. Moramo razmišljati o tome da moramo otvarati nova radna mesta kako bismo unapredili životne uslove i podigli standard naših građana. Težimo ka tome da Srbija bude ekonomski jaka država, da se ostvari veća zaposlenost i produktivnost.

Za rešavanje nezaposlenosti u Srbiji neophodna je saradnja sektora obrazovanja i tržišta rada, a sve u korist privrede. Neophodno je podsticanje strateškog okvira za saradnju u obrazovanju i obuci koji će uključiti sve zainteresovane strane. Rezultat toga treba da bude primena koncepta celoživotnog učenja. Takođe, kroz sticanje novih veština možemo se prilagoditi novim uslovima i mogućoj promeni zanimanja i na taj način smanjiti nezaposlenost i povećati radnu produktivnost.

Veoma je važno da NOKS ima zajedničke principe sa Evropskim okvirom kvalifikacija kako bi se lakše tumačile kvalifikacije među državama i obrazovnim sistemima u Evropi.

U predstojećem periodu moramo više ulagati u sistem obrazovanja i obuka na svim nivoima. Na taj način stvorice se svi preduslovi bržeg razvoja naše zemlje, a željeni cilj, da Srbija bude visokorazvijeno društvo prema kojem

nas vodi Vlada Republike Srbije i predsednik Aleksandar Vučić, zasigurno će obezbediti ubrzani razvoj školskog sistema.

Zbog svega rečenog, uvaženi, podnela sam amandman na član 3 Predloga zakona, gde se dodaje tačka 10 koja glasi – obezbeđivanje sveukupnog razvoja Republike Srbije, s posebnim osvrtom na razvoj školskog sistema.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Krsto Janjušević.

Da li neko želi reč?

Kolega Janjuševiću, izvolite.

KRSTO JANJUŠEVIC: Hvala, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, uvažene kolege narodni poslanici, mojim amandmanom se dodatno definišu ciljevi NOKS-a, a svakako u svrhu ekonomskog razvoja. NOKS definiše bolji investicioni ambijent i kroz NOKS kreiramo platformu kroz koju se bolje razumemo sa investitorima, bilo da su strani, bilo da su domaći.

U onom delu obrazovanja gde imamo obaveznu informatiku kao predmet, gde imamo dualno obrazovanje, imamo dva veoma važna dela u tom detektoru talenata naših mlađih ljudi. Dakle, kao nacija u ovoj državi imamo toliko talenata da prosto moramo pojačati način detektovanja onoga za šta su talentovani, nakon toga kanalizati ih ka vrhunskim karijerama. Time guramo i Srbiju u bolju budućnost.

Sa druge strane, onaj deo neformalnog i informalnog obrazovanja, celoživotnog obrazovanja, takođe na neki način motiviše ljude. Motiviše ih da im na neki način bude priznato njihovo znanje kroz određenu diplomu ili sertifikat. Pogledajte biografije mnogih uspešnih preduzetnika, vlasnika velikih kompanija. Svako od njih je svoju karijeru počeo, tačnije, ne postoji biografija a da nema rečenice da je radio na nekom radnom mestu koje deo opozicije zlurado naziva jeftinom radnom snagom; uvek imate objašnjenje – da mi nije bilo takvog radnog mesta, nikad ne bih uspeo. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč?

Kolega Rističeviću, izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, u poljoprivrednoj proizvodnji, koju treba spojiti sa prerađivačkom industrijom što bliže mestu proizvodnje, ima mesta i za proizvodnju obnovljive energije. Samo na zapanjenom poljoprivrednom zemljištu, koje je zapušteno za vreme stranke bivšeg režima, ili usurpirano preko 400.000 hektara, mogu se proizvesti značajne količine energenata, koje sa jedne strane bio-dizelom mogu da omoguće da zemljište obrađujemo pomoću tog bio-dizela, a sa druge strane proizvodnjom obnovljive energije može se proizvesti električna energija sa kojom poljoprivredne

proizvode koji se proizvedu na njivi možemo što bliže mestu proizvodnje preraditi u gotove proizvode i tako naći posla i za seljake i za radnike, i na dobrom smo putu.

Danas me je Borko Stefanović, pripadnik bivšeg režima, optužio kao poljoprivrednika, generacijski poljoprivrednika, dakle ja sam tu 60 godina na poljoprivrednom gazdinstvu, da imam nameru, kako je on to nazvao, da kao režimski lajavac zakupim 200 hektara poljoprivrednog zemljišta i da ga obrađujem.

To je težak kriminal za pripadnike bivšeg režima – raditi poljoprivredno zemljište, oznojiti se, jer oni ni ekser nisu zakucali u zid na koji bismo mi mogli makar znojavu košulju da zakačimo, ako ništa drugo.

Znači, neko ko je prodao državu zajedno sa Jeremićem, neko ko je učestvovao u prodaji NIS-a, neko ko je promenio ime, neko ko je zbog politike promenio i prebivalište našao je da zameri poljoprivrednicima – gle čuda, imaju nameru da zakupe poljoprivredno zemljište. Ali samo je zaboravio da tu postoji cena zakupa. U njihovo vreme to nije postojalo. Evo ga dokument, Opština Indija, usurpiranog zemljišta je bilo za 154.442 evra godišnje. Dakle, to je bilo ravno 750 penzija i toliko su oni stavljeni u svoj džep, a njihov šef je, naravno, sem Đilasa, Pajtića, bio i Borko Stefanović.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Milija Miletić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Vladimir Petković.

Da li neko želi reč?

Kolega Petkoviću, izvolite.

VLADIMIR PETKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi predstavnici Ministarstva, dame i gospodo narodni poslanici, amandman koji sam podneo na Predlog zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije na član 3, a koji glasi – obezbeđivanje sveobuhvatnog razvoja Republike Srbije, sa posebnim osvrtom na digitalizaciju državne uprave, bio je posebno inspirisan zalaganjem premijerke Ane Brnabić još iz perioda kada je vodila organizaciju u nevladinom sektoru. Stav Vlade Republike Srbije je da su digitalizacija i bolje obrazovanje dva osnovna prioriteta za Srbiju, bez čega svakako nema razvoja. Ja bih, ako dozvolite, to podelio u nekoliko sfera, pre svega sfera obrazovanja i sfera industrije.

Velikim izmenama na nivou obrazovanja doprineli su uvođenje e-prosvete i e-dnevnika i predstavljaju nacionalnu platformu za digitalno vođenje evidencije, analizu i izveštavanje o rezultatima i napredovanju učenika, kao i usaglašavanje nastavnog plana i programa u svim osnovnim i srednjim školama. U pogledu konkursnih prijava radnika, koje su skoro potpuno digitalizovane, rešena je nepotrebna administracija, a time je i stvorena šansa za nova radna mesta visokih kvalifikacija.

Proces digitalizacije u industriji stvara novu vrednost i povećava naš izvozni potencijal i zato je digitalizacija šansa za nova radna mesta i za ostanak mladih u Srbiji. Sam proces digitalizacije je danas najvažniji sektor ubrzanog rasta i ključna konkurentna prednost, a Srbija kroz ubrzavanje procesa digitalizacije i primenu inovacija i novih tehnologija u industriji stvara šansu da se približi drugim razvijenim zemljama u Evropi. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Martinović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Martinoviću, izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, smatram da jedan od ciljeva nacionalnog okvira kvalifikacija Republike Srbije mora da uvažava i jačanje bezbednosnih struktura Republike Srbije.

Mislim da su danas sve građane Srbije prijatno iznenadile dve vesti. Jedna vest dolazi iz Moskve, da je ministar odbrane Aleksandar Vulin na dobrom putu da ispregovara isporuku četiri transportna helikoptera Mi-17 i četiri borbena helikoptera Mi-35, koji je među vojnim stručnjacima poznat kao tzv. ubica tenkova. Druga važna vest jeste, a ta vest je moguća zahvaljujući fiskalnim reformama koje sprovodimo od 2014. godine, da je danas na sastanku predsednika Republike, Aleksandra Vučića, sa predsednikom Republike Srpske, Miloradom Dodikom, dogovorenno da će Republika Srbija iz budžeta da pomogne sa 5.000.000 evra 15 opština u Republici Srpskoj i dodatnih 500.000 evra za obnovu pravoslavnih crkava i manastira koji se nalaze na teritoriji Federacije BiH. Mislim da su to dobre vesti i za Republiku Srbiju i za Republiku Srpsku, to su dobre vesti koje podrazumevaju i jačanje mira i stabilnosti u ovom regionu Zapadnog Balkana.

Zbog toga poslanici SNS smatraju da bi i predlog ovog zakona morao da uvažava potrebu jačanja sveukupne bezbednosti na ovim prostorima, uključujući i prostore Republike Srbije i prostore Republike Srpske.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, gospodine Martinoviću.

Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Jasmina Obradović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Dragana Barišić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima koleginica Barišić.

Izvolite.

DRAGANA BARIŠIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, poštovane kolege, poštovani građani Srbije, podnela sam amandman na član 3 zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije i naravno da je sveukupni razvoj Republike Srbije na prvom mestu jer nam je država Republika Srbija naša država. Mi nemamo

drugu državu kao oni koji danas nisu ovde; verovatno imaju neke rezervne države.

Inače, da se uveliko radi na oporavku do 2012. godine uništene Republike Srbije pokazuje i to da je samo u poslednje dve godine uloženo preko 30 miliona evra iz budžeta, a taj novac je obezbeđen odgovornom politikom pre svega Vlade Republike Srbije na čelu sa tadašnjim premijerom, gospodinom Vučićem, sada predsednikom Republike Srbije, i odgovornom politikom SNS-a.

Ono što mogu da kažem jeste to da je zaista pohvalno što ste najavili rekonstrukciju fiskulturnih sala. Zašto? Zato što naša deca imaju velike deformitete, odnosno povećani su deformiteti kičmenog stuba i naravno da im je potreban sport kroz nastavu u školama. I pokazujete još jednom da brinete o našoj deci, ne samo da im obezbedite dobre uslove za rad kroz nastavu već i da se bave sportom, što je zaista neophodno.

Ono što još želim da istaknem je to da grad Kruševac, odakle dolazim, brine o najboljim đacima i stimuliše naše đake da postižu dobre rezultate, kroz budžetski fond za razvoj mladih talenata podstičemo da se bore i da se takmiče i najboljim đacima svake godine dodeljujemo nagrade.

Nastavićemo da vas podržavamo i, naravno, u danu za glasanje podržaćemo ovaj dobar zakon. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Olivera Ognjanović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Olivera Ognjanović.

Izvolite.

OLIVERA OGNjANOVIĆ: Zahvaljujem, poštovani predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, predloženim amandmanom se dodaje tačka 10 u članu 3, koja glasi – obezbeđivanje sveukupnog razvoja Republike Srbije, sa posebnim osvrtom na finansijsku stabilnost.

Finansijska stabilnost je neophodna ne samo za promociju unutrašnje stabilnosti, već i da privuče strane direktnе investicije i podstakne razvoj malih i srednjih preduzeća, što je značajno za njihovo ekonomsko povezivanje sa evropskim zemljama.

Da bi se ostvario ovakav napredak, neophodni su kvalitetno pozicionirani kadrovi u svim privrednim sektorima, ne samo neophodnih znanja već i zanata i veština.

Organizaciono učenje je proces i ključ konkurentske prednosti za preduzeće, jer ono usmerava preduzeće kako na pravi način da brže i bolje obavlja poslovne procese, da bude jeftinije, da proizvodi i distribuira bolje od konkurenata.

Povlačenjem stranih investitora utiče se na sveukupni razvoj i stabilnost. Uz veliko zalaganje Vlade, NBS je u proteklih pet godina znatno doprinela smanjenju unutrašnje i spoljne neravnoteže nižim troškovima zaduživanja, većem

raspoloživom dohotku, održivijem ubrzaju privrednog rasta, znatno nižoj premiji rizika zemlje, popravljanju kreditnog rejtinga zemlje, kao i popravljanju ranga na Duing biznis listi konkurentnosti.

Povećanje kreditnog rejtinga rezultat je pre svega uspešnog sprovođenja fiskalne konsolidacije i činjenice da su fiskalni rezultati u dužem vremenskom periodu bolji od planiranih, što je dovelo do oštrog pada javnog duga. Očuvanje cenovne stabilnosti i jačanje bankarskog sektora su važni faktori povećanja kreditnog rejtinga Srbije. Sve su to činioci koji direktno utiču na sveukupni razvoj i finansijsku stabilnost naše zemlje. Zahvalujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem, koleginice Ognjanović.

Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Olivera Pešić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima koleginica Pešić.

Izvolite.

OLIVERA PEŠIĆ: Zahvalujem, poštovani predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, i ovaj moj amandman ide u pravcu da se obezbedi sveukupni razvoj Republike Srbije, sa posebnim osvrtom na socijalnu ravnopravnost.

Mišljenja sam da jedinice lokalne samouprave moraju biti partneri Vlade Republike Srbije u ostvarivanju socijalne ravnopravnosti.

Vođen ciljem da izgradi sistem socijalne zaštite na dobrobit svih građana, a posebno onih najranjivijih i najosetljivijih kategorija, Grad Leskovac je u 2014. godini izdvojio znatna finansijska sredstva za adaptaciju i sanaciju objekta za potrebe Sigurne kuće, koja je postala i prva licencirana sigurna kuća u Srbiji i dobila licencu za period od šest godina. Za održivost Sigurne kuće od 2014. godine do danas izdvajaju se iz budžeta grada Leskovca znatna sredstva za finansiranje materijalnih troškova, ali i za finansiranje stručnih saradnika.

Kvalifikovani i kvalitetni kadrovi, osim u socijalnim institucijama, potrebni su u svim sferama našeg društva i upravo usvajanjem zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije će se postići da Srbija ima kvalitetne i kvalifikovane kadrove koji će nakon školovanja biti sposobljeni da obavljaju posao za koji se školuju. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Ivana Nikolić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima koleginica Nikolić.

IVANA NIKOLIĆ: Zahvalujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, ovim amandmanom želim da istaknem da je veliki značaj lica sa određenim kompetencijama ako imaju ulogu u oblasti saobraćaja. Saobraćajna infrastruktura čini osnov za razvoj privrede. Dobro saobraćajno povezivanje ključno je za razvoj lokalnih samouprava, za razvoj regiona i države u celosti.

Na ovaj zahtev absolutno mogu odgovoriti dobro kvalifikovana lica, a istovremeno jako je važno dobro i ambiciozno rukovodstvo, u čemu će pomoći primena ovog zakona u pogledu usklađivanja podataka iz obrazovnog sistema i podataka sa tržišta rada.

Koliko je ključni element infrastruktura, u još većoj meri razvoju doprinosi ulaganje u obrazovanje.

Otkako su građani Republike Srbije ukazali veliko poverenje SNS-u, rukovodstvo na teritoriji opštine Ub je kao prioritet prepoznalo ulaganje u obrazovanje u sve nivo obrazovanja. Obnovljene su skoro sve škole, izgrađeni su novi objekti, učionice su opremljene savremenim sredstvima za rad. Saradnja školskog i opštinskog rukovodstva je na najvišem mogućem nivou.

O uspesima i dobrom rezultatima poslovanja u opštini Ub govori nagrada predsedniku opštine, zatim najviša ocena spoljašnjeg vrednovanja iz prošle godine u našoj matičnoj školi u Ubu, a kakvo je stanje uverili ste se i vi, uvaženi ministre, tokom posete prošle godine, i ja vam se zahvaljujem na tome. Samo je u protekle dve godine u matičnu školu u Ubu uloženo 39 miliona dinara.

Dakle, ozbiljno pristupanje rešavanju problema i modernizaciji osnovnih elemenata za razvoj našeg društva apsolutno obezbeđuje Srbiji bolju budućnost. Zahvalujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Katarina Rakić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Milosav Milojević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima kolega Milojević.

Izvolite.

MILOSAV MILOJEVIĆ: Hvala.

Uvaženi potpredsedniče Narodne skupštine, cenjeni ministre u Vladi Republike Srbije, dame i gospodo poslanici, na osnovu člana 161 stav 1 Poslovnika Narodne skupštine Republike Srbije podneo sam amandman na Predlog zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija Republike Srbije. U članu 3 Predloga zakona predlažem da se doda tačka 10 koja glasi – obezbeđivanje sveukupnog razvoja Republike Srbije, sa posebnim osvrtom na unapređenje privatnog sektora.

Amandmanom 3 unapređenje privatnog sektora se određuje kao jedan od osnovnih ciljeva NOKS-a. Već sam napomenuo u prethodnim obraćanjima – sve ovo je važno jer, kao što svi znamo, nakon loše privatizacije i uništenih preduzeća, naša privreda je destabilizovana. Ipak, odgovornom politikom i domaćinskim vođenjem javnih funkcija od strane predsednika Aleksandra Vučića i Vlade Republike Srbije u zadnjih nekoliko godina situacija se drastično poboljšala. Privredni sektor je taj koji je preuzeo radnike propalih društvenih preduzeća.

Takođe, moram podržati napore koje izvršna vlast, na čelu sa predsednikom, Aleksandrom Vučićem, ulaže kroz podsticaje, planove i programe za razvoj privatnog sektora i privrede Republike Srbije. Samo u Aranđelovcu zabeležen je privredni rast od 3%, što je dovelo do srazmernog povećanja potrošnje električne energije. Da bi naša privreda napredovala, bilo je neophodno da nađemo način da povećamo obim proizvodnje i omogućimo privrednicima da zaposle nove radnike.

To će biti moguće nakon izgradnje nove trafostanice, prve u Aranđelovcu od 1959. godine. Kamen-temeljac je postavljen pre nešto više od dva meseca i očekujemo da ovaj projekat, vredan negde oko tri miliona evra, bude realizovan u najskorijoj budućnosti.

Želim ovom prilikom da se zahvalim gospodinu Grčiću i njegovim saradnicima na sjajnoj saradnji koju smo ostvarili povodom realizacije ove veoma značajne investicije, koja će u velikoj meri podići nivo privrede u Aranđelovcu.

Slična praksa je u drugim delovima Srbije. Uveren sam da će godine koje dolaze doneti boljšak i stalni rast privrede i napredak životnog standarda svih stanovnika Republike Srbije, što je primarni cilj svih narodnih poslanika uvaženog ovog doma.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Vlado Babić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Babiću, izvolite.

VLADO BABIĆ: Hvala.

Poštovani predsedavajući, gospodine ministre sa saradnicima, poštovane koleginice i kolege narodni poslanici, cilj podnošenja ovog amandmana je da se u članu 3 Predloga zakona dodaje tačka 10, koja glasi – obezbeđivanje sveukupnog razvoja Republike Srbije, sa posebnim osvrtom na razvoj medicinskih centara.

U Srbiji su sva znanja koja se stiču na fakultetima u procesu obrazovanja prepoznatljiva i van naše zemlje. Kvalifikacije stečene u našoj zemlji u visokoobrazovnim školskim ustanovama uglavnom su priznate u većini država sveta, a to se pre svega odnosi na priznavanje stečenih znanja na medicinskom fakultetu. Diploma stečena obrazovanjem na medicinskom fakultetu u Srbiji, bilo da je to Novi Sad, Beograd ili Niš, prihvatljiva je skoro u celom svetu, tako da naši lekari prilikom odlaska na rad van zemlje ne moraju nostrifikovati diplomu medicinskog fakulteta.

Oni su pre svega dobri obrazovnim sistemom, sa vrlo iskusnim nastavnim lekarskim kadrom, obučeni da prenose znanje i veštine i van zemlje, da posle dobijanja diplome doktora medicine i završene specijalizacije vrše edukaciju, kako u zemlji tako i u иностранству. Naše bolnice su postale dobri poligoni za obuku praktičnih znanja budućih lekara i medicinskih sestara; oni

njima posle ostaju kao kadar, tu završavaju specijalizacije i afirmišu se kao lekari.

Naši lekari su članovi raznih foruma, uskospecijalizovanih grupa za razvoj zdravstva u celini i aktivni su članovi društvenopolitičkog života Srbije. Narodna skupština u ovom mandatu ima preko 20 lekara. U srpskom parlamentu već drugi mandat radi poslanička grupa za reproduktivno zdravlje, rodna pitanja i HIV, koja je posvećena javnom zagovaranju, zaštiti i promociji ljudskih prava, seksualnih prava, reproduktivnog zdravlja i rodne ravnopravnosti u svim sferama društvenog života, posebno brizi o ranjivoj populaciji. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Ana Čarapić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Čarapić, izvolite.

ANA ČARAPIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, građani Srbije, dame i gospodo narodni poslanici, amandman sam podnela u cilju ukazivanja na značaj ulaganja u obrazovanje za sveobuhvatni razvoj Republike Srbije.

Sistem obrazovanja koji smo nasledili je neodrživ, neefikasan, što za posledicu ima veliki odliv školovanog kadra u inostranstvo. To je bio signal za reformu obrazovanja. Naime, nacionalni okvir kvalifikacija uskladiće obrazovanje sa potrebama tržišta rada, uključujući naš sistem u evropski sistem obrazovanja, omogućić obrazovanje deci i pripadnicima socijalno osetljivih grupa. Reforma obrazovanja je korak napred na putu razvoja Republike Srbije. Takođe moram da naglasim da je značajan korak Vlada Republike Srbije napravila uvođenjem mere i strategije za podsticaj populacione politike i demografskog razvoja.

Dakle, s obzirom na to da u poslednjih 25 godina imamo negativni prirodni priraštaj i da u narednim godinama ne bismo došli u situaciju da uvozimo radnu snagu, Vlada uvodi neophodne mere populacione politike. Naime, predsednik Republike, Aleksandar Vučić, otvarajući nedavno pogon fabrike „Bizlink“ u Prokuplju, istakao je da jedno Podujevo ima više stanovnika nego cela Toplica. Iz tog razloga opština Kuršumlija, na čelu sa predsednikom, Radoljubom Vidićem, od 2012. godine izdvaja znatna novčana sredstva za podsticaj rađanja, 27 miliona dinara, pa tako nezaposlene majke ostvaruju pravo na novčanu naknadu od 20.000 dinara 12 meseci za prvo i drugo dete, za treće i četvrto 18 meseci po 20.000 dinara.

Parovi sa problemima steriliteta takođe imaju pravo na novčanu naknadu, odnosno jednokratnu pomoć u iznosu od sto hiljada dinara. To je za rezultat imalo povećanje broja novorođene dece u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu. Dakle, Kuršumlija je dobila dva školska odeljenja više, 60 novorođene dece smo imali više u 2017. godini nego u 2016. godini. Toliko. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Zoran Dragišić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Tomić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Tomić, izvolite.

ALEKSANDRA TOMIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre, kolege poslanici, moj amandman na član 3 odnosi se na dopunu ciljeva NOKS-a koji podrazumeva ne samo promociju, afirmaciju već i implementaciju Agende 2030.

Ono što Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja radi, to je da stvara uslove, nakon obavljenih svih ekonomskih reformi i fiskalne konsolidacije, pre svega za implementaciju ciljeva pod brojem 4, koji se odnose na inkluzivno i ravnopravno obrazovanje koje se odnosi na sve građane Srbije, ali i implementaciju dela ciljeva 8, koji se odnose na održivi ekonomski rast i na što veće zapošljavanje.

Ono čime je Ministarstvo prosvete pokazalo – i Vlada Srbije, naravno, učestvuje aktivno u tome – da je stvorilo uslove da se u budućnosti otvara sve veći broj radnih mesta, i to utiče direktno na zaposlenost u Srbiji, jeste i najava otvaranja naučnotehnološkog parka u Borči, gde će 40 kineskih kompanija, u saradnji sa srpskim kompanijama i našim univerzitetima, zaposliti preko 10.000 novih stručnjaka. To će biti, pre svega, stručnjaci iz IT, nanotehnologije, pre svega veštačke inteligencije, biotehnologije i to je ono što će Srbiji direktno doneti zaposlenje 10.000 građana Srbije, ali indirektno još 50.000 novih radnih mesta.

Taj veliki projekat, koji će se nalaziti na levoj strani obale Dunava, u stvari je buduća silikonska dolina koja će se prostirati na 320 hektara i projekat će biti vredan oko 300 miliona evra.

Prva faza izgradnje ovakvih objekata počeće već ove godine i to je u stvari jedan pokazatelj zbog čega je potrebno da se NOKS usvoji. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Dragan Savkić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Savkiću, izvolite.

DRAGAN SAVKIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, poštovane kolege narodni poslanici, podneo sam amandman u članu 3 Predloga zakona da se doda tačka 10, koja glasi – obezbeđivanje sveukupnog razvoja Republike Srbije, sa posebnim osvrtom na efikasnost pravosudnih institucija.

U 2017. godini nastavljeno je i završno sprovođenje IPA 2012 projekta procena pravosudne infrastrukture, u okviru koga je izrađen prvi model javnog

tužilaštva za prvostepena javna tužilaštva, koji sadrži prostorne i tehničke parametre za viša i osnovna javna tužilaštva.

Takođe, u 2017. godini Državno veće tužilaca nastavilo je učešće u EU IPA 2013 projektu – unapređenje edukativnih aktivnosti i unapređenje organizacionih kapaciteta Pravosudne akademije, u skladu sa svojom nadležnošću u oblasti obuke za javno tužilaštvo i saradnjom koju u tom pogledu ostvaruje sa Pravosudnom akademijom, angažovanje Državnog veća tužilaca na ovom projektu uključilo je učešće na radnim sastancima i aktivno delovanje u radnoj grupi, unapređenje funkcionisanja novih struktura u okviru nadležnosti Pravosudne akademije.

U cilju daljeg jačanja svojih kapaciteta Državno veće tužilaca nastavilo je da učestvuje u programiranju IPA 2017 projekta, koji kao jednu od komponenti ima jačanje kapaciteta i saradnje Državnog veća tužilaca u oblasti strateškog planiranja, upravljanja ljudskim resursima u javnom tužilaštvu, budžetom za javna tužilaštva i karijernim napredovanjem nosilaca javnotužilačkih funkcija. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Žarko Mićin.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Boban Birmančević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Mihailo Jokić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Jokiću, izvolite.

MIHAJLO JOKIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre, ciljevi NOKS-a u članu 3 su dati od jedan do devet, a oni, kada se saberu, daju implikaciju koja glasi – obezbeđenje sveukupnog razvoja Srbije.

Znači, sve ovo što je ovde napisano ima samo jedan cilj, a on je najvažniji i on rešava sve.

Da bi došlo do toga, ja bih posebno izdvojio i eksplicitno rekao šta je najvažniji zadatak NOKS-a. Najvažniji zadatak NOKS-a jeste da poveže poslodavca i tržište rada.

Na tržištu rada je neuređen sistem kvalifikacija. Na tržištu rada mora biti uređen sistem kvalifikacija. Znači, tačno se mora znati ko šta zna i šta ko može naučiti, jer kada poslodavac dođe na tržište rada, ili na sajam, ili u bilo koji oblik organizovanja, on tačno zna koji je radnik njemu potreban. Tržište rada mora takvog radnika ponuditi poslodavcu. Tada će i tržište rada i poslodavac biti zadovoljni, jer će poslodavac dobiti radnika koji će mu unaprediti proizvodnju, a tržište rada zadovoljno zato što će se smanjiti broj nezaposlenih. U tom cilju sam i predložio ovaj svoj amandman. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Sonja Vlahović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Vlahović, izvolite.

SONjA VLAHOVIĆ: Hvala, poštovani predsedavajući.

Uvaženi ministre, građani i građanke, koleginice i kolege, koliko brinemo o deci, o njihovom razvoju, budućnosti, školovanju, govore podaci da je Grad Beograd, tj. Sekretariat za obrazovanje i dečiju zaštitu izdvojio iz budžeta 890 miliona dinara za rekonstrukciju škola, tako da je budžet za kapitalna ulaganja u predškolske ustanove i škole tri puta veći za ovu godinu u odnosu na prethodnu godinu.

Dečiji centri, letovališta, koji su dugovali zaposlenima plate do prošle godine, to je posledica prethodne vlasti, sada mogu da investiraju iz sopstvenih sredstava, a kroz ta dečija odmarališta i centre je prošlo preko 1,5 miliona dece. U dečija odmarališta Grad Beograd ulaže 320 miliona dinara.

A šta je prethodna vlast uradila što se tiče škola u Beogradu? Nabrojaču samo 2012. godine, prilikom gradnje Škole „Milena Pavlović Barili“ na Paliluli utvrđeno je da je pucanje fasade na ovoj školi, samo dve godine nakon otvaranja, posledica brze gradnje, nepoštovanja pravila o vremenu za sušenje slojeva. Govorim o školi u koju ide 1.000 učenika, i zbog toga mi moramo da plaćamo ogradu koja mora da štiti decu.

Škola „Jovan Ristić“ na Paliluli sagrađena je 2010. godine, koja dve godine nakon otvaranja počinje da prokišnjava. Mogla bih da nabrajam još takvih škola, kao što je „Miloje Vasić“ u Grockoj, „Kraljica Marija“ u Ovči, u koje su uloženi milioni i milioni.

Nemam više vremena po amandmanu, ali je bitno da je njihovo vreme prošlo. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Radovan Jančić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Jančiću, izvolite.

RADOVAN JANČIĆ: Poštovani narodi poslanici, članom 3 Predloga zakona definisani su ciljevi NOKS-a, a ima li važnijeg cilja od sveukupnog razvoja Srbije i unapređenja rada lokalnih samouprava? Naravno da nema. Zato smo mi iz SNS potpuno posvećeni tom velikom poslu. Ne postoji više ni dan a da se širom Srbije ne otvaraju proizvodni pogoni, da se ne potpisuju brojni ugovori sa domaćim i stranim investitorima, da se ne otvaraju nova radna mesta.

Danas je lokalnim samoupravama mnogo lakše da opredеле zemljište za potrebe radnih zona, isto urede i opreme potrebnom infrastrukturom, jer su u svakom pogledu podržani od Vlade Republike Srbije i Vlade AP Vojvodine.

U Novom Kneževcu započeti su radovi na uređenju i opremanju radne zone još 2006. godine, započeti i naravno zaustavljeni, sredstva utrošena, krivične prijave za nenamensko trošenje sredstava su podnete. O njihovoj slobodini, kao po pravilu, gubi se svaki trag, a radna zona je sve do 2016. godine

bila pretvorena u deponiju smeća. Sve je u Novom Kneževcu usmereno ne bismo li ovaj veliki zadatak i posao što pre završili i rekli zainteresovanim investitorima iz Italije, Mađarske, pa i našim domaćim investitorima od kojih smo primili pisma o namerama – možete otpočeti sa izgradnjom proizvodnih pogona.

Biće ovo doprinos sveukupnom razvoju Srbije i naše lokalne samouprave, koju su sve do 2016. godine uništavali predstavnici bivšeg režima koristeći apsolutno sve državne resurse i resurse lokalnih samouprava samo za lična bogaćenja i brojne privilegije. Građani Srbije i mi iz SNS im to više nikada nećemo dozvoliti. Zahvalujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Blaža Knežević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Kneževiću, izvolite.

BLAŽA KNEŽEVIĆ: Zahvalujem.

Poštovani ministre sa saradnicima, nacionalni okvir kvalifikacija imaće, pre svega, korist u sferi rada i obrazovanja, jer će način kako će to biti predviđeno u zakonu doprineti obezbeđenju kvaliteta procesa rada, rezultata rada, stručnog obrazovanja i obučavanja.

Promene koje se dešavaju u tehnološkom i ekonomskom polju pokreću, odnosno stvaraju uslove za promene u određenim segmentima društva, a tako postavljeno radno okruženje naravno da postavlja nove zahteve i pred obrazovanje. Iz tog razloga planiranje razvoja kadrova mora se skoncentrisati, odnosno obuhvatiti obrazovnu strukturu, zatim sposobnosti, veštine i iskustvo. Informacije o zanimanju moraju se zasnivati na realnim informacijama i prognozama, pre svega razvoja zanimanja, a samim tim, naravno, i zapošljavanja.

Donošenjem zakona biće definisano šta pojedinac zna da radi, što će biti od izuzetnog značaja za poslodavce. Uspostavljanjem nacionalnog okvira kvalifikacija unaprediće se karijerni razvoj svakog pojedinca, jer će se tačno imati uvid šta će pojedinac umeti da radi, odnosno na kojim poslovima će moći da se zaposli ili da nastavi školovanje. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 3 amandman je podnela narodni poslanik Svetlana Nikolić Pavlović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice, izvolite.

SVETLANA NIKOLIĆ PAVLOVIĆ: Zahvalujem.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, poštovani građani, ovim amandmanom predlažem da se u članu 3 Predloga zakona doda tačka 10, koja glasi – obezbeđivanje sveukupnog razvoja Republike Srbije, sa posebnim osvrtom na unapređenje medicinskih ustanova. Smatram da se ovim amandmanom dodatno definišu ciljevi NOKS-a.

Posle sprovedenih ekonomskih reformi naša država je postala ekonomski samoodrživa i, samim tim, sada može mnogo više da ulaze u medicinske ustanove, onoliko koliko nije uloženo u poslednjih 20 godina. Zato i ovom prilikom, u ime svih građana Pomoravskog okruga, želim da se zahvalim Vladi Republike Srbije na finansijskoj podršci koju su pružili i koju pružaju ne samo Opštaj bolnici Ćuprija, već i svim ostalim zdravstvenim ustanovama Pomoravskog okruga.

Želim da podsetim na izvanrednu odluku Ministarstva zdravlja da organizuje besplatne specijalističke preventivne pregledе za sve građane Republike Srbije, što je sa oduševljenjem prihvaćeno od strane svih naših građana. Na ovaj način pregledano je više od 120.000 ljudi i kod više od 2.300 građana otkriveni su ozbiljni zdravstveni problemi u ranim stadijumima bolesti. I Srbija je jedina država u regionu koja svim svojim građanima omogućava besplatne preventivne specijalističke pregledе.

Građani Srbije treba da znaju da je naša Vlada odobrila da se u protekli tri i po godine zaposli 5.993 zdravstvena radnika, a od toga 2.130 lekara, 657 zdravstvenih radnika sa višom školskom spremom, 2.944 medicinskih sestara i tehničara, 262 radnika sa nižom školskom spremom. Osim toga, u navedenom periodu... (Isključen mikrofon.)

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, koleginice.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Milimir Vujadinović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Pored ciljeva koji su definisani u ovom predlogu zakona, ovih devet ciljeva, predložio sam još jedan, kao deseti, a zasniva se i počiva na razvoju Srbije koji je utemeljen na borbi protiv kriminala.

Kriminal ne samo da može da bude opasan kada je u pitanju državna kasa i narodni novac, nego može da bude i veoma opasan kada su u pitanju i životi ljudi. Primer za to može biti regionalna bolnica „Kamenica 2“, koja je bila predviđena kao bolnica za oko 1.400 građana iz severne pokrajine za koje se procenjuje da godišnje obole od karcinoma. Izgradnja ove bolnice je započeta 2008. godine sa planom da ta izgradnja bude završena 2009. godine, u samo godinu dana.

Predviđena vrednost projekta prvobitno je bila negde 16 miliona evra. Međutim, milioni evra su nestali, a bolnica, naravno, nikada nije izgrađena. Kasnilo se sedam godina sa izgradnjom i ipak je na kraju izgrađena dolaskom SNS na vlast. Na kraju, taj projekat je dostigao 35 miliona evra. Jasno je da je nekih 19 miliona u potpunosti nestalo, ali opet napominjem da to nije opasno samo za državnu kasu i za tih nekoliko miliona evra, nego i za blizu 9.000 života ljudi iz severne pokrajine koji nikada nisu dočekali da budu pacijenti te bolnice.

Zbog toga mislim da u ovom zakonskom predlogu treba da se nađe jedan ovakav amandman koji će ukazivati na stalnu potrebu borbe protiv kriminala u našem društvu. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Vladimir Orlić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Ciljevi svakog dobrog rešenja, dame i gospodo, svakako treba da uvaže i pitanje odgovarajućeg razvoja. Razvoja, sveukupno posmatrano, koji zahteva i određenu podršku i određeno staranje. Poput, upravo, čini mi se, danas najavljenih novih programa podrške u vrednosti od 400 miliona kojima će naša država dodatno podstići sve one koji započinju sopstveni biznis, koja će na taj način dodatno podstići i razvoj preduzetništva.

Kada se na taj način organizuju napori jednog društva, onda se i postižu rezultati, pa po pitanju rasta mi u prvom kvartalu ove godine očekujemo odličnih 4%. Na ovom rezultatu čestitam svima koji se staraju o državi danas i zahvaljujući tom rezultatu mi danas, umesto planiranog i predviđenog, opet skromnog deficit-a u vrednosti od 32 milijarde, zapravo imamo suficit; 270 miliona evra naša državna kasa je u plusu, zahvaljujući ozbiljnom, odgovornom i domaćinskom ponašanju.

Naravno, bez odgovarajućeg odnosa prema pitanju subvencija za investicije ne bi bilo moguće postići ni dobru zaposlenost, ne bi bilo moguće postići ni visoku produktivnost, ne bi bilo moguće ni postići one uspehe u izvozu o kojima smo mi govorili danas.

Zahvaljujući snažnim programima podrške koji su negde od druge polovine prethodne godine primarno orijentisani na podršku domaćim preduzećima i onim investitorima koji potiču odavde, mi smo zabeležili, između ostalog, i sve ove bitne i značajne uspehe.

Takvim postupanjem, dame i gospodo, mi postižemo jedan od svojih dugoročnih i zaista strateških ciljeva. Gradimo državu koja poseduje dinamičnu ekonomiju, gradimo državu u kojoj glavnu ulogu igra privatni sektor i koja je suštinski, a ne kao nekada samo na parolama, bazirana na znanjima i bazirana na veština-ma. Hvala vam lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Veroljub Matić.

Izvolite, kolega.

VEROLJUB MATIĆ: Zahvaljujem.

Moj amandman na član 3 je – sa posebnim osvrtom na razvoj opština i gradova. Da bi se to uradilo, postoji jednostavna formula teška za realizaciju, a to je stvoriti uslove da investitori, domaći ili strani, dođu ili da postojeća privreda reinvestira, što je jako dobro ako se tako ponaša privreda.

Sledeće što je najvažnije u svemu tome, to je imati kvalifikovanu i obučenu radnu snagu, tako da ovaj zakon omogućava i olakšava da se dođe do svega toga. Ako imate obučenu radnu snagu koja je spremna da radi, znači da će privreda dobro da funkcioniše. Iz aktivnosti privrede ili dobrostojeće privrede pune se republički i lokalni budžet. Kada se oni pune ili pune u velikoj meri, kao što je republički budžet, onda se iz tog budžeta investira u ono što čini standard građana, u infrastrukturu prvenstveno, ali investira se ponovo u obrazovanje i kvalitet obrazovanja. Taj krug, što se tiče obrazovanja, ne zatvara se školovanjem jedne dobre generacije, nego školovanjem niza generacija i sve većim kvalitetom i poboljšanjem u obrazovanju.

Što se tiče moje opštine, tu ima dosta dobrih privrednih subjekata o kojima sam govorio. Rekao bih tri podatka koja su možda jako bitna, koja govore kako privreda funkcioniše u opštini Koceljeva, a to je da Koceljeva izvozi dva naprema jedan. Znači, izvozi dva evra, uvozi jedan evro. Plate u opštini Koceljeva su prve...

(Predsedavajući: Privedite kraju, kolega Matiću.)

... U Mačvanskom okrugu, na 37. mestu u Srbiji, u 25% opština. Budžet opštine je takav da nema zaduženja ni dinara i nema dugova.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Matiću.

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Ivan Manojlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 3 amandman je podneo narodni poslanik Slaviša Bulatović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

SLAVIŠA BULATOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani gospodine ministre sa saradnicima, poštovane kolege, na Predlog zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija podnosim amandman na član 3, a u smislu da se doda tačka 10, koja glasi – obezbeđivanje sveukupnog razvoja Republike Srbije, sa posebnim osvrtom na vladavinu prava.

Preferenciranje nacionalnog okvira kvalifikacija sa Evropskim okvirom kvalifikacija je postupak koji Republika Srbija sprovodi tokom procesa pristupanja EU i ima za rezultat uspostavljanje odnosa između nivoa nacionalnih kvalifikacija u Republici i nivoa Evropskog okvira kvalifikacija.

Kroz ovaj proces državni organi, institucije i organizacije primenjivaće mehanizme osiguranja kvaliteta kvalifikacija pridržavajući se načela vladavine prava i definišući na taj način odnos između nacionalnog okvira kvalifikacija u Srbiji i osam nivoa evropskog okvira.

Amandmanom se stavlja akcenat na sveukupni razvoj Republike Srbije sa stanovišta vladavine prava, što treba potencirati kao jedan od bitnijih ciljeva koje Republika Srbija ostvaruje na putu ka EU.

Obrazovanje i obuka su se izdvojili kao značajni delovi u okviru strategije pristupanja EU, tako da se ovim zakonom jasno ukazuje na ispravan

put kojim se Republika Srbija kreće u procesu pristupanja. Zbog ovoga, predloženim amandmanom treba dodatno ukazati na još jedan cilj koji se postiže usvajanjem i primenom nacionalnog okvira kvalifikacija. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Ovim bismo završili sa današnjim radom. Nastavljamo sutra u 10.00 sati.

(Sednica je prekinuta u 19.00 časova.)